

Projekt

z dnia 10 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU LEGNICKIEGO**

z dnia 27 lutego 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu
Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 za lata 2022-2023**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907) oraz art 18 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54, 834, 1089, 1222, 1847, 1853, 1881, 1914, 1940 i 1946) Rada Powiatu Legnickiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 za lata 2022-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Legnickiego
Jan Antoni Łukasz

SEKRETARZ POWIATU

Grzegorz Rogos

M. Słoboda

Złoty

Uzasadnienie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Legnickiego Nr XXXV/198/2018 z dnia 17 maja 2018 roku.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie powiatu.

Wykonawcą Programu oraz Raportu jest firma ALBEKO z siedzibą w Opolu.

W samym Programie założono, że analiza realizacji Programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian we wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania obszaru powiatu legnickiego. Monitoring ten ma polegać na zbieraniu danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu, przetwarzaniu i analizie tych danych w celu przygotowania raportów oraz analizie osiągniętych wyników i przyczyn odchyleń. Istotnym celem monitoringu jest wskazanie działań korygujących po przeprowadzeniu oceny stopnia realizacji założeń Programu.

Coroczny monitoring środowiska na terenie Powiatu Legnickiego prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska (GIOŚ-RWMS) we Wrocławiu. Wszelkie zmiany jakości środowiska jakie zaszły w okresie lat 2022-2023 zostały opisane i podsumowane w oparciu o publikacje GIOŚ-RWMS we Wrocławiu.

W Raporcie przedstawiono sprawozdanie z realizacji Programu wraz z wydatkami. W latach 2022-2023 największe nakłady Powiat poniósł na realizację szeregu działań polegających na remontach i modernizacjach dróg, wymianie nawierzchni dróg ale również na termomodernizacjach obiektów i wymianie źródeł ciepła.

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego zostały określone wskaźniki postępów i skutków realizacji programu. Pozyskanie danych wskaźnikowych opiera się głównie na standardowo dostępnych źródłach: danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych GIOŚ-RWMS we Wrocławiu. Na podstawie tak przygotowanego zestawu wskaźników możliwe jest określenie tendencji zmian w poszczególnych komponentach środowiska. Analizując tendencję wskaźników w tabeli monitorowania:

- stan środowiska dla **12 wskaźników określony został jako bez zmian** w odniesieniu do roku bazowego,

- dla **26 wskaźników zanotowano poprawę** w odniesieniu do roku bazowego

* stężenie średnioroczne pyłu zawieszzonego w tym benzoapireniu (6 razy mniejsze), arsenu, poprawa klimatu akustycznego, zmniejszenie ilości odpadów zmieszanych zebranych w ciągu roku (o połowę), zwiększenie ilości odpadów zbieranych selektywnie.

- dla **12 wskaźników zanotowano pogorszenie** stanu w odniesieniu do roku bazowego.

* stężenie średnioroczne benzenu, niklu, emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych, średnie natężenie pola elektromagnetycznego)

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych oraz środkach transportu. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu Legnickiego są:

1.źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. **niskiej emisji**. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe (pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu) i gazowe,

2.źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję. Główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki,

3.zanieczyszczenia napływające spoza terenu powiatu, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru, pylenie wtórne i źródła przemysłowe.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównych dróg z intensywnym ruchem.

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego dla każdego obszaru interwencji określono cel główny oraz miarę dla każdego celu. w Raporcie przedstawiono stopień realizacji celów głównych i wielkości miary celu w odniesieniu do wartości bazowych określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego.

Wartości mierników celów głównych, analizując tendencję mierników w odniesieniu do wartości bazowych:

- dla 4 mierników określono stan jako bez zmian w odniesieniu do roku bazowego,
- dla 4 mierników zanotowano poprawę w odniesieniu do roku bazowego, (dla miernika: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, gleby, gospodarka odpadami)
- dla 1 miernika zanotowano pogorszenie stanu w odniesieniu do roku bazowego (zasoby przyrodnicze w odniesieniu do powierzchni prawnie chronionych - zmniejszenie o 3,95 ha)

Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego zadania należy stwierdzić, że zrealizowane zostały najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody oraz gospodarki odpadami,

Analizując realizację programu na poziomie powiatowym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd powiatu i gmin oraz podmiotów gospodarczych. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatu wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie powiatu.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w latach 2022-2023 - do najważniejszych z nich można zaliczyć zadania w zakresie:

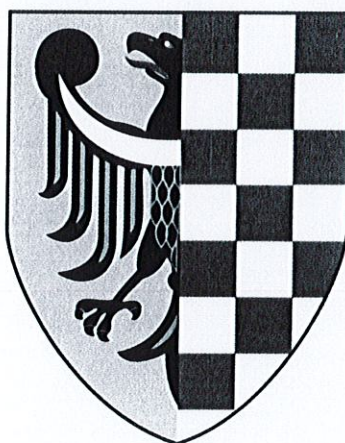
- ochrony powietrza:
 - remonty i przebudowy dróg,
 - działań związanych z poprawą efektywności energetycznej,
 - realizacji działań termomodernizacyjnych przez mieszkańców,
- klimatu akustycznego:
 - redukcji hałasu, przede wszystkim dzięki działaniom w zakresie poprawy stanu technicznego dróg oraz usprawnienia ruchu drogowego,
- dotacji na zadanie "Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej nr 2178D wraz z przebudową skrzyżowania w m. Ziernice"

- zasobów geologicznych i gleb:
 - scalaniem gruntów,
 - pomiarami geodezyjnymi,
- gospodarki odpadami:
 - gospodarowania odpadami komunalnymi (gminy),
 - usuwania pojazdów z dróg,
- zasobów przyrodniczych,
 - bieżącego utrzymania terenów zieleni (pielęgnacja, koszenie, wycinka drzew, nasadzenia),
- nadzwyczajnych zagrożeń środowiska:
 - wsparcia finansowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych,
- edukacji ekologicznej:
 - organizacji przedsięwzięć ekologicznych w placówkach oświatowych,
 - organizacji działań promujących przedsięwzięcia dotyczące ochrony środowiska,
 - szkoleń w zakresie ochrony środowiska,
 - zakupu sprzętu i wyposażenia do przeprowadzania zajęć dydaktycznych z zakresu ekologii, ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii.

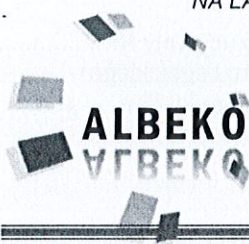
Podsumowując należy zauważyć, iż większość zadań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji (zadania ciągłe).

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu Legnickiego
z dnia 27 lutego 2025 r.

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU LEGNICKIEGO NA LATA 2018-2021
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025
ZA LATA 2022-2023**

Legnica 2024

ul. Styki 8/3
45-753 Opole
tel./fax: 77 474-24-57
kom. 605-26-24-27
e-mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego
na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025
za lata 2022-2023
był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
pod kierunkiem mgr inż. Beaty Podgórskiej

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W POWIECIE LEGNICKIM ZA LATA 2022-2023.	5
3. POLITYKA EKOLOGICZNA	6
4. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	7
4.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	8
4.2. KLIMAT AKUSTYCZNY	22
4.3. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	23
4.4. ZASOBY I JAKOŚĆ WÓD. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	29
4.4.1. Jakość wód powierzchniowych	29
4.4.2. Jakość wód podziemnych	35
4.5. ZASOBY GEOLOGICZNE	44
4.6. GLEBY	49
4.7. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	51
4.8. ZASOBY PRZYRODNICZE	52
4.9. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	52
5. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2022-2023 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW	70
6. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI	76
6.1 ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU POŚ	84
7. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA	84
8. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA	88
9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	90
10. LITERATURA	92

SPIS TABEL

Tabela 1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Powiatu Legnickiego.	9
Tabela 2. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2022 w strefie dolnośląskiej	11
Tabela 3. Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2023 w strefie dolnośląskiej	11
Tabela 4. Rozkłady przestrzenne poszczególnych substancji w roku 2022 i 2023.	12
Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.	23
Tabela 6. Zrealizowane działania w zakresie ochrony przed hałasem – drogi główne w zarządzie GDDKiA.	27
Tabela 7. Wartości zmierzone PEM w punktach pomiarowych na terenie Powiatu Legnickiego w 2023 roku.	29
Tabela 8. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu diagnostycznego w roku 2022 zlokalizowanych na obszarze JCWP obejmujących teren Powiatu Legnickiego.	33
Tabela 9. Wyniki oceny eutrofizacji wód wykonanej dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych zlokalizowanych na obszarze Powiatu Legnickiego w latach 2020-2023.	34
Tabela 10. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry.	35
Tabela 11. Działania dla cieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Legnickiego	36
Tabela 12. Charakterystyka punktów pomiarowych wód podziemnych w 2022 roku na terenie Powiatu Legnickiego.	42
Tabela 13. Sieć wodociągowa w Powiecie Legnickim w latach 2022-2023 (wg GUS)	43
Tabela 14. Sieć kanalizacyjna w Powiecie Legnickim w odniesieniu do wartości bazowych (wg GUS).	43
Tabela 15. Ładunki zanieczyszczeń w komunalnych oczyszczalniach ścieków w Powiecie Legnickim.	44
Tabela 16. Ładunki zanieczyszczeń w przemysłowych oczyszczalniach ścieków w Powiecie Legnickim.	44
Tabela 17. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Legnickiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG.	46
Tabela 18. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Legnickim w latach 2022-2023.	50
Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Powiatu Legnickiego w latach 2022-2023	51
Tabela 20. Ilość wyrobów azbestowych występująca na terenie Powiatu Legnickiego – dane za 2023 rok	52
Tabela 21. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie Powiatu Legnickiego.	58
Tabela 22. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Legnickiego.	61

Tabela 23. Liczba miejscowych zagrożeń w podziale na wielkość zagrożenia w 2022 i 2023 roku.....	69
Tabela 24. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	70
Tabela 25. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	71
Tabela 26. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	71
Tabela 27. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	72
Tabela 28. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	72
Tabela 29. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	73
Tabela 30. Realizacja zadań w latach 2022-2023.	73
Tabela 31. Realizacja zadań monitorowanych z planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego.....	74
Tabela 32. Wskaźniki monitoringu dla Powiatu Legnickiego.	77
Tabela 33. Wartości mierników celów głównych dla poszczególnych obszarów interwencji.....	85

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Legnickiego w latach 2010-2023.	10
Rysunek 2. Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Legnickiego w latach 2010-2023.	10
Rysunek 3. Porównanie obszarów przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego arsenu w strefie dolnośląskiej w 2018 i 2021 r.	21
Rysunek 4. Mapa liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu drogowego – Powiat Legnicki.	25
Rysunek 5. Rozkład 10 % największej wartości wskaźnika N_{HA} - hałas drogowy.	26
Rysunek 6. Mapa liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu kolejowego – Powiat Legnicki.	28
Rysunek 7. Obszary chronione na terenie Powiatu Legnickiego.....	54

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) Zarząd Powiatu przedstawia Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” został przyjęty Uchwałą Nr XXXV/198/2018 Rady Powiatu Legnickiego z dnia 17 maja 2018 r. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji powiatowego Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

W obowiązującym Programie Ochrony Środowiska założono, że system monitoringu dla powiatu powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyleń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH DO WYKONANIA RAPORTU Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO ZA LATA 2022-2023

Dane podstawowe do sporządzenia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego za lata 2022-2023 stanowią głównie:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025,
- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu Powiatu Legnickiego za rok 2022 i 2023,
- raporty i oceny stanu środowiska w województwie dolnośląskim wykonywane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska (GIOŚ-RWMS) we Wrocławiu,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska,
- informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Legnicy,
- informacje pozyskane z Gmin Powiatu Legnickiego,
- informacje statystyczne GUS,
- opracowania własne.

3. POLITYKA EKOLOGICZNA

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Obecnie jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Według Wytycznych Ministra Środowiska do przygotowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w celu zapewnienia adekwatności i komplementarności poszczególnych POŚ, należy zadbać o ich spójność z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi, w szczególności z:

- *Długookresową Strategią Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności*,
- "Polityką ekologiczną państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Rolą "Polityki ekologicznej państwa" jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Cel główny "Polityki..." - *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców* został przeniesiony wprost ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:
 - zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
 - likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
 - ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
 - przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
 - zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
 - wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
 - gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
 - zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
 - wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają one na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
 - przeciwdziałanie zmianom klimatu,
 - adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
 - edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
 - usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu. W kontekście coraz częstszego występowania na terenie Polski fali upałów i nocy tropikalnych oraz susz na znaczeniu zyskują działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Ich celem jest przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. *Polityka ekologiczna państwa 2030* przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach

zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochrony produkcji rolnej. Chronione i rozwijane będą zadrzewienia śródpolne i przydrożne (szczególnie o charakterze unikalnym przyrodniczo lub kulturowo) oraz prowadzone będą nowe przydrożne nasadzenia z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości. Polityka ekologiczna państwa 2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030. Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r." w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

4. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

Jakość poszczególnych komponentów środowiska powinna być nieustannie monitorowana, co ma na celu rejestrację oraz analizę krótko- i długoterminowych zmian zachodzących w systemach ekologicznych pod wpływem zmian klimatu, zanieczyszczeń i innych przejawów ingerencji człowieka. Analiza zebranych danych o jakości środowiska pozwala również na określenie zadań zmierzających do poprawy stanu ekologicznego wszystkich komponentów środowiska.

Coroczny monitoring środowiska na terenie Powiatu Legnickiego prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska (GIOŚ-RWMŚ) we Wrocławiu oraz Wszelkie zmiany jakości środowiska jakie zaszły w okresie lat 2022-2023 zostały opisane i podsumowane w oparciu o publikacje GIOŚ-RWMŚ we Wrocławiu (w chwili opracowywania dokumentu nie są jeszcze dostępne wszystkie wyniki monitoringu środowiska za rok 2023). Również na chwilę przygotowania dokumentu nie są wszystkie dane statystyczne GUS za 2023 rok, wobec czego porównania dokonano w odniesieniu do dostępnych danych z lat poprzednich.

Położenie administracyjne i geograficzne Powiatu Legnickiego

Powiat Legnicki położony jest w centralnej części województwa dolnośląskiego i rozciąga się między 51°23' a 51°06' szerokości geograficznej północnej i 15°45' a 16°28' długości geograficznej wschodniej. Graniczy z powiatami: bolesławieckim, polkowickim, lubińskim, wołowskim, średzkim, jaworskim, złotoryjskim oraz miastem na prawach powiatu - Legnicą, która jest siedzibą władz powiatu. Powiat Legnicki zajmuje powierzchnię 744,6 km², co stanowi około 3,7 % ogółu powierzchni Dolnego Śląska i plasuje go pod tym względem na 9 pozycji w województwie. W skład powiatu wchodzi 8 jednostek administracyjnych szczebla gminnego:

- miasto Chojnów,
- gmina Chojnów,
- gmina Kunice,
- gmina Krotoszyce,
- gmina Legnickie Pole,
- gmina Miłkowice,
- miasto i gmina Prochowice,
- gmina Ruja.

Powiat Legnicki leży w nizinnej części Dolnego Śląska. Prawie cały jego obszar obejmują dwa makroregiony:

- Nizina Śląsko-Lużycka (północno-zachodnia i centralna część powiatu),
- Nizina Śląska (tereny w zachodniej części powiatu).

Powiat legnicki obejmując takie krainy jak: Wysoczyznę Chojnowską, Kotlinę Legnicką oraz Wysoczyznę Średzką. Jego północne połacie sięgają także fragmentów Wysoczyzny Chocianowsko-Lubińskiej, natomiast zachodnie – Borów Dolnośląskich. Powierzchnia powiatu należy do nizinnych, a jej wysokość waha się średnio pomiędzy 100 a 225 m n.p.m. Najwyższe wzniesienie znajduje się na tzw. Wale Okmiańskim i mierzy 278 m n.p.m.

4.1. Powietrze atmosferyczne

Stan zanieczyszczenia powietrza jest jednym z najbardziej zmiennych stanów środowiska. W znaczącym stopniu zależy od wielkości chwilowych emisji ze źródeł zlokalizowanych na danym terenie oraz od wielkości transgranicznej migracji zanieczyszczeń. Rozprzestrzenianie zanieczyszczeń w atmosferze determinowane jest warunkami meteorologicznymi, w tym intensywnością turbulencji wywołanej czynnikami mechanicznymi i termicznymi oraz własnościami fizyczno-chemicznymi atmosfery.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych oraz środkach transportu. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Źródła komunalno-bytowe, w głównej mierze odpowiedzialne za podwyższone stężenia zanieczyszczeń, szczególnie pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu i dwutlenku siarki, w sezonie zimowym, głównie w efekcie używania niskosprawnych urządzeń i instalacji kotłowych (będących w złym stanie technicznym i nieprawidłowo eksploatowanych oraz spalanie złej jakości paliw, zasiarczonych, zapozielenych i niskokalorycznych węgla, mułów węglowych, a także wszelkich odpadów z gospodarstw domowych), są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Duża ilość źródeł wprowadzających zanieczyszczenia z kominów o niewielkiej wysokości sprawia, że zjawisko to jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej. Z kolei transport drogowy wpływa na całoroczny wysoki poziom tlenków azotu w powietrzu oraz podwyższony poziom pyłu zawieszonego PM10.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, do 30 kwietnia każdego roku, GIOŚ-RWMŚ dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie dokonuje klasyfikacji stref. Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są dotrzymane dopuszczalne poziomy) lub utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 poz. 1031) oraz ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.).

Oceny za 2022 i 2023 rok wykonano zgodnie z podziałem kraju, w którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracji (strefa dolnośląska).

Klasyfikacji stref za rok 2022 i 2023 wykonano w następujących klasach:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza;

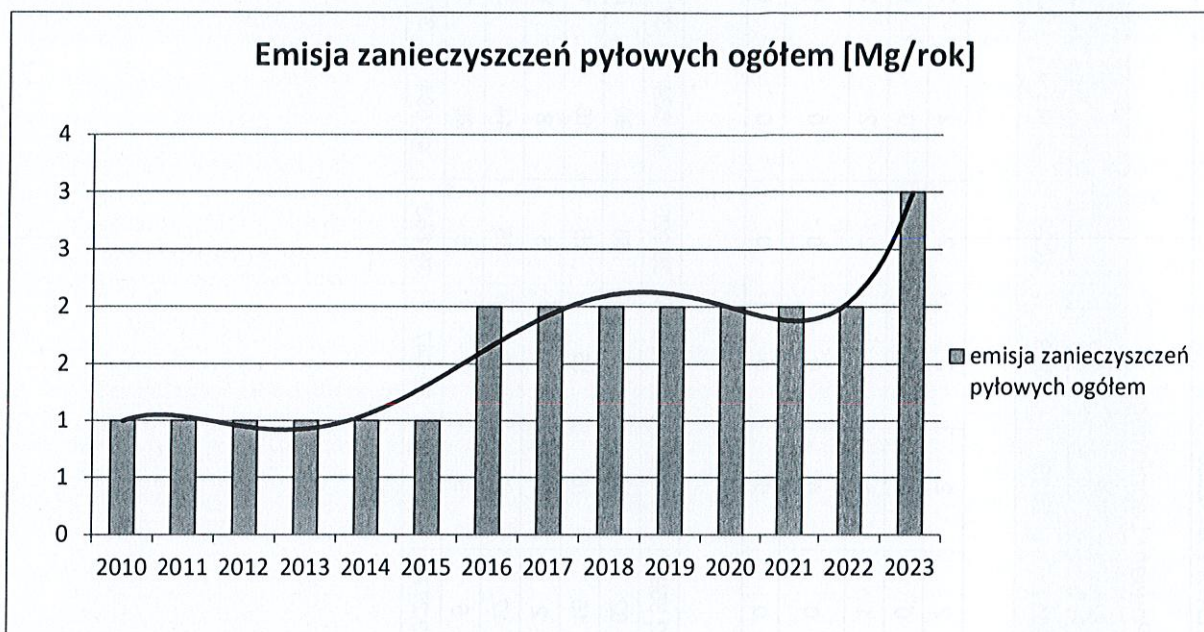
Główny Urząd Statystyczny podaje dane o emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Legnickiego. Na przestrzeni lat 2010-2023 ilość zanieczyszczeń pyłowych i gazowych przedstawiała się jak w tabeli i na wykresach poniżej:

Tabela 1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Powiatu Legnickiego.

Emisja zanieczyszczeń	Ilość zanieczyszczenia w Mg/rok													
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
pyłowych:														
ogółem	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3
niezorganizowana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ze spalania paliw	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3
cementowo wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
węglowo-grafitowe, sadza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
gazowych:														
ogółem	16 904	18 564	16 547	22 643	24 116	25 799	25 739	22 359	24 235	32 096	39 926	42 684	37 827	30 896
ogółem (bez dwutlenku węgla)	35	40	58	30	28	48	63	82	36	49	63	90	78	80
niezorganizowana	0	0	0	0	0	15	32	15	16	15	15	16	15	16
dwutlenek siarki	1	1	2	2	3	3	3	2	2	4	5	8	10	5
tlenki azotu	26	32	28	22	19	22	20	12	13	23	35	44	39	32
tlenek węgla	5	5	5	5	6	7	7	5	5	5	6	20	10	10
dwutlenek węgla	16 869	18 524	16 489	22 613	24 088	25 751	25 676	22 277	24 199	32 047	39 863	42 594	37 749	30 816

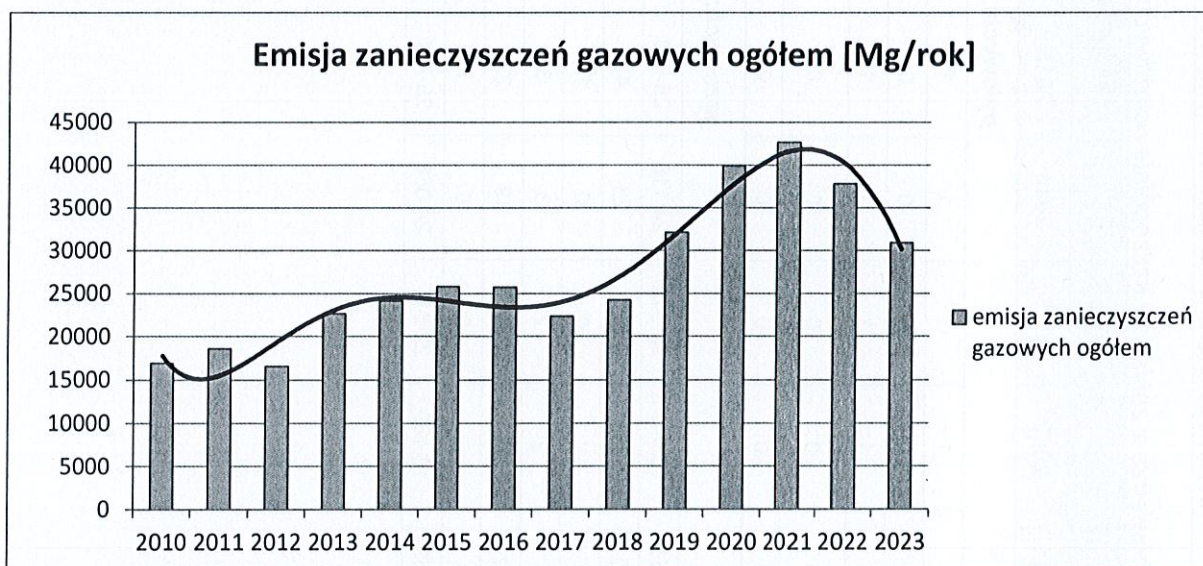
Źródło: www.stat.gov.pl

Rysunek 1. Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Legnickiego w latach 2010-2023.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 2. Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Legnickiego w latach 2010-2023.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni lat 2010-2023 emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Legnickiego wzrosła, natomiast dla emisji zanieczyszczeń gazowych wzrost notowano w latach 2017-2021, po czym notowane są spadki emisji.

Jakość powietrza atmosferycznego

Na terenie Powiatu Legnickiego GIOŚ-RWMS we Wrocławiu nie prowadził bezpośredniego monitoringu jakości powietrza, pomiary dokonywane są na stacjach pomiarowych w strefie dolnośląskiej.

Rok 2022 – klasyfikacja stref

Tabela 2. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2022 w strefie dolnośląskiej.

Ochrona zdrowia												Ochrona roślin		
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ (1)	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM 2,5 ²⁾	SO ₂	NO _x	O ₃ (1)
A	A	A	A	A	C	A	C	A	A	C	C1	A	A	A ¹ /D ²

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ-RWMS Wrocław.

Uwagi:

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszzonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa dolnośląska uzyskała klasę C, a pozostałe strefy klasę A.

Na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za rok 2022” obszar Powiatu Legnickiego w ramach „strefy dolnośląskiej” został zakwalifikowany wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom substancji: SO₂, NO₂, C₆H₆, Pb, , CO, Cd, Ni, O₃. oraz **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji: PM10, As, B(a)P i PM2,5. Uwzględniając kryterium ochrony roślin strefa dolnośląska uzyskała wynikową **klasę A** pod względem zawartości substancji tj. SO₂, NO_x oraz O₃.

Rok 2023 – klasyfikacja stref:

Tabela 3. Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2023 w strefie dolnośląskiej.

Ochrona zdrowia												Ochrona roślin		
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ⁽¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ⁽²⁾	SO ₂	NO _x	O ₃ ⁽¹⁾
A	A	A	A	A	C	A	C	A	A	C	A1	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2023. GIOŚ-RWMS

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

2) Dla pyłu zawieszzonego PM2.5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa dolnośląska uzyskała klasę A.

Na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2023 rok” obszar Powiatu Legnickiego w ramach „strefy dolnośląskiej” został zakwalifikowany:

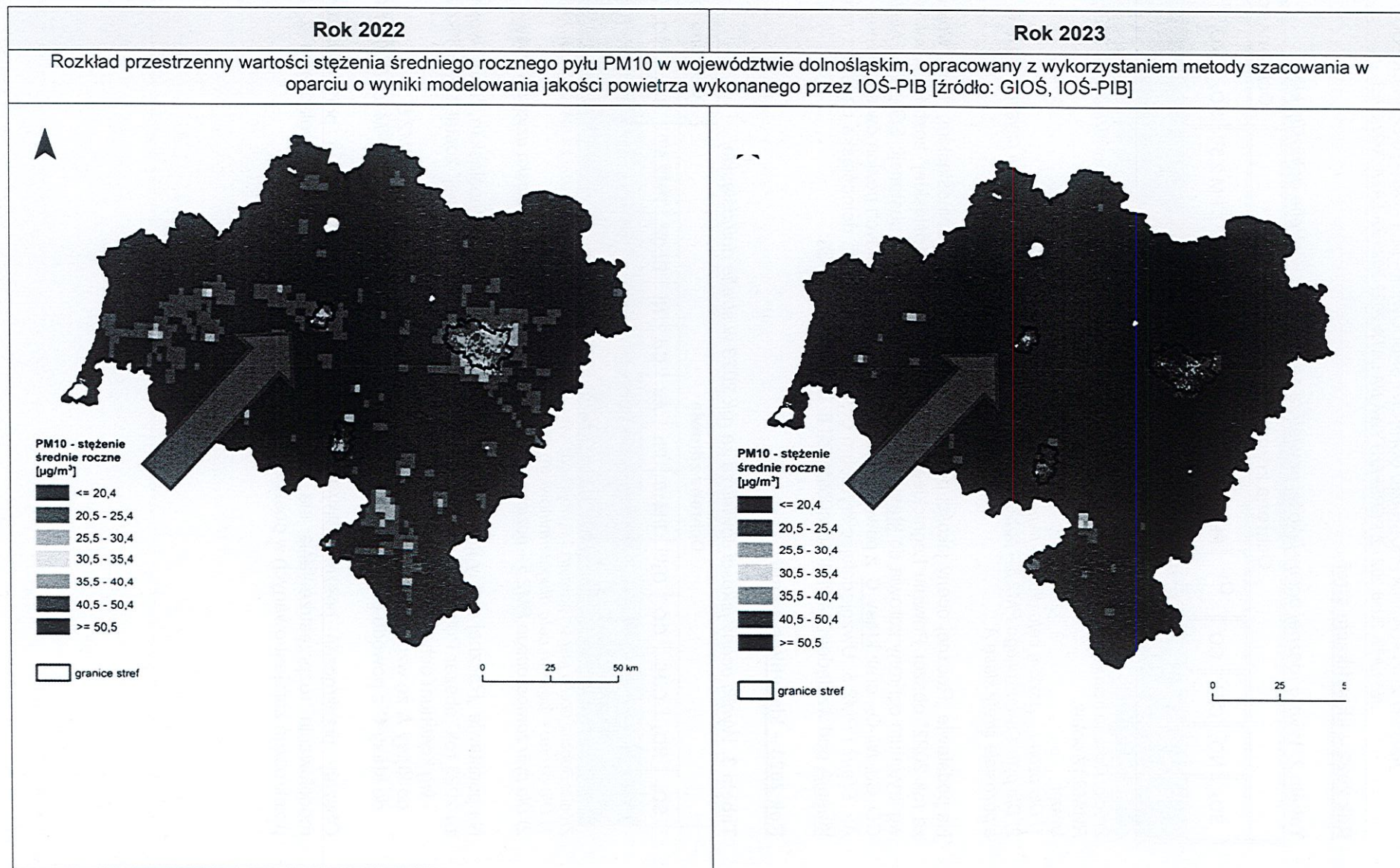
- wg kryterium ochrony zdrowia:

do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, Cd, Ni, O₃, PM2,5

do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji PM10, B(a)P i As.

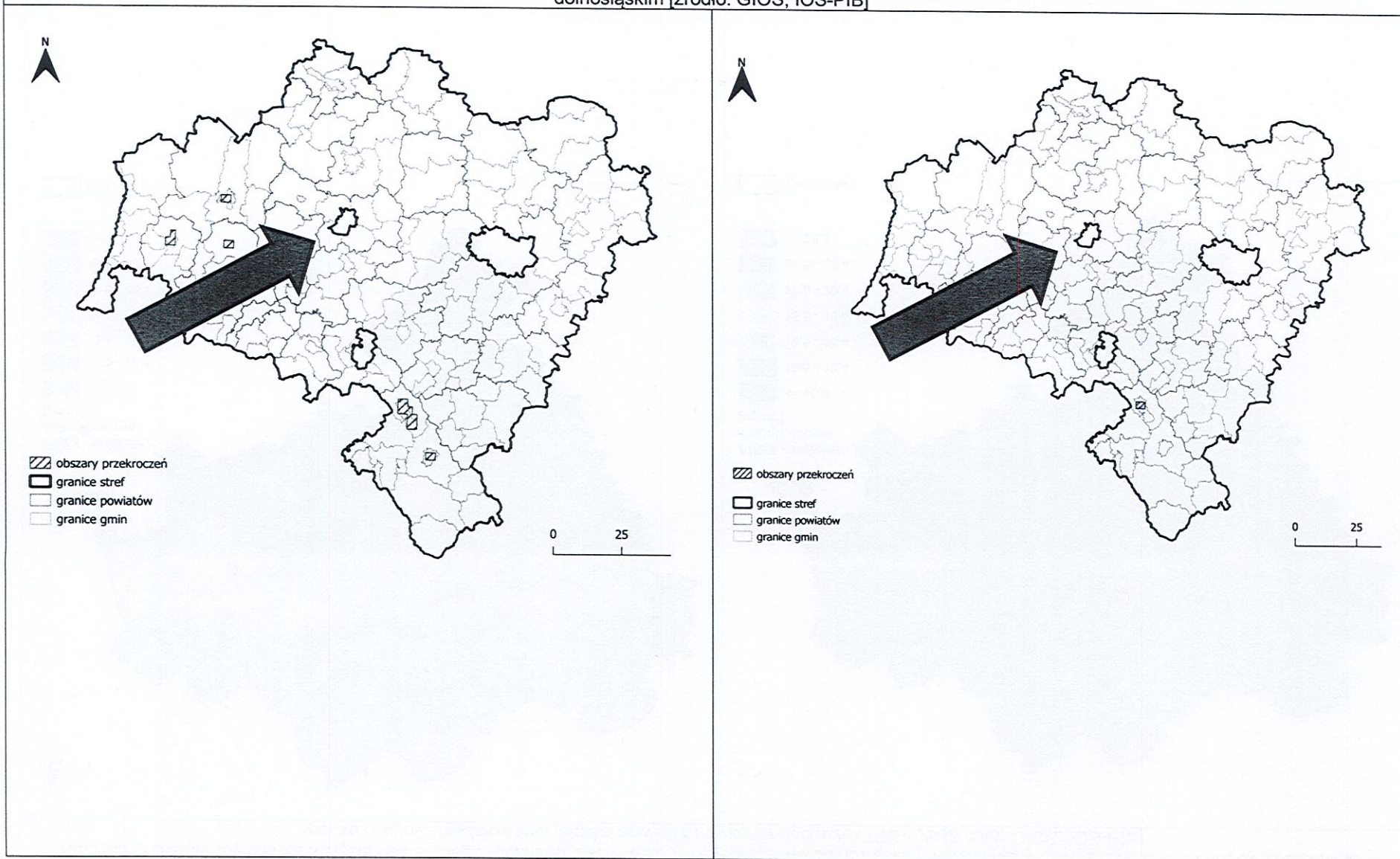
Obszary przekroczeń poszczególnych substancji zostały określone na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze w połączeniu z analizą przekroczeń zarejestrowanych w poszczególnych stacjach pomiarowych.

Tabela 4. Rozkłady przestrzenne poszczególnych substancji w roku 2022 i 2023.

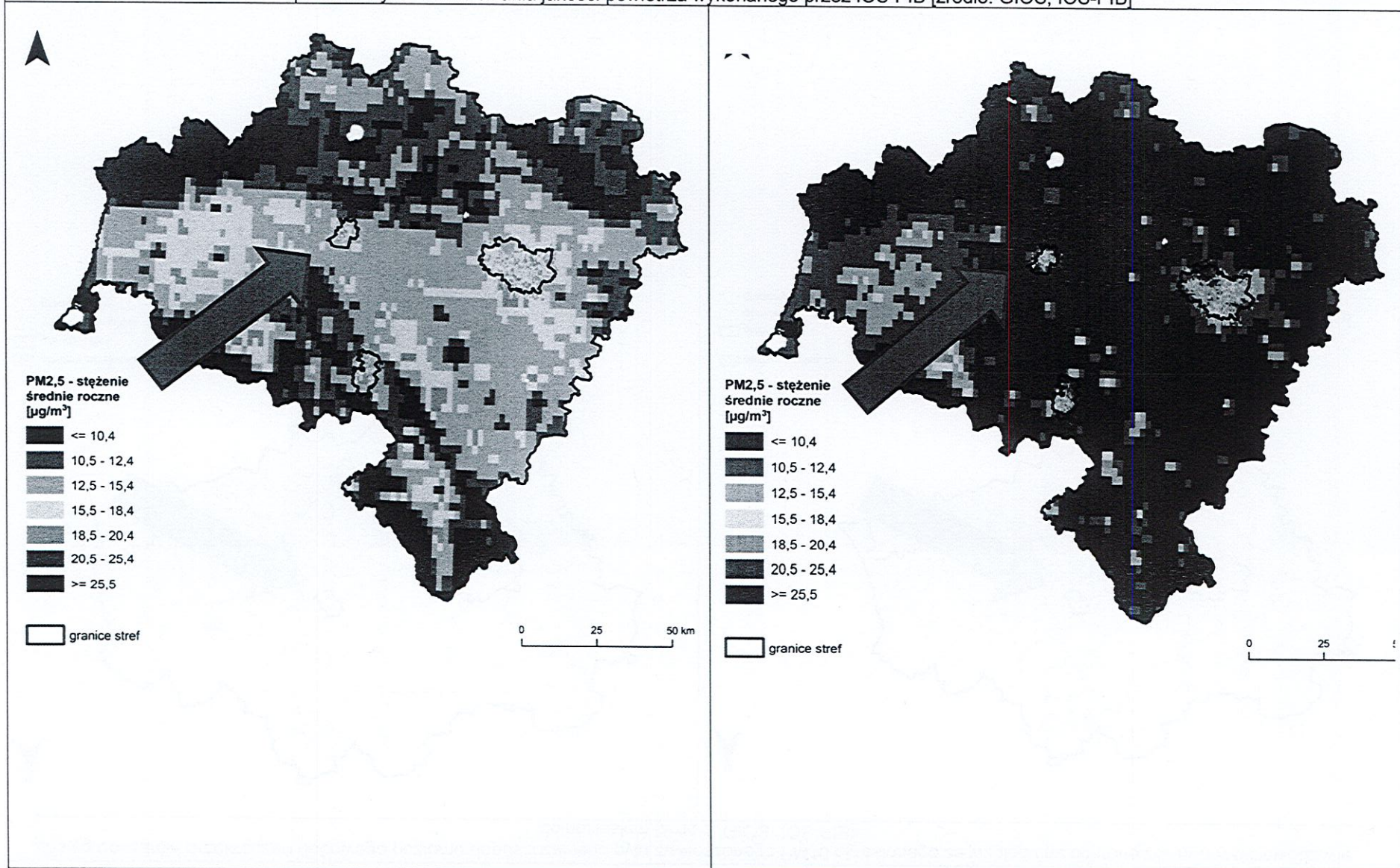
RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie dolnośląskim [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

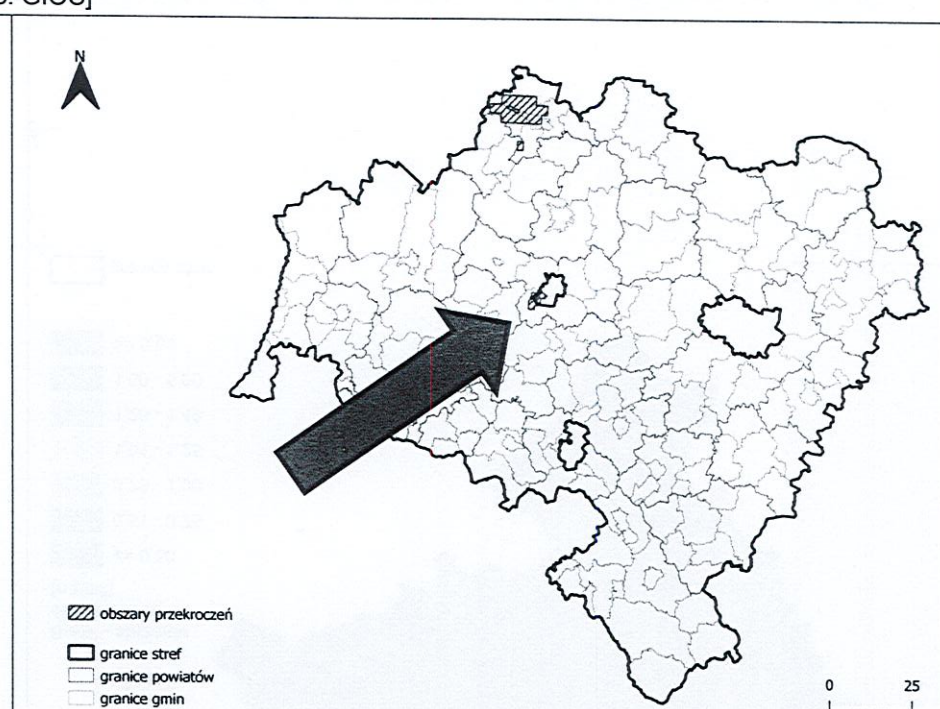
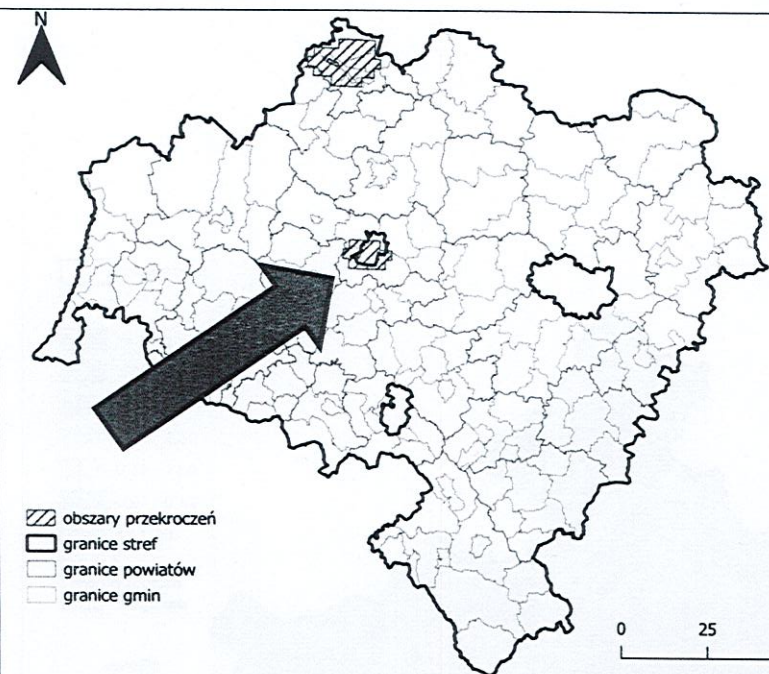
RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM_{2,5} w województwie dolnośląskim, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

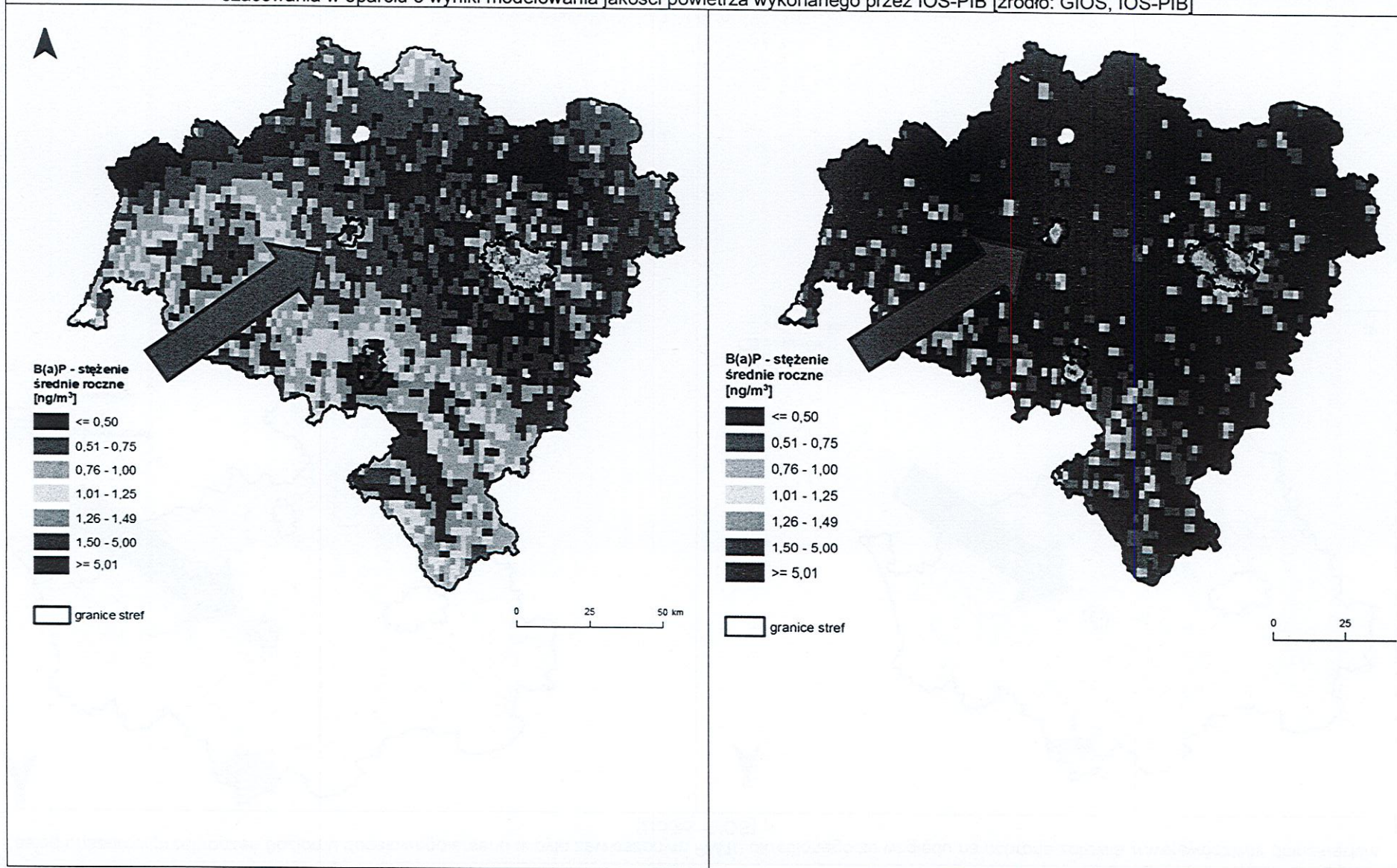
RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego arsenu w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie dolnośląskim
[źródło: GIOŚ]

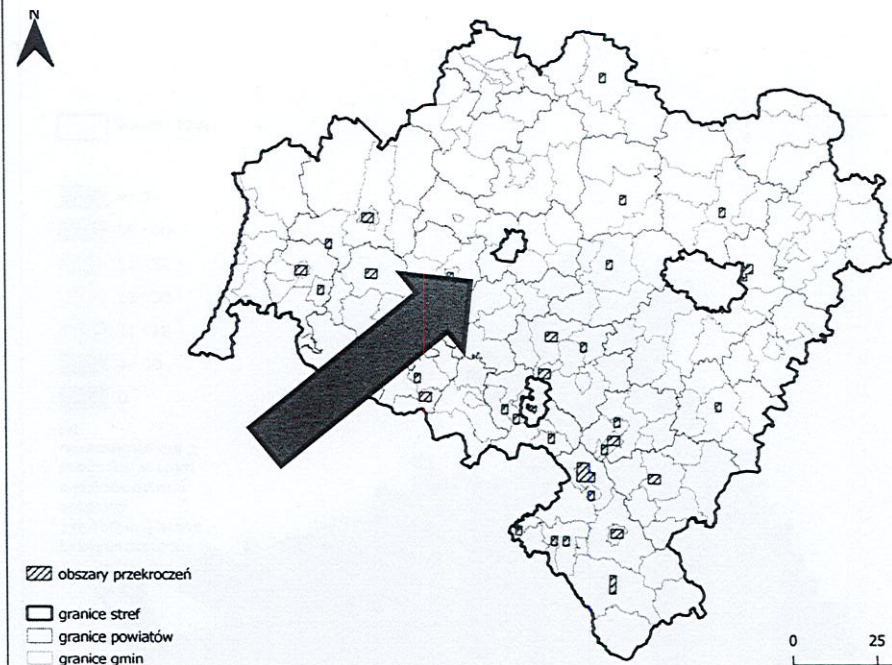
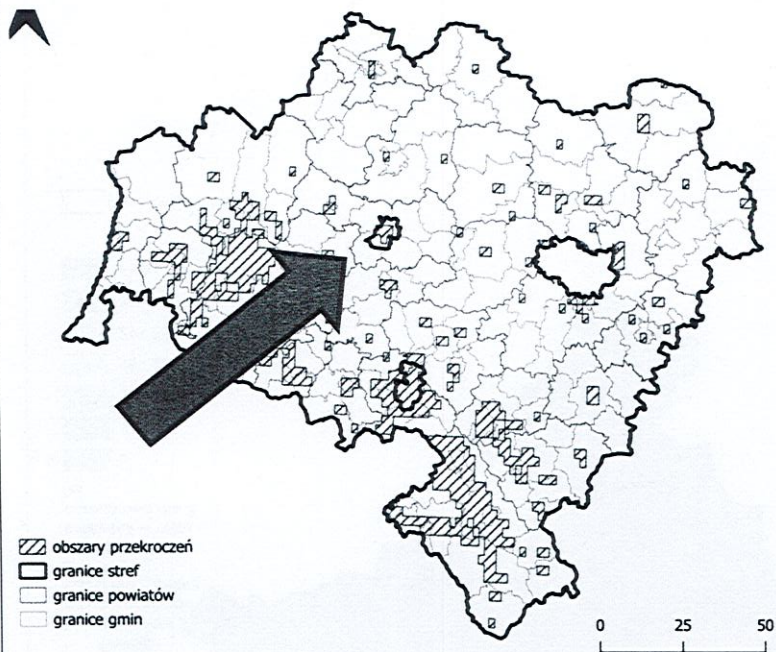
RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w województwie dolnośląskim, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

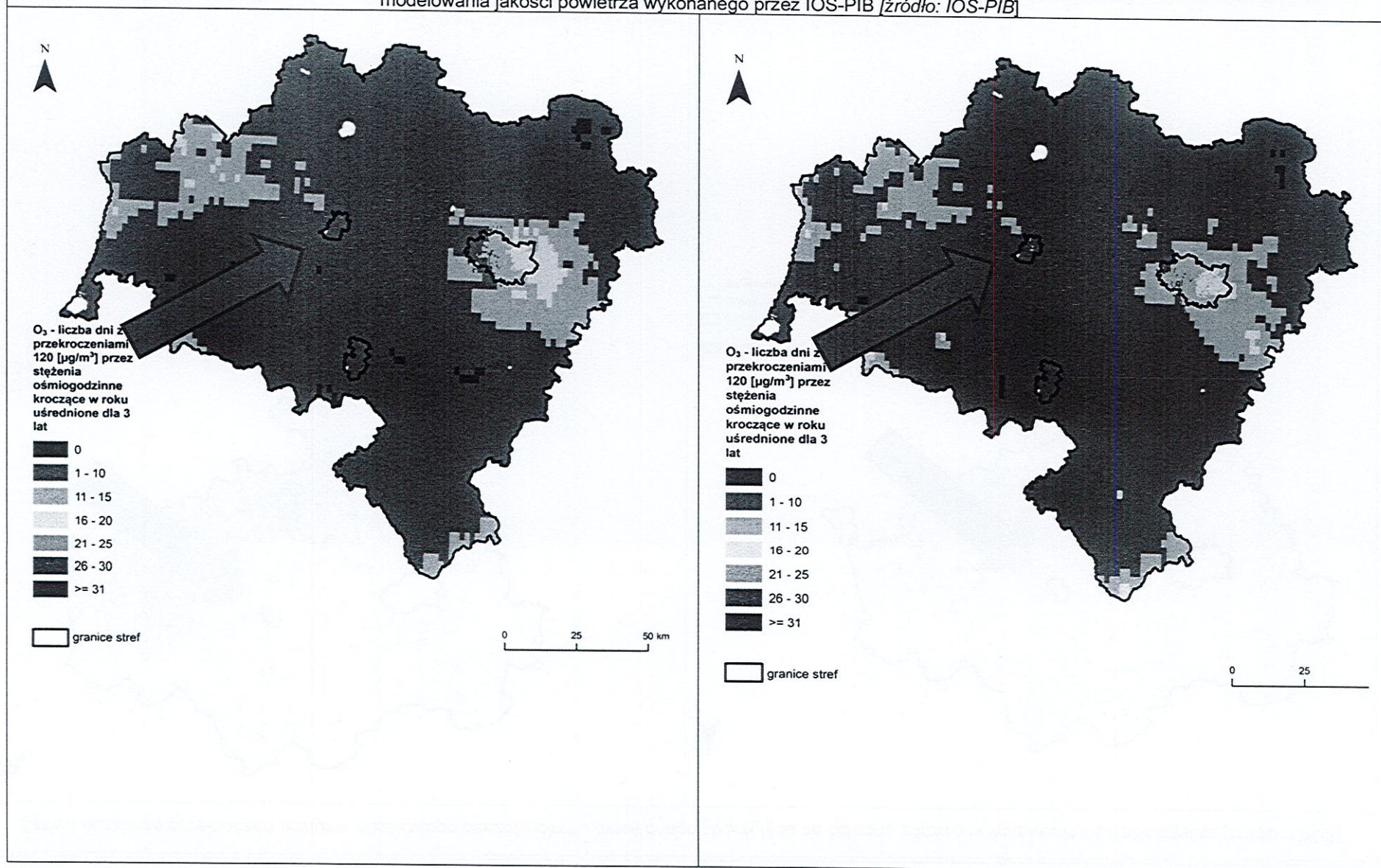

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie dolnośląskim [źródło: GIOŚ]

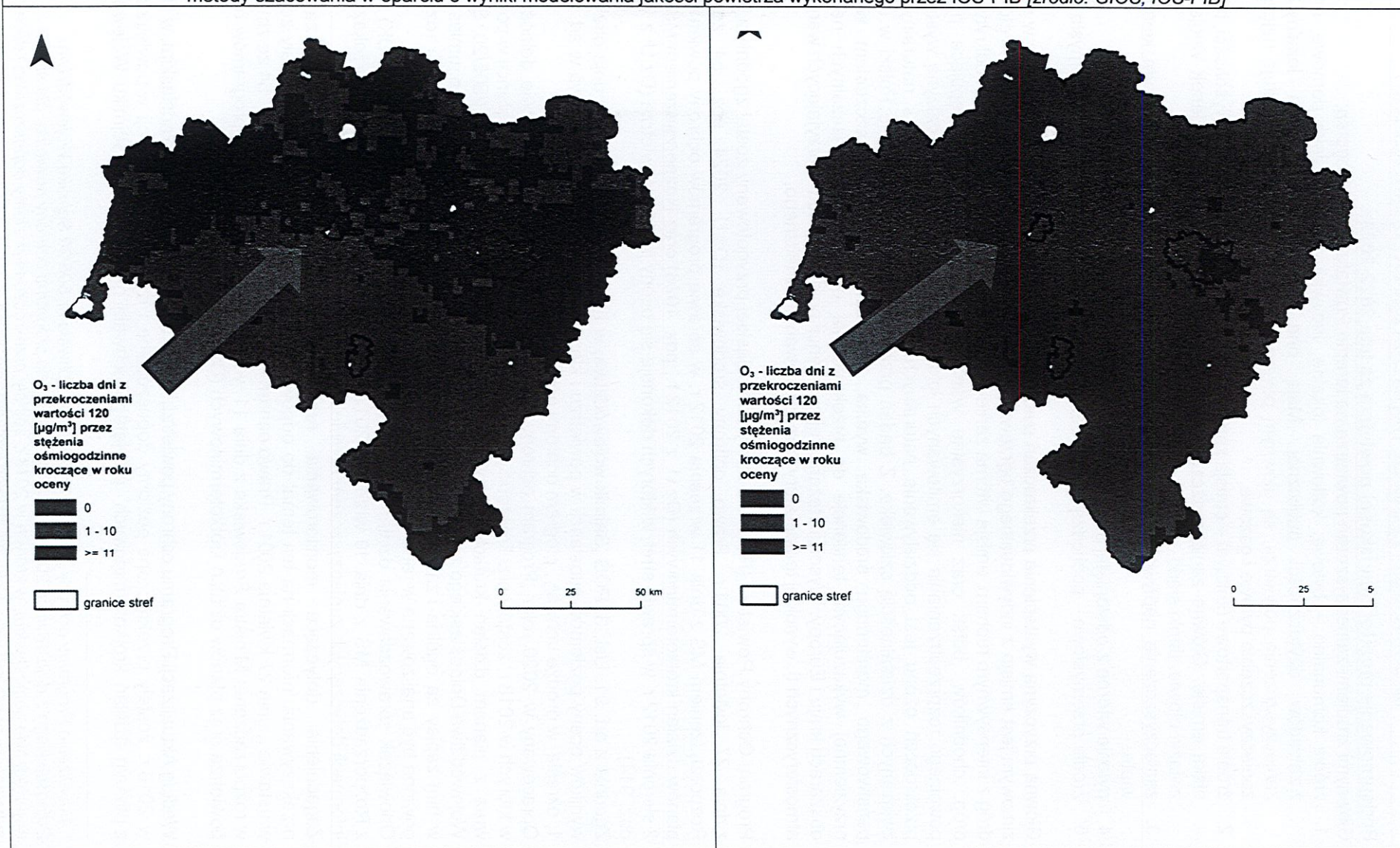

Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem poziomu docelowego O_3 na obszarze województwa dolnośląskiego – średnia z 3 lat, będący wynikiem modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: IOŚ-PIB]

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem poziomu celu długoterminowego O_3 na obszarze województwa dolnośląskiego, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Podsumowanie monitoringu jakości powietrza za lata 2022-2023:

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu Legnickiego są:

1. źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,
2. źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję. Główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki,
3. zanieczyszczenia napływające spoza terenu powiatu, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru,
4. pylenie wtórne z odstoniętej powierzchni terenu,
5. źródła przemysłowe – pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównych dróg z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń. Przyczyną wystąpienia przekroczeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka. Z badań przeprowadzonych na terenie Polski w ramach państwowego monitoringu środowiska wynika, że ozon jest zanieczyszczeniem w strefie przyziemnej wykazującym tendencje do przekraczania poziomów dopuszczalnych na wielu obszarach kraju i Europy. Wysokie stężenia tej substancji pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych tj. wysokiej temperatury i promieniowania słonecznego.

Program Ochrony Powietrza (POP) dla strefy dolnośląskiej przygotowany został zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.), Rozporządzeniem MŚ z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz.U. z 2012 r., poz. 1028) oraz Rozporządzeniem MŚ z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r., poz. 914).

Zgodnie z art. 91. Ust. 3. POŚ „Sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza.”

Opracowany w 2020 roku „Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych” został przyjęty uchwałą nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. - jest aktem prawa miejscowego, umieszczone w nim zapisy są ogólne i zawierają normy generalne. Wykonalność proponowanych rozwiązań powinna być analizowana w ramach indywidualnych możliwości technicznych.

Obowiązek sprawozdawania działań POP oraz Planu Działań Krótkoterminowych (PDK) wynika z Rozporządzenia MŚ z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 1034).

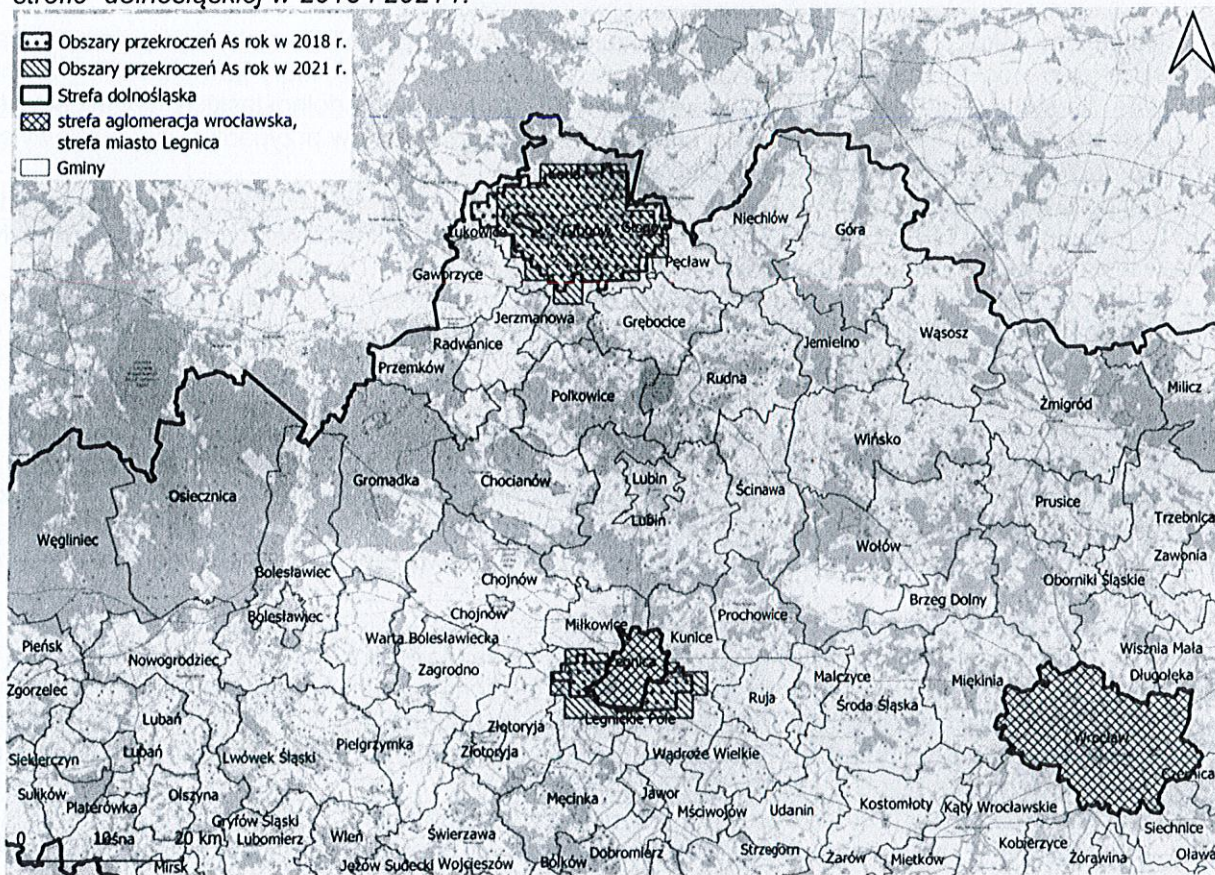
Zagadnienia dotyczące monitorowania realizacji Programów ochrony powietrza oraz przekazywania informacji na ten temat do odpowiednich organów administracji zostały zapisane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.), oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1028).

Według Aktualizacji Programu ochrony powietrza¹ dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych” przyjętego uchwałą nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa

¹ Aktualizacja Programu ochrony powietrza przyjętego uchwałą nr 505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych

Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. ponadnormatywne stężenia arsenu w strefie dolnośląskiej związane są przemysłem metali nieżelaznych. Obszary przekroczeń arsenu w roku 2021 obejmowały większy obszar Powiatu Legnickiego niż w roku 2018.

Rysunek 3. Porównanie obszarów przekroczeń średniorocznego poziomu docelowego arsenu w strefie dolnośląskiej w 2018 i 2021 r.

Źródło: Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych.

Arsen (As) to pierwiastek chemiczny sklasyfikowany jako niemetal, występujący w kilku odmianach alotropowych. Arsen występuje praktycznie we wszystkich elementach naszego środowiska: wodzie, glebie, atmosferze i biosferze.

Największe stężenia arsenu na świecie obserwuje się w pobliżu obiektów związanych z przetwórstwem i produkcją metali nieżelaznych (głównie ołowiu oraz miedzi), podczas gdy emisja związana ze spalaniem węgla wiąże się z dużo niższymi stężeniami, za to na znacznie szerszym obszarze.

Wśród źródeł antropogenicznych emisji arsenu wymienia się:

- uboczną emisję w wyniku procesów wydobywania i hutnictwa rud metali nieżelaznych (miedź, ołów, nikiel), również przy przetopieniu wtórnych metali nieżelaznych,
- spalanie paliw kopalnianych (głównie węgla brunatnego i kamiennego) – wielkość emisji zależy od zawartości arsenu w paliwie,
- nawożenie gleb.

W dniu 30 listopada 2017 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął tzw. Uchwałę antysmogową – uchwałę nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Województwo dolnośląskie jest czwartym w kraju, po małopolskim, śląskim i opolskim, w którym radni przyjęli uchwały mające na celu ochronę powietrza, m.in. poprzez określenie jakich paliw i palenisk nie można używać do ogrzewania gospodarstw domowych.

Według założeń uchwały na terenie województwa zakazuje się stosowania od dnia 1 lipca 2018 roku:

- 1) mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- 2) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- 3) węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu poniżej 3 mm,
- 4) biomasy stałej o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20 %.

Natomiast zakazy dotyczące stosowania kotłów i pieców na paliwa stałe będą wprowadzane stopniowo – od 1 lipca 2018 r. dla nowych instalacji aż do roku 2028, który powinien być graniczną datą dla stosowania paliw stałych we Wrocławiu i 7 uzdrowisk dolnośląskich. Wyjątkiem będą obszary pozbawione dostępu do sieci ciepłowniczych i gazowych (w przypadku uzdrowisk wyjątek ten dotyczy tylko strefy „C” ochrony uzdrowiskowej).

Na pozostałej części województwa i w 4 uzdrowiskach (Czerniawie-Zdrój, Świeradowie-Zdrój, Długopole-Zdrój i Przerzeczynie-Zdrój) będzie możliwe stosowanie wysokiej jakości paliw stałych w instalacjach spełniających określone – wysokie standardy dotyczące emisji pyłów.

Wszystkie uchwały dopuszczają użytkowanie kominków – jednak warunkiem ich użytkowania musi być spełnienie określonych norm dot. emisyjności oraz wykorzystywanie jako okazjonalnego a nie podstawowego źródła ciepła.

4.2. Klimat akustyczny

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz.U. 2014 r. poz. 112 - tekst jednolity) w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 28 maja 2007 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. 2007 Nr 105, poz. 718),
- wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25.06.2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Stan środowiska, ze względu na jego zanieczyszczenia hałasem, określa się za pomocą tzw. klimatu akustycznego. Klimat akustyczny to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie jak:

- transport drogowy, kolejowy, lotniczy,
- przemysł,
- przesył energii elektrycznej o wysokich napięciach.

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren powiatu przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, łączące Powiat Legnicki z innymi ośrodkami.

Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.

Klasa standardu akustycznego	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
		L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
1.	A. Strefa ochronna „A uzdrowiska B. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	A. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	64	59	50	40
	B. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży				
	C. Tereny domów opieki społecznej				
	D. Tereny szpitali w miastach				
3.	A. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	68	59	55	45
	B. Tereny zabudowy zagrodowej				
	C. Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe				
	D. Tereny mieszkaniowo – usługowe				
4.	A. Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	70	65	55	45

Źródło: Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego, GIOŚ-RWMS we Wrocławiu.

Natężenie hałasu w środowisku określa się wartością poziomu dźwięku mierzoną w decybelach (dB). Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest równoważny poziom dźwięku, który również może być wyznaczony jako suma poziomów odnoszących się do różnych źródeł. Równoważny poziom dźwięku ściśle związany jest również z czasem jego trwania.

Mapy akustyczne, których opracowanie jest wymagane przepisami prawa (ustawa–Prawo ochrony środowiska), z uwagi na zapewnienie jednolitości formy i treści mapy, a także porównywalności wyników, muszą być oparte o określone w przepisach, wspólne dla wszystkich wskaźniki. Wskaźnikami tymi są L_{DWN} oraz L_N .

- L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich dób w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych), z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰); wskaźnik ten służy do określenia ogólnej dokuczliwości hałasu,
- L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich pór nocy (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych); wskaźnik ten służy do określenia zaburzenia snu.

W 2022 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) oraz Dolnośląska Służba Dróg i Kolei (DSDiK) opublikowała opracowanie pt. „Strategiczna mapa hałasu” (SMH) dla wybranych odcinków dróg administrowanych przez GDDKiA oraz DSDiK. Przedmiotem opracowania była analiza klimatu akustycznego dróg - wykonanie strategicznych map hałasu, w tym również dla wybranych odcinków dróg na terenie Powiatu Legnickiego.

Dla Powiatu Legnickiego – ujęte zostały:

- drogi główne poza aglomeracjami, będące z zarządzie GDDKiA: powierzchnia analizowanego obszaru: 100,2 km², liczba mieszkańców w analizowanym obszarze: 7 730, gęstość zaludnienia: 77,1 os/km².

- drogi główne poza aglomeracjami, będące z zarządzie DSDiK: powierzchnia analizowanego obszaru: 5,3 km², liczba mieszkańców w analizowanym obszarze: 4 060, gęstość zaludnienia: 76,5 os/km².
- drogi główne poza aglomeracjami, będące z zarządzie Zarządu Dróg Miejskich w Legnicy: powierzchnia analizowanego obszaru: 0,093 km², liczba mieszkańców w analizowanym obszarze: 0, gęstość zaludnienia: 0 os/km².

Dla Powiatu Legnickiego w SMH GDDKiA określono:

- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN} : 0,180 km²,
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N : 0,118 km²,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN} : 100,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N : 0.

Dla Powiatu Legnickiego w SMH DSDiK określono:

- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN} : 0,006 km²,
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N : 0,010 km²,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN} : 0,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N : 0.

Program ochrony środowiska przed hałasem (POH).

Celem programu jest określenie działań ograniczających poziom hałasu w środowisku, a zatem poprawa klimatu akustycznego, w następstwie której polepszy się jakość życia, snu, a także zdrowie mieszkańców województwa poprzez redukcję hałasu i jego szkodliwych skutków.

Podstawę do opracowania POH Dolnośląskie stanowią strategiczne mapy hałasu (SMH) wykonane przez podmioty do tego zobligowane. Stan klimatu akustycznego obrazowany w Strategicznych Mapach Hałasu pozwala na identyfikację najistotniejszych problemów i obszarów wymagających poprawy. W dokumencie sformułowane są działania, które uzyskują status prawa miejscowego i powinny być realizowane we wskazanych perspektywach czasowych. W kolejnych latach w ramach sporządzanych SMH (po 5 latach) dokonuje się ponownej oceny stanu klimatu akustycznego wskazując tym samym stopień realizacji oraz skuteczność podjętych działań wynikających z POH. SMH jest zatem weryfikacją poprawności i skuteczności samych działań, ale też właściwego funkcjonowania POH w całości. Wyniki SMH mogą być podstawą do wskazania nieskutecznych działań lub wskazania dalszych działań w kolejnym POH.

W celu zidentyfikowania dominujących źródeł hałasu na terenie województwa wykorzystano statystyczne wskaźniki dotyczące wpływu hałasu na mieszkańców (wprowadzone w czwartej rundzie mapowania), tj.:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwością hałasu – N_{HA} ,
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – N_{HSD} ,
- całkowita liczba osób dotkniętych chorobą niedokrwienną serca – N_{IHD} .

Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i badań naukowych, wskaźniki N_{HA} i N_{HSD} mają zastosowanie dla wszystkich źródeł hałasu komunikacyjnego (pochodzącego od dróg, linii kolejowych i tramwajowych oraz lotnisk), podczas gdy wskaźnik N_{IHD} stosuje się wyłącznie w przypadku hałasu drogowego. Wartości wskaźników zostały obliczone na podstawie wyników wszystkich strategicznych map hałasu będących podstawą merytoryczną do POH Dolnośląskie.

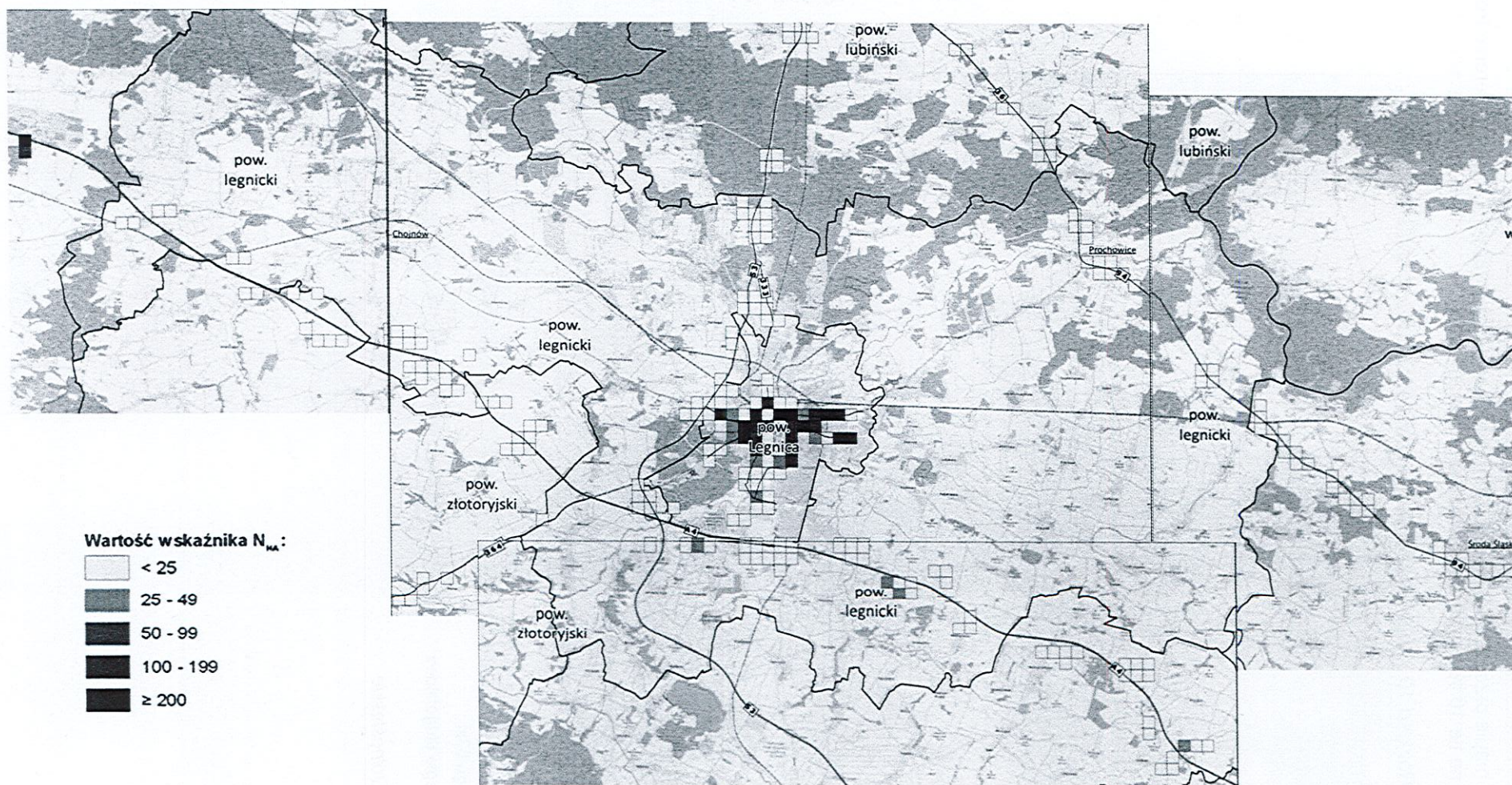
Dla Powiatu Legnickiego określono:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwością hałasu – N_{HA} : 507
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – N_{HSD} : 156
- całkowita liczba osób dotkniętych chorobą niedokrwienną serca – N_{IHD} : 1.

Hałas drogowy w SMH na terenie Powiatu Legnickiego

Poniżej w postaci graficznej przedstawiono wartości wskaźnika N_{HA} na terenie Powiatu Legnickiego w postaci kwadratów o boku 500mx500m:

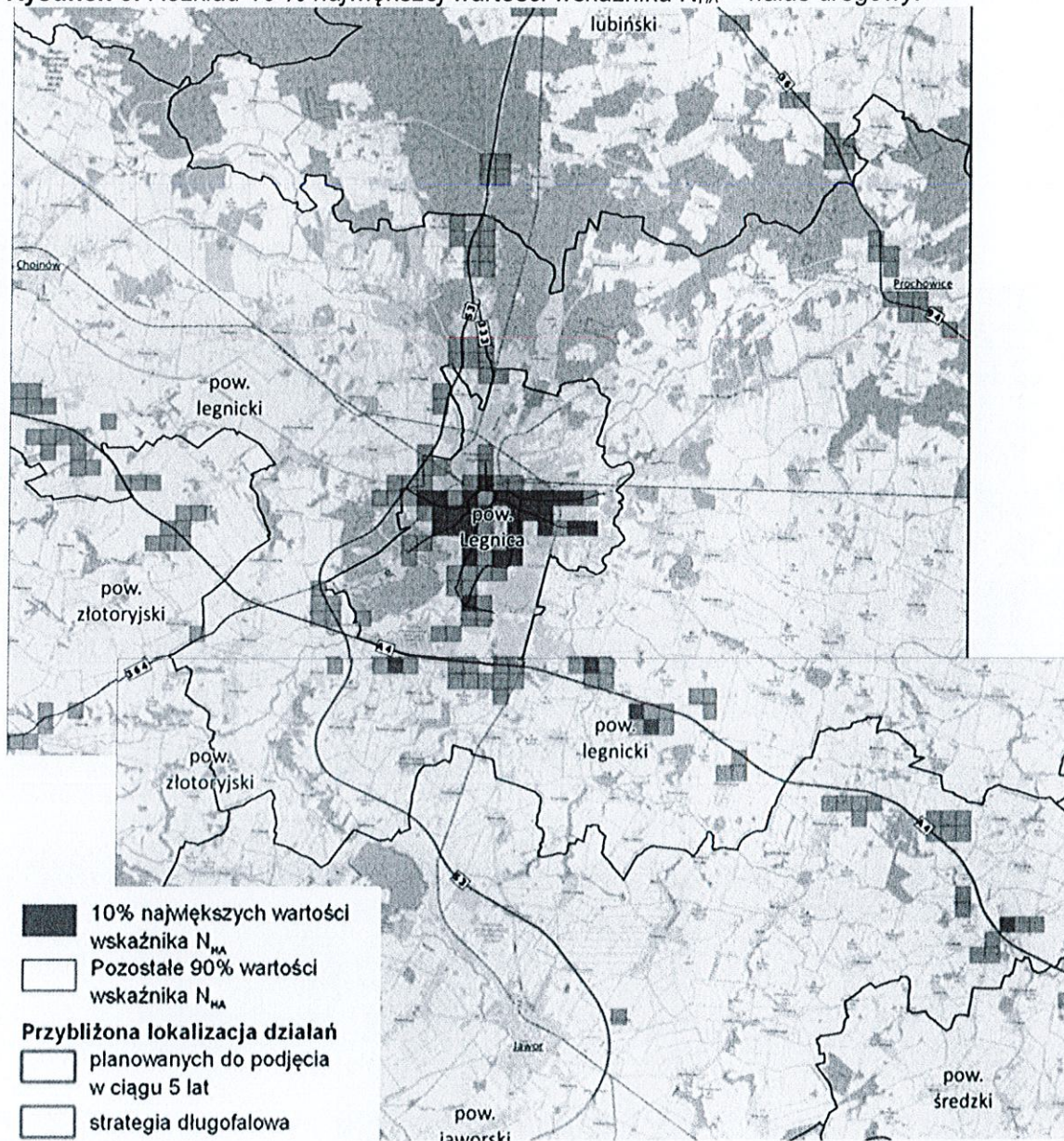
Rysunek 4. Mapa liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu drogowego – Powiat Legnicki.

Źródło: POH Dolnośląskie

Na poniższej mapie przedstawiono przybliżoną lokalizację planowanych działań na terenie Powiatu Legnickiego, na tle 10 % największych wartości wskaźnika N_{HA} .

Rysunek 5. Rozkład 10 % największej wartości wskaźnika N_{HA} - hałas drogowy.

Źródło: POH Dolnośląskie

Tabela 6. Zrealizowane działania w zakresie ochrony przed hałasem – drogi główne w zarządzie GDDKiA.

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka	Miejscowość	Nazwa realizowanego działania
1.	A4	Węzeł Chojnów – węzeł Złotoryja	Strupice	Wykonanie nawierzchni bitumicznej SMA: A4 w km 77+050 -77+145 - wiadukt, Umocnienie poboczy destruktem A4: km 77+500 - 77+600 oraz km 77+700 - 77+800 jezdnia południowa
2.	A4	Węzeł Złotoryja – węzeł Legnica	Prostynia/Legnica	Umocnienie poboczy destruktem: A4 km 89+500, 89+800, 89+900 - 90+000 jezdnia południowa
3.	36	Prochowice (DK94) – Lisowice (DW292)	Lisowice	1. Remont cząstkowy nawierzchni - km 0+250-0+500 (365,5 m ²), 0+000 - 0+250 (298,5 m ²), nasadzenia km 2+145- 2+200 - 6 szt. 2. Km 2+060 - likwidacja przełomów i wysadzin, odtwarzanie konstrukcji
4.	94	Prochowice (DK36) – Kawice (DW338)	Prochowice	1. Remont cząstkowy, od km 44+000 do 45+000 (skrzyżowanie DK 94 z DW 338) 2. Remont cząstkowy nawierzchni (1809,60m ²), nasadzenia km 49+885 - 49+924 - 6 szt. 3. Remont cząstkowy nawierzchni
5.	94	Prochowice (DK36) – Kawice (DW338)	Kawice	1. Remont cząstkowy 48+489 do km 57+188 m. Rusko/Wilczków 2. Remont cząstkowy nawierzchni km 50+500-51+500 (1785m ²)

Źródło: POH Dolnośląskie

Hałas kolejowy w SMH na terenie Powiatu Legnickiego

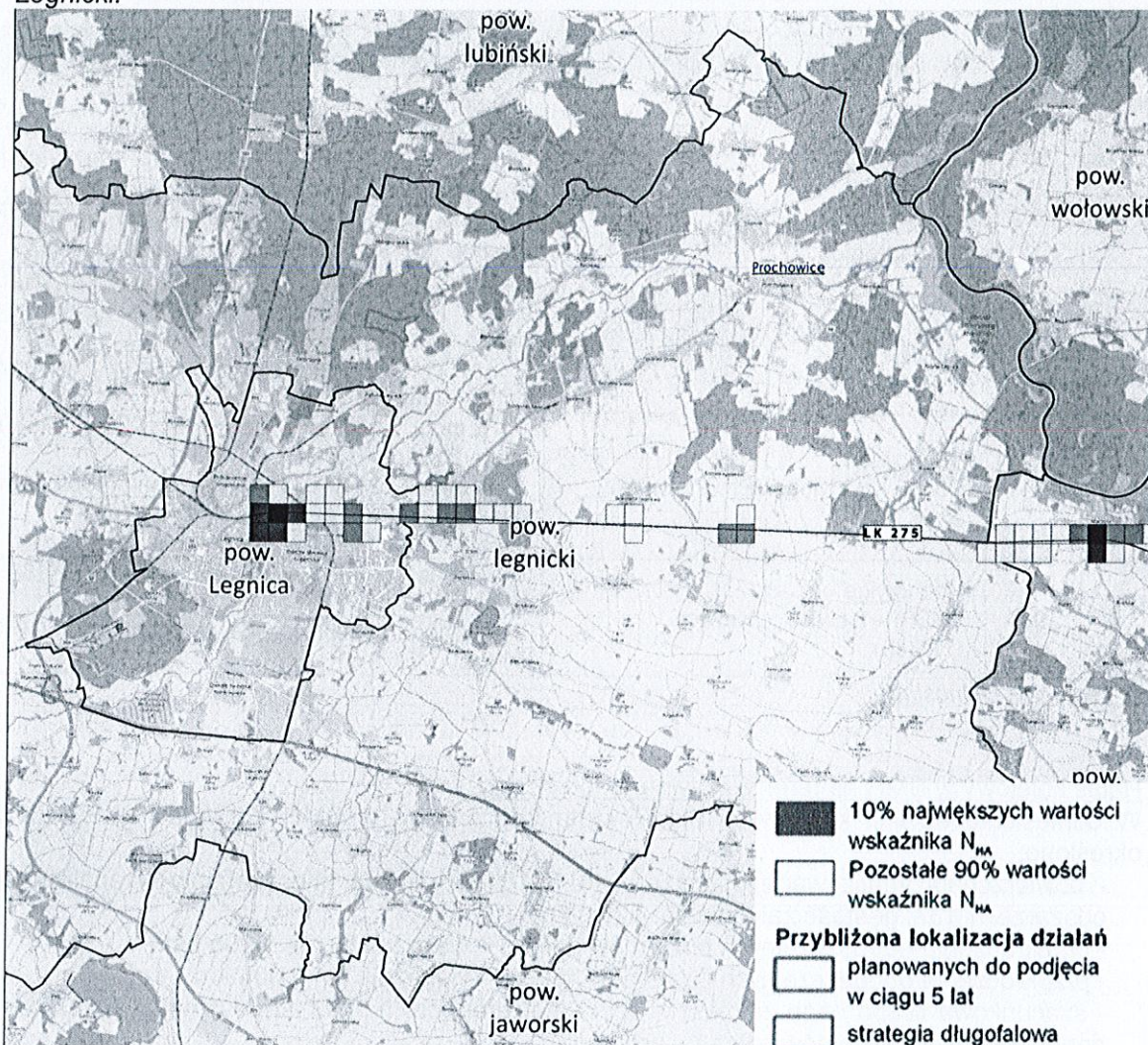
W odniesieniu do linii kolejowych dla Powiatu Legnickiego w SMH Zarządca PKP PLK S.A. określono:

- powierzchnia analizowanego obszaru: 12,3818 km², liczba mieszkańców w analizowanym obszarze: 1 137, gęstość zaludnienia: 92 os/km².
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN} : 0,005 km²,
- przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N : 0,004 km²,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN} : 0,
- szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N : 0.

Dla Powiatu Legnickiego określono:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwością hałasu – N_{HA} : 95,
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – N_{HSD} : 48.

Rysunek 6. Mapa liczby osób dotkniętych znaczną uciążliwością hałasu kolejowego – Powiat Legnicki.

Źródło: POH Dolnośląskie

4.3. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) - dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W odniesieniu do Powiatu Legnickiego źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są:

- stacje i linie energetyczne,
- pojedyncze nadajniki radiowe,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- stacje bazowe łączności radiotelefonicznej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle, placówkach naukowo badawczych, ośrodkach medycznych,

- urządzenia powszechnego użytku emitujące pola elektromagnetyczne, w tym pojedyncze aparaty telefonii komórkowej, sterowniki radiowe itp.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 Nr 192, poz. 1883).

Rok 2022

W 2022 roku GIOŚ-RWMS we Wrocławiu nie przeprowadzał pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu Legnickiego.

Średnie wartości natężenia PEM w województwie dolnośląskim w 2022 roku wynosiły:

- dla miast w przedziale 20 tys.-50 tys. mieszkańców: 0,72 V/m,
- dla miast w przedziale poniżej 20 tys. mieszkańców: 0,49 V/m,
- dla gmin wiejskich: 0,46 V/m.

Rok 2023

W 2023 roku GIOŚ-RWMS we Wrocławiu przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 2 punktach pomiarowych na terenie Powiatu Legnickiego. Przeprowadzone badania nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnej, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Tabela 7. Wartości zmierzone PEM w punktach pomiarowych na terenie Powiatu Legnickiego w 2023 roku.

Punkty pomiarowe	Średnie natężenie pola elektrycznego [V/m]
Chojnów, ul. Chmielna	1,29
Prochowice, ul. Zamkowa	<1,0

Źródło: Badania poziomów PEM w 2023 roku GIOŚ-RWMS Wrocław.

Średnie wartości natężenia PEM w województwie dolnośląskim w 2023 roku wynosiły:

- dla miast w przedziale 20 tys.-50 tys. mieszkańców: 0,56 V/m,
- dla miast w przedziale poniżej 20 tys. mieszkańców: 0,52 V/m,
- dla gmin wiejskich: 0,44 V/m.

Podsumowanie monitoringu PEM:

Przeprowadzone pomiary PEM na terenie województwa dolnośląskiego wykazały wartości pomiarowe znacznie poniżej wartości dopuszczalnej. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż obecnie dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019, poz. 2448). Natomiast sposób sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 (Dz.U. 2020, poz. 258).

W stosunku do poprzedniego rozporządzenia, zmiany dopuszczalnych parametrów dla pól o częstotliwościach od 2 GHz do 300 GHz wynoszą odpowiednio:

- a) dla składowej elektrycznej z 7 V/m na 61 V/m (wzrost niemal 9 razy),
- b) dla gęstości mocy z 0,1 W/m² na 10 W/m² (100- krotny wzrost).

4.4. Zasoby i jakość wód. Gospodarka wodno-ściekowa

4.4.1. Jakość wód powierzchniowych

Obecnie klasyfikację wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Rozporządzenie to definiuje 5 klas stanu ekologicznego:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Dodatkowo uwzględniono zasady określone szczegółowo w opracowanych przez GIOŚ wytycznych dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska do przeprowadzenia oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Odstąpiono od stosowania zasady dziedziczenia wyników klasyfikacji wskaźników biologicznych, hydromorfologicznych, wskaźników fizykochemicznych, jak również wskaźników chemicznych (czyli nie uwzględniano w ocenie stanu/potencjału ekologicznego oraz w ocenie stanu chemicznego wyników klasyfikacji w/w wskaźników z ubiegłych lat).

Podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami, do którego odnoszą się również oceny stanu wód są jednolite części wód (JCW). Prawo wodne dzieli JCW na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, a także fragment morskich wód wewnętrznych, przejściowych lub przybrzeżnych.

Klasyfikacja elementów biologicznych:

Klasyfikacja elementów biologicznych polega na nadaniu każdemu badanemu elementowi jednej z pięciu klas jakości wód powierzchniowych, przy czym:

- klasa I oznacza stan bardzo dobry/maksymalny potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa II oznacza stan/potencjał dobry biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa III oznacza stan/potencjał umiarkowany biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa IV oznacza stan/potencjał słaby biologicznego wskaźnika jakości wód,
- klasa V oznacza stan/potencjał zły biologicznego wskaźnika jakości wód.

Po porównaniu wyników klasyfikacji uzyskanych dla poszczególnych elementów biologicznych o wyniku klasyfikacji decydował ten element, któremu nadano najmniej korzystną klasę.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych:

Do elementów fizykochemicznych, wspierających elementy biologiczne, zalicza się wskaźniki charakteryzujące:

- stan fizyczny, w tym warunki termiczne,
- zasolenie,
- zakwaszenie,
- warunki biogenne,

oraz wskaźniki z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych polega na przypisaniu każdemu badanemu wskaźnikowi odpowiedniej klasy jakości wód powierzchniowych, przy czym:

- klasa I oznacza stan bardzo dobry/maksymalny potencjał,
- klasa II oznacza stan dobry/dobry potencjał,
- niespełnienie wymogów klasy II oznacza stan/potencjał poniżej dobrego.

Określenia klasy jakości wód dla każdego z badanych wskaźników dokonuje się przez porównanie wartości średniej rocznej (o ile w załącznikach do rozporządzenia nie określono inaczej) z wartościami granicznymi, przy czym ilość wyników pomiarów przyjmowana do obliczeń średniej rocznej nie może być mniejsza niż 4. O klasyfikacji decyduje ten wskaźnik, któremu nadano najmniej korzystną klasę.

Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego:

Stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód ocenia się na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Klasyfikację stanu ekologicznego przeprowadza się dla naturalnych jednolitych części wód powierzchniowych. Klasyfikacja polega na nadaniu jednolitej części wód powierzchniowych jednej z pięciu klas stanu ekologicznego, przy czym:

- klasa I oznacza bardzo dobry stan ekologiczny,
- klasa II oznacza dobry stan ekologiczny,
- klasa III oznacza umiarkowany stan ekologiczny,
- klasa IV oznacza słaby stan ekologiczny,
- klasa V oznacza zły stan ekologiczny.

Stan/potencjał ekologiczny JCWP klasyfikuje się na podstawie danych uzyskanych w wyniku realizacji badań monitoringowych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym.

Klasyfikacja stanu chemicznego:

Stan chemiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się na podstawie oceny wyników badań substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli dla każdego punktu pomiarowo - kontrolnego wartości średnioroczne (wyrażone jako średnia arytmetyczna z pomierzonych stężeń wskaźników) oraz stężenia maksymalne (wyrażone jako 90 percentyl) nie przekraczają dopuszczalnych wartości odpowiednio średniorocznych i dopuszczalnych stężeń maksymalnych określonych dla poszczególnych kategorii wód. Jeżeli JCWP nie spełnia ww. wymagań określa się jej stan chemiczny jako „poniżej dobrego”.

Klasyfikacja stanu:

Stan jednolitych części wód powierzchniowych ocenia się na podstawie wyników badań z reprezentatywnego dla danej JCWP punktu pomiarowego, uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego JCWP i wyniki klasyfikacji stanu chemicznego.

Stan jednolitej części wód można ocenić jako dobry lub zły, w zależności od klasyfikacji stanu chemicznego i stanu/potencjału ekologicznego. Jednolita część wód powierzchniowych może być oceniana jako będąca w dobrym stanie tylko jeżeli jej stan chemiczny jest dobry i jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny są co najmniej dobre.

Sposób klasyfikacji wskaźników biologicznych i hydromorfologicznych oraz fizykochemicznych elementów jakości wód powierzchniowych uległ w 2017 roku istotnym zmianom, w stosunku do lat poprzednich. Zmiany te dotyczą zwłaszcza oceny hydromorfologicznej rzek, która została oparta na Hydromorfologicznym Indeksie Rzecznym (HIR) oraz klasyfikacji wskaźników fizykochemicznych, w której każdy typ ma własny zestaw wartości granicznych klas. W przeważającej większości JCWP spowodowało zaostrenie kryteriów klasyfikacji. Stąd klasyfikacja elementów fizykochemicznych w wielu przypadkach jest niższa w stosunku do poprzednich lat, mimo braku rzeczywistej zmiany w mierzonych stężeniach substancji zanieczyszczających.

Stan chemiczny określa się na podstawie badań substancji z grupy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021 poz. 1475), oceniane są substancje priorytetowe oraz wskaźniki innych substancji zanieczyszczających, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej KOM 2006/0129 (COD) dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości środowiska w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE. Ocena stanu chemicznego polega na porównaniu wyników badań do wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód dla danego typu jednolitych części wód przedstawionych w załączniku nr 8 wyżej cytowanego rozporządzenia. Przekroczenie tych wartości powoduje przyjęcie złego stanu chemicznego.

Ocena wód powierzchniowych poprzez określenie ich stanu ekologicznego jest nowym podejściem zgodnym z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. Stan ekologiczny wód określany jest na podstawie elementów biologicznych (fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe i ryby) oraz parametrów wspomagających (elementy fizykochemiczne).

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.

Ocenę jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Legnickiego przeprowadza GIOŚ-RWMS we Wrocławiu. W 2022 roku przeprowadzone zostały badania jakości tzw. Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego, w tym dla dziewięciu JCWP na terenie Powiatu Legnickiego (dla żadnej JCWP nie określono stanu/potencjału ekologicznego).

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Tabela 8. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu diagnostycznego w roku 2022 zlokalizowanych na obszarze JCWP obejmujących teren Powiatu Legnickiego.

Nazwa JCWP/nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Chłodnik z jez. Koskowickim – ppk Chłodnik – powyżej j. Koskowickiego PLRW600010138889	IV	III	>II	-	W roku 2022 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).		
Czarna Woda od Karkoszki do Kaczawy – ppk Czarna Woda – ujście do Kaczawy PLRW600019138699	III	V	>II	-			
Czarna Woda od źródła do Karkoszki – ppk Czarna Woda – most w Jaroszwce PLRW6000171386529	III	I	>II	I			
Kaczawa od Nysy Szalonej do ujścia - ppk Kaczawa – ujście do Odry PLRW600011138999	IV	IV	>II	I			
Lubiatówka – ujście do Czarnej Wody (m. Jakuszków) – ppk	III	III	>II	-			
Odra od Bystrzycy do Baryczy – ppk Odra w m. Wietszyce	IV	-	-	-			
Pawłówka – ppk Pawłówka – ujście do Czarnej Wody PLRW6000091386922	V	III	>II	II			
Skora od Gajowej do Zimnika – ppk Skora – w m. Modlikowice PLRW6000031386659	III	V	>II	-			
Wierzbiak od Kojczkówki do Kaczawy – ppk Wierzbiak – poniżej ujścia do Kopaniny PLRW60001113889	V	III	>II	-			

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych za rok 2022, GIOŚ-RWMS Wrocław

Objaśnienia: JCWP - Jednolite części wód powierzchniowych zostały wyznaczone, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Analiza parametrów wód dla badanych JCWP wykazała:

Elementy biologiczne:

- dla czterech JCWP – III klasa elementów biologicznych,
- dla trzech JCWP – IV klasa elementów biologicznych,
- dla dwóch JCWP – V klasa elementów biologicznych,

Elementy hydromorfologiczne:

- dla jednej JCWP – I klasa elementów hydromorfologicznych,
- dla czterech JCWP – III klasa elementów hydromorfologicznych,
- dla jednej JCWP – IV klasa elementów hydromorfologicznych,
- dla dwóch JCWP – V klasa elementów hydromorfologicznych,

Elementy fizykochemiczne:

- dla ośmiu JCWP – >II klasa elementów fizykochemicznych,

Elementy fizykochemiczne - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:

- dla dwóch JCWP – I klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne.
- dla jednej JCWP – II klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne.

Nie był natomiast określany stan/potencjał ekologiczny ani stan ogólny JCWP.

Tabela 9. Wyniki oceny eutrofizacji wód wykonanej dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych zlokalizowanych na obszarze Powiatu Legnickiego w latach 2020-2023.

Nazwa JCWP/	Nazwa ppk	Kod JCWP	Klasa wskaźników eutrofizacji	Klasa wskaźników eutrofizacji: I lub II: NIE, III, IV lub V: TAK
Bobrzyca od Osiki do Bobru	Bobrzyca – ujście do Bobru (m. Dabrowa Bol.)	PLRW60000616389	III	TAK
Chłodnik z jez. Koskowickim	Chłodnik – powyżej j. Koskowickiego	PLRW600010138889	III	TAK
Czarna Woda od źródła do Karkoszki	Czarna Woda – most w Jarosławce	PLRW600010138651	II	NIE
Czarna Woda od Karkoszki do Kaczawy	Czarna Woda – ujście do Kaczawy	PLRW600011138699	III	TAK
Kaczawa od Nysy Szalonej do ujścia	Kaczawa – ujście do Odry	PLRW600011138999	IV	TAK
Lubiatówka	Lubiatówka – ujście do Czarnej Wody (m. Jakuszów)	PLRW600009138689	III	TAK
Odra od Bystrzycy do Baryczy	Odra – powyżej PCC „Rokita”	PLRW6000121399	III	TAK
Pawłówka	Pawłówka – ujście do Czarnej Wody	PLRW6000091386922	V	TAK

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Skora od Gajowej do Zimnika	Skora – w m. Modlikowice	PLRW6000031386659	III	TAK
Wierzbiak od Kojszkówki do Kaczawy	Wierzbiak – poniżej ujścia do Kopaniny	PLRW60001113889	III	TAK

Źródło: Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych w latach 2020-2023, GIOŚ-RWMS

Objaśnienia: JCWP - Jednolite części wód zostały wyznaczone, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych

Dla poszczególnych Jednolitych Części Wód określane są ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w „Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry”, które przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 10. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW600010138889	Chłodnik z jez. Koskowickim	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zagrożona
RW60001113889	Wierzbiak od Kojszkówki do Kaczawy	Rzeka nizinna	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zagrożona
RW6000091386922	Pawłówka	Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona
RW600011138699	Czarna Woda od Karkoszki do Kaczawy	Rzeka nizinna	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona
RW600011138999	Kaczawa od Nysy Szalonej do ujścia	Rzeka nizinna	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona
RW600009138689	Lubiatówka	Potok lub strumień nizinny	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zagrożona
RW6000121399	Odra od Bystrzycy do Baryczy	Wielka rzeka nizinna	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona
RW60000616389	Bobrzyca od Osiki do Bobru	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW600010138651	Czarna Woda od źródła do Karkoszki	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona
RW6000031386659	Skora od Gajowej do Zimnika	Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu krzemianowym	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zagrożona

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. 2023 poz. 335) w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Program wodno-środowiskowy kraju to jeden z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami w Polsce.

Opisywany dokument jest pierwszą aktualizacją opracowanego w 2008 r. *Programu wodno-środowiskowego kraju*. Aktualizacja *Programu Wodno-Środowiskowego Kraju* uwzględnia podział na poszczególne kategorie jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych. W tabeli poniżej wskazano działania rzeczne wyróżnione dla poszczególnych cieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Legnickiego.

Tabela 11. Działania dla cieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Legnickiego

Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Działanie	Termin realizacji
WIOŚ we Wrocławiu	Budżet państwa	Działania kontrolne przestrzegania przez rolników rozporządzenia z dnia 12 lutego 2020 r w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” zgodnie z art. 108 pr. w., tj.: 1) stosowania programu działań, 2) spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem, 3) stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem.	ciągłe
KZGW; RZGW Wrocław; ZZ w Legnicy	Środki własne.	Analiza sposobu prowadzenia działań restytucyjnych z uwzględnieniem zachowania funkcji cieku oraz realizacja działań restytucyjnych na podstawie przeprowadzonej analizy	Do końca 2027 r.
RZGW Wrocław; ZZ w Legnicy; WIOŚ we Wrocławiu	Środki własne/Budżet państwa.	Kontrola przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach i korzystania z wód: przeglądy udzielonych pozwoleń wodnoprawnych dla wód, gdzie jest zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych (na podstawie art. 325 pr.w.), kontrola gospodarowania wodami (na podstawie art. 334 pr.w.) oraz wykonanie przeglądów pozwoleń wodnoprawnych (na podstawie art. 416 pr.w.) - w zakresie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, lub do urządzeń kanalizacyjnych.	ciągłe

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

gmina Legnica (wiodąca w aglomeracji)	1. Środki własne. 2. Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). 3. Środki UE: Fundusz Spójności (FS).	Modernizacja oczyszczalni ścieków w aglomeracji Legnica w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków (ID oczyszczalni: PLDO0090).	Do końca 2027 r.
gmina Legnica	1. Środki własne. 2. Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). 3. Środki UE: Fundusz Spójności (FS).	Modernizacja sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Legnica.	Do końca 2027 r.
gmina Legnica	1. Środki własne. 2. Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). 3. Środki UE: Fundusz Spójności (FS).	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Legnica.	Do końca 2027 r.
gmina Legnica	1. Środki własne. 2. Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). 3. Środki UE: Fundusz Spójności (FS).	Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Legnica.	Do końca 2027 r.
gmina Legnica, gmina Legnickie Pole, gmina Kunice, gmina Krotoszyce; PW-K gminy Legnica, PW-K gminy Legnickie Pole, PW-K gminy Kunice, PW-K gminy Krotoszyce	1. Środki własne. 2. Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). 3. Środki UE: Fundusz Spójności (FS).	Realizacja działań wynikających z opracowania powstałego w ramach działania RWP_01.05, w tym m.in.: - Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków- Budowa/modernizacja sieci kanalizacyjnej- Programy wsparcia finansowego budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków- Programy wsparcia finansowego budowy i remont bezodpływowych zbiorników na ścieki.	Do końca 2027 r.
gmina Legnica, gmina Legnickie Pole, gmina Kunice, gmina Krotoszyce; PW-K gminy Legnica, PW-K gminy Legnickie Pole, PW-K gminy Kunice, PW-K gminy Krotoszyce	Środki własne.	Przygotowanie analizy techniczno-ekonomicznej gospodarowania ściekami w obszarze niezurbanizowanym na obszarze gminy w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń komunalnych do wód.	Do końca 2024 r.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

RDOŚ Wrocław	Środki własne.	Rozpoznanie zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia wprowadzenie w PZO/PO działań ograniczających negatywny wpływ obiektów piętrzących na cele środowiskowe wynikające z wymagań dla obszarów chronionych w zakresie dobrego stanu hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50). (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	Do końca 2027 r.
Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Rozpoznanie zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia wprowadzenie w PZO/PO działań dot. wskazań obejmujących: zakres prac utrzymaniowych (modyfikacja, zaniechanie, prowadzenie prac zgodnie z katalogiem dobrych praktyk prac utrzymaniowych itp.), wprowadzenie modyfikacji renaturyzujących w ramach prac utrzymaniowych wg katalogu KPRWP, poprawę warunków siedliskowych w korycie, odtwarzanie siedlisk w korycie i strefie brzegowej w ramach prac renaturyzacyjnych wg KPRWP (zgodnie z celami środowiskowymi dla obszaru chronionego, adekwatnie do natężenia istniejącej presji) (rez. Łęg Korea).	Do końca 2027 r.
Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Rozpoznanie zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia wprowadzenie w PZO/PO działań dot. wskazań obejmujących: zakres prac utrzymaniowych (modyfikacja, zaniechanie, prowadzenie prac zgodnie z katalogiem dobrych praktyk prac utrzymaniowych itp.), wprowadzenie modyfikacji renaturyzujących w ramach prac utrzymaniowych wg katalogu KPRWP, poprawę warunków siedliskowych w korycie, odtwarzanie siedlisk w korycie i strefie brzegowej w ramach prac renaturyzacyjnych wg KPRWP (zgodnie z celami środowiskowymi dla obszaru chronionego, adekwatnie do natężenia istniejącej presji) (rez. Ponikwa).	Do końca 2027 r.
RDOŚ Wrocław we współpracy RZGW Wrocław, RDLP Wrocław, WWF Polska	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Opracowanie i wdrożenie do realizacji projektu rewitalizacji wypłyconych i zanikających starorzeczy [Łabędź krzykliwy]. (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie)	w okresie obowiązywania PZO/PO
RDOŚ Wrocław we współpracy z RZGW Wrocław	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Opracowanie projektu przywracania kontaktu starorzeczy z wodami Odry i innych rzek [Łabędź krzykliwy]. Etapy realizacji: 1. Opracowanie szczegółowych wytycznych dla wybranych obiektów oraz opracowanie koncepcji uwzględniających: a) możliwość zwiększenia zasięgu naturalnych zalewów podczas wystąpienia wód wezbraniowych; b) Wykonanie połączeń pozwalających na okresową wymianę wody pomiędzy starorzeczami a ciekami wodnymi (m.in. Odra, Barycz); c) minimalną ingerencję w starorzecze; d) plany zadań inwestycyjnych w obszarze gospodarki wodnej realizowanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	w okresie obowiązywania PZO/PO

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

RDOŚ Wrocław we współpracy z PZW	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Podjęcie działań na rzecz ograniczenia presji wędkarskiej na starorzeczach [Łabędź krzykliwy]. Etapy realizacji: 1. Porozumienie z Polskim Związkiem Wędkarskim w sprawie ograniczenia połowów ryb na terenie najcenniejszych starorzeczy. (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	w okresie obowiązywania PZO/PO
RDOŚ Wrocław we współpracy z organami samorządu terytorialnego i zarządcami oczek wodnych i starorzeczy	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Pozostawianie, (niezasypywanie, niedewastowanie) oczek wodnych i starorzeczy [Łabędź krzykliwy]. Obejmowanie ochroną bierną np. w formie użytków ekologicznych. W granicach obszaru Natura 2000. (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	w okresie obowiązywania PZO/PO
RDOŚ Wrocław we współpracy z organami samorządu terytorialnego i zarządcami oczek wodnych i starorzeczy	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Prowadzenie działań mających na celu niedopuszczanie do likwidacji, zasypywania i dewastacji oczek wodnych i starorzeczy [Czapla siwa, Zimorodek, Cyranka, Nurogęś]. Etapy realizacji: 1. Wprowadzenie odpowiednich zapisów w miejscowych dokumentach planistycznych (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	w okresie obowiązywania PZO/PO
Zarządca stawów na podstawie umowy zawartej z RDOŚ Wrocław	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania stawów lub hodowla bardziej ekstensywna [kumak nizinny]. Działki nr 2, 9, 12, 14, 17/5 obręb Bieniowice, gmina Kunice. (Obszar Natura 2000 Pątnów Legnicki).	w okresie obowiązywania PZO/PO
RDOŚ Wrocław	Środki własne, Środki UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Program LIFE, Środki krajowe - NFOŚiGW/WFOŚiGW, Mechanizm Finansowy EOG/Norweski Mechanizm Finansowy.	Rozpoznanie zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia wprowadzenie do ustanawianych PZO/PO działań mających na celu redukcję dopływu zanieczyszczeń. Zalecane w sytuacji stwierdzenia ryzyka presji zrzutów oraz znaczącej presji na elementy fizykochemiczne dla realizacji celów środowiskowych obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków w zakresie kryterium: dopływ zanieczyszczeń (zgodnie z celami środowiskowymi dla obszaru chronionego, adekwatnie do natężenia istniejącej presji) (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	Do końca 2027 r.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

RZGW Wrocław; ZZ w Legnicy; WIOŚ we Wrocławiu	Środki własne/Budżet państwa.	Kontrola przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach i korzystania z wód: przeglądy udzielonych pozwoleń wodnoprawnych dla wód, gdzie jest zagrożone osiągnięcie celów środowiskowych (na podstawie art. 325 pr.w.), kontrola gospodarowania wodami (na podstawie art. 334 pr.w.) oraz wykonanie przeglądów pozwoleń wodnoprawnych (na podstawie art. 416 pr.w.) - w zakresie wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, lub do urządzeń kanalizacyjnych.	działanie ciągłe
RDOŚ Wrocław	Środki własne	Rozpoznanie zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia wprowadzenie w PZO/PO działań ograniczających negatywnie oddziaływanie budowli regulacyjnych i przekształceń hydromorfologicznych na cele środowiskowe wynikające z wymagań dla obszarów chronionych w zakresie stanu hydromorfologii (wg wymogów rzek włosienicznikowych/wylewy). (Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie).	Do końca 2027 r.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. 2023 poz. 335) w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Do degradacji wód powierzchniowych na obszarze powiatu przyczyniają się zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, jak również zanieczyszczenia tranzytowe dostarczane wodami powierzchniowymi. Na obszarach pozbawionych infrastruktury komunalnej należy się spodziewać degradacji wód powierzchniowych przez niekontrolowane zrzuty ścieków z terenów zabudowanych, trafiające do gruntu, rowów melioracyjnych, bądź bezpośrednio do cieków. Powodują one z reguły lokalne zanieczyszczenie wód objawiające się wzrostem wartości BZT₅, oraz zawartości sodu, potasu, azotanów i fosforanów, a także skażenie bakteriologiczne wody. Do zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi (azotany, fosforany) przyczyniają się także spływy z pól uprawnych oraz nawożonych łąk i pastwisk.

4.4.2. Jakość wód podziemnych

Zakres dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody określają następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 poz. 2294).

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza GIOŚ-RWMS we Wrocławiu. Monitoring wód podziemnych obejmuje punkty pomiarowe, monitorujące wszystkie główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), użytkowe poziomy wodonośne, obszary zwiększonego drenażu oraz obszary szczególnie zagrożone przez przemysł. Uwzględnia warunki hydrogeologiczne w ujęciu regionalnym i lokalnym oraz występowanie potencjalnych ognisk zanieczyszczeń i zagrożeń wód podziemnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska oceny jakości elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych oraz oceny stanu chemicznego i stanu ilościowego wód podziemnych dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 155a ust. 5 ustawy Prawo wodne, t.j. Dz.U. 2020 poz. 310 ze zm.). Przy określaniu klasy jakości wód podziemnych (I-V) w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, z zastrzeżeniem, że to przekroczenie nie dotyczy elementów fizykochemicznych oznaczonych w załączniku symbolem „H” (substancje niebezpieczne) i mieści się w granicach przyjętych dla kolejnej niższej klasy jakości wody. W przypadku większej liczby badań monitoringowych w ciągu roku do porównań przyjmuje się wartość średniej arytmetycznej stężeń badanych elementów fizykochemicznych uzyskanych z rocznych wyników badań monitoringowych w punkcie pomiarowym.

Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

klasa I – wody o bardzo dobrej jakości:

- wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej,
- żaden ze wskaźników jakości wody nie przekracza wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

klasa II – wody dobrej jakości:

- wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne,
- wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

klasa III – wody zadowalającej jakości:

- wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego,
- mniejsza część wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

klasa IV – wody niezadowalającej jakości:

- wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz słabego oddziaływania antropogenicznego,
- większość wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

klasa V – wody złej jakości:

- wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne,
- woda nie spełnia wymagań określonych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podział obszaru Polski na 172 części JCWPd wskazuje, że na terenie Powiatu Legnickiego znajdują się dwa Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd): nr 94 i 95.

Na terenie Powiatu Legnickiego ostatnie badania wód podziemnych przeprowadzono w 2022 roku w trzech punktach pomiarowych. Charakterystykę punktów przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 12. Charakterystyka punktów pomiarowych wód podziemnych w 2022 roku na terenie Powiatu Legnickiego.

Miejscowość/ gmina	Użytkowanie terenu	JCWPd 172	Rodzaj punktu pomiarowego	Klasa jakości wód
Gołocin/Chojnów	zabudowa wiejska	94	studnia wiercona	II
Goliszów/Chojnów	zabudowa wiejska	94	piezometr	IV
Kwiatkowice/Prochowice	zabudowa wiejska	94	piezometr	IV

Źródło: Ocena jakości wód podziemnych województwa dolnośląskiego, rok 2022, GIOŚ-RWMS we Wrocławiu oraz PIG-PIB Warszawa.

Badane wody mieściły się:

- w jednym punkcie w II klasie jakości,
- w dwóch punktach w IV klasie jakości.

Wyniki badań wód podziemnych na Składowisku Odpadów w Rogoźniku (gm. Ruja, pow. legnicki) w 2022 r.

Składowisko odpadów w Rogoźniku położone w gminie Ruja, w północno-wschodniej części miejscowości Rogoźnik, na działce o nr 231/2. Składowisko znajduje się w odległości ok. 600 m na północny wschód od wsi Rogoźnik. Na składowisku składowane były odpady inne niż niebezpieczne i obojętne z miejscowości Polanka, Rogoźnik i Piotrówek. Zarządzającym składowiskiem jest Gmina Ruja. Składowisko eksploatowane było od 1989 r. Pierwotnie był to teren powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego. Łączna powierzchnia składowiska wynosiła 1,12 ha, a pojemność 14,6 tys. Mg. Miąższość zdeponowanych odpadów wynosi tutaj od 2,0 m w części południowej składowiska, do 0,5 m w części północnej. Ilość odpadów nagromadzonych wg stanu na koniec 2006 r. wyniosła 7,2 tys. Mg, a stopień wypełnienia ok. 49 %.

W rejonie składowiska sieć hydrograficzna jest bardzo słabo rozwinięta, najbliższy ciek wodny to Niecka II, będąca dopływem rzeki Kaczawy. Wykonane otwory obserwacyjne w sąsiedztwie składowiska odpadów umożliwiają prowadzenie monitoringu jakości wód podziemnych. Spływ wód odbywa się w kierunku południowym.

Ocena wyników badań

Wody podziemne pobrano z 3 piezometrów (P1, P2, P3), rozmieszczonych wokół obiektu. We wszystkich piezometrach stwierdzono występowanie wód złej jakości (klasa V).

Wody piezometrów P1 i P2, położonych na kierunku spływu wód ze składowiska zaklasyfikowano do wód złej jakości (klasa V) ze względu na stężenie azotanów (P1 - 634 mg/l; P2 - 343 mg/l). Pozostałe wskaźniki oscylowały w klasach I-IV.

W piezometrze P3, położonym na kierunku napływu wód na teren składowiska stwierdzono także występowanie wód złej jakości (klasa V). Zdecydowały wysokie stężenia jonu amonowego, chlorków, ogólnego węgla organicznego (OWO), przewodności elektrolitycznej właściwej oraz manganu. Podobną jakość wód stwierdzono w tym piezometrze, podczas poprzednich pomiarów WIOŚ w 2015 roku.

Stan chemiczny wód w piezometrach P1, P2 i P3, zlokalizowanych wokół składowiska w Rogoźniku uznać można za słaby.

Emisja zanieczyszczeń do wód

Czynnikiem stanowiącym największe zagrożenie dla stanu jakości wód jest działalność antropogeniczna. Do głównych presji wywieranych przez człowieka na środowisko wodne należy zaliczyć:

- pobór wód na różne cele,
- wprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych,
- zanieczyszczenia obszarowe, spływające z wodami opadowymi głównie z terenów użytkowanych rolniczo,
- zmiany morfologiczne (regulacja rzek, ochrona przeciwpowodziowa).

Obecnie Powiat Legnicki charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem zwodociągowania (97,2 %), wyższym do średniego wskaźnika zwodociągowania dla województwa dolnośląskiego (95,2 %). Podstawowe parametry sieci wodociągowych w Powiecie Legnickim w latach 2022-2023 przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 13. Sieć wodociągowa w Powiecie Legnickim w latach 2022-2023 (wg GUS).

Parametr	jm.	Wartość	
		2022	2023
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	661,0	665,9
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	1 673,5	1 715,4
Przyłącza do budynków	szt.	12 413	12 567
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³ /rok	30,4	31,2

Źródło: www.stat.gov.pl

Długość eksploatowanej sieci wodociągowej na terenie powiatu wynosi 665,9 km (wg GUS). W odniesieniu do roku 2022:

- ogólna długość sieci wodociągowej na terenie powiatu wzrosła o 4,9 km,
- liczba przyłączy zwiększyła się o 154 szt.,
- ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym wzrosła o 41,9 dam³,
- średnie zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło o 0,8 m³/mieszkańca/rok.

Obecnie Powiat Legnicki posiada wskaźnik skanalizowania 77,5 %, niższy od wskaźnika dla województwa dolnośląskiego – 77,6 %. Podstawowe parametry sieci kanalizacyjnej w Powiecie Legnickim w latach 2022-2023 przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 14. Sieć kanalizacyjna w Powiecie Legnickim w odniesieniu do wartości bazowych (wg GUS).

Parametr	jm.	Wartość	
		2022	2023
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej ogółem	km	613,7	639,0
Ścieki komunalne odprowadzone razem	tys. m ³	1 519,9	1 630,4
Połączenia do budynków	szt.	9 326	9 545

Źródło: www.stat.gov.pl

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu wynosi 611,9 km. W odniesieniu do roku 2022:

- ogólna długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu zwiększyła się o 25,3 km,
- ilość ścieków komunalnych oczyszczanych odprowadzanych razem wzrosła o 110,5 dam³,
- liczba przyłączy zwiększyła się o 219 szt.

Na uwagę zasługuje fakt, że ilość ścieków (głównie socjalno – bytowych) kierowanych do kanalizacji i oczyszczonych systematycznie wzrasta, co w następstwie powoduje mniejszą ilość ścieków

kierowaną do środowiska bez oczyszczenia. Wzrasta również ilość osób obsługiwanych przez oczyszczalnię. Ścieki socjalno-bytowe wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT₅, ChZT, związki azotu i fosforany.

Emisja zanieczyszczeń do wód dla oczyszczalni ścieków komunalnych i przemysłowych z terenu powiatu przedstawione zostały w tabelach poniżej:

Tabela 15. Ładunki zanieczyszczeń w komunalnych oczyszczalniach ścieków w Powiecie Legnickim.

Parametr	jm.	Wartość	
		2022	2023
BZT ₅ *	kg/rok	10 624	10 074
ChZT**	kg/rok	62 006	69 435
zawiesina ogólna	kg/rok	23 145	16 834
azot ogólny	kg/rok	7 045	6 454
fosfor ogólny	kg/rok	573	542
osady wytworzone w ciągu roku	Mg	233	202

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 16. Ładunki zanieczyszczeń w przemysłowych oczyszczalniach ścieków w Powiecie Legnickim.

Parametr	jm.	Wartość	
		2022	2023
BZT ₅ *	kg/rok	893	874
ChZT**	kg/rok	5 546	4 793
zawiesina ogólna	kg/rok	1 435	910
suma jonów chlorków i siarczanów	kg/rok	21 323	25 265
fenole lotne	kg/rok	0	0
azot ogólny	kg/rok	487	525
fosfor ogólny	kg/rok	18	38
osady wytworzone w ciągu roku	Mg	334	369

Źródło: www.stat.gov.pl

Uwagi:

*BZT₅ – tzw. biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (5 dniowy okres analizy), określa ilość tlenu potrzebną do utlenienia związków organicznych zawartych w wodzie i ściekach na drodze przemian biochemicznych w warunkach tlenowych. Całkowita mineralizacja związków organicznych zawartych w wodzie i ściekach wymaga długiego czasu, ok. 20 dni. Jednak najintensywniejsze procesy biodegradacji przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni. Dlatego jako wskaźnik obciążenia wody i ścieków substancjami organicznymi przyjęto BzT₅. Określa on zawartość zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiornika wód powierzchniowych.

**ChzT – chemiczne zapotrzebowanie tlenu – poprzez to oznaczenie można określić ładunek związków organicznych w ściekach odprowadzanych do odbiorników wód powierzchniowych.

4.5. Zasoby geologiczne

Obszar powiatu położony jest w zasięgu dwóch jednostek tektonicznych: bloku przedsudeckiego oraz Sudetów (południowo-zachodnia część), rozdzielonych sudeckim uskokiem brzeżnym. Podłoże obydwu jednostek stanowią metamorficzne skały starszego paleozoiku (górnego kambriumu) struktury kaczawskiej: łupki metamorficzne, fyllity, tufy diabazowe i diabazy. Skały te są silnie sfałdowane i złupkowacone. Południowo-wschodnia część bloku przedsudeckiego przecięta jest dużą intruzją granitoidową Strzegomia, która razem z garbem Sobótki tworzy masyw granitowy Strzegom-Sobótka. Wiek granitoidów określa się na górny karbon-perm dolny. W obrębie Sudetów wyznaczono trzy struktury geologiczne: strukturę kaczawską oraz młodsze: depresję północnosudecką i depresję północnosudecką i depresję śródsudecką (niewielki, południowy fragment obszaru).

Rekultywacja gruntów w Powiecie Legnickim w 2022 r.:

Według danych Starostwa Powiatowego w Legnicy, na terenie powiatu grunty wymagające rekultywacji i zagospodarowania zajmowały powierzchnię 121,32 ha (z tego w wyniku działalności w zakresie górnictwa rud metali 118,72 ha oraz innej działalności 2,60 ha), w tym:

- zdegradowane: 121,32 ha,

W ciągu roku rekultywacji poddano 83,88 ha.

Dla poszczególnych gmin:

- w Gminie Chojnów: 24,65 ha, w tym grunty zdegradowane: 24,65 ha, grunty zrehabilitowane w ciągu roku: 52,21 ha,

- w gminie miejskiej Chojnów: 0,00 ha,

- w Gminie Krotoszyce: 0,00 ha, grunty zrehabilitowane w ciągu roku: 1,04 ha,

- w Gminie Kunice: 37,32 ha, w tym grunty zdegradowane: 37,32 ha, grunty zrehabilitowane w ciągu roku: 30,63 ha,

- w Gminie Legnickie Pole: 30,66 ha, w tym grunty zdegradowane: 30,66 ha,

- w Gminie Miłkowice: 28,69 ha, w tym grunty zdegradowane: 28,69 ha,

- w Gminie Prochowice: 0,00 ha,

- w Gminie Ruja: 0,00 ha.

Rekultywacja gruntów w Powiecie Legnickim w 2023 r.:

Według danych Starostwa Powiatowego w Legnicy, na terenie powiatu grunty wymagające rekultywacji i zagospodarowania zajmowały powierzchnię 126,19 ha (z tego w wyniku działalności w zakresie górnictwa rud metali 123,59 ha oraz innej działalności 2,60 ha), w tym:

- zdegradowane: 126,19 ha.

W ciągu roku nie wykonywano rekultywacji gruntów.

Dla poszczególnych gmin:

- w Gminie Chojnów: 24,65 ha, w tym grunty zdegradowane: 24,65 ha,

- w gminie miejskiej Chojnów: 0,00 ha,

- w Gminie Krotoszyce: 4,87 ha, w tym grunty zdegradowane: 4,87 ha,

- w Gminie Kunice: 37,32 ha, w tym grunty zdegradowane: 37,32 ha,

- w Gminie Legnickie Pole: 30,66 ha, w tym grunty zdegradowane: 30,66 ha,

- w Gminie Miłkowice: 28,69 ha, w tym grunty zdegradowane: 28,69 ha,

- w Gminie Prochowice: 0,00 ha,

- w Gminie Ruja: 0,00 ha.

Złóża kopalin są naturalnym nagromadzeniem minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą. W tabeli poniżej zestawiono złoża kopalin występujące w Powiecie Legnickim, wg stanu zasobów na 31.12.2022 r. oraz 31.12.2023 r. (wg. Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy).

Tabela 17. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Legnickiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG.

Surowiec	Nazwa złoża	Zagospodarowanie	Powierzchnia [ha]	Zasoby		Wydobycie
				bilansowe	przemysłowe	
Kruszywa naturalne [tys. Mg]	Biała	Złoże zagospodarowane	58,40	9 231 8 932	2 450 4 438	331 299
	Biskupin	Eksploatacja złoża zaniechana	4,71	305	-	-
	Czernikowice	Złoże eksploatowane okresowo	11,15	1 745	1 745	-
	Czernikowice II	Złoże zagospodarowane	2,58	498 497	498 497	1 1
	Czernikowice III	Złoże rozpoznane szczegółowo	11,21	1 586 1 586	706 1 586	- -
	Dunino (zbiornik)	Złoże rozpoznane wstępnie	86,03	17 606	-	-
	Dunino-Wschód	Złoże rozpoznane szczegółowo	64,40	12 166	-	-
	Dunino-Zachód	Złoże rozpoznane szczegółowo	54,96	8 447	-	-
	Gniewomierz	Złoże rozpoznane wstępnie	49,90	5 576	-	-
	Goliszów I	Złoże rozpoznane szczegółowo	66,32	b.d.	b.d.	b.d.
	Gołaczów	Eksploatacja złoża zaniechana	11,94	1 556	-	-
	Jakuszów I	Złoże rozpoznane szczegółowo	5,90	793	793	-
	Jakuszów II	Złoże rozpoznane szczegółowo	18,04	2 435	2 435	-
	Kochlice	Złoże zagospodarowane	5,20	538 475	538 475	97 65
	Kolonia Państwów	Złoże rozpoznane szczegółowo	5,90	397	397	-
	Księginice	Złoże eksploatowane okresowo	4,87	247	106	-
	Kunice IV	Złoże zagospodarowane	12,15	1 491 1 439	1 491 1 439	85 52
	Kunice V	Złoże zagospodarowane	20,22	3 587 3 423	3 587 3 423	149 165
	Kunice-Państwów	Eksploatacja złoża zaniechana	1,35	275	-	-
	Kwiatów	Złoże rozpoznane wstępnie	71,70	8 712	-	-
	Legnica-p. Wschodnie	rozpoznane wstępnie	1 351,58	281 293 263 951	- -	- -
	Lubień	Złoże rozpoznane wstępnie	66,25	4 134	-	-
	Miłkowice	Złoże rozpoznane szczegółowo	4,54	647	-	-
	Nowa Wieś Legnicka I	Eksploatacja złoża zaniechana	1,80	-	-	-
	Okmiany	Złoże zagospodarowane	129,50	49 273 49 039	3 777 3 200	383 246
	Okmiany ME	Złoże zagospodarowane	8,90	2 107 1 928	2 100 1 921	6 179

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

	Okmiany ME I	Złoże zagospodarowane	4,72	1 091 1 078	1 091 1 078	- 13
	Okmiany Południe	Złoże eksploatowane okresowo	0,95	2 542 233	2 272 2 272	- -
	Osetnica	Złoże zagospodarowane	24,03	4 236 4 099	4 236 4 099	- 137
	Rogoźnik	Złoże rozpoznane szczegółowo	3,89	349	-	-
	Rokitki I	Eksploatacja złoża zaniechana	0,52	126	-	-
	Rzymówka-Zbiornik	Złoże rozpoznane szczegółowo	255,10	45 690	-	-
	Szczytniki	Złoże zagospodarowane	340,37	63 223	9 654	750
	Szczytniki I	Złoże zagospodarowane	8,19	951 793	261 278	45 163
	Szczytniki II	Złoże zagospodarowane	8,77	1 684 1 640	- -	40 44
	Szczytniki Małe	Złoże eksploatowane okresowo	10,53	1 791	1 791	-
	Wilczyce	Złoże zagospodarowane	3,60	777 618	777 618	110 189
	Wilczyce I	Złoże rozpoznane szczegółowo	3,70	b.d.	b.d.	b.d.
Piaski podsadzkowe [tys. m ³]	Chróstnik	Złoże rozpoznane wstępnie	2 547,14	373 944,90 373 539,84	- -	- -
Surowce ilaste ceramiki budowlanej [tys. m ³]	Kunice I	Złoże zagospodarowane	4,92	204 203	204 203	- 1
	Kunice I - wschód	Eksploatacja złoża zaniechana	33,15	4 162 4 144	1 011 -	66 18
	Kunice III	Złoże zagospodarowane	68,07	8 051 7 021	5 324 4 283	50 31
	Legnica-pole Wschodnie	Złoże rozpoznane wstępnie	1 897,90	727 650	-	-
	Złotniki	Eksploatacja złoża zaniechana	4,21	548	-	-
Surowce kaolinowe [tys. Mg]	Dunino	Złoże zagospodarowane	1,99	465,54 465,07	369,57 369,10	0,92 0,47
	Dunino I	Złoże rozpoznane szczegółowo	3,82	853,35	-	-
Węgle brunatne [tys. Mg]	Legnica-pole Północne	Złoże rozpoznane wstępnie	6 838,54	1 723 049	-	-
	Legnica-pole Wschodnie	Złoże rozpoznane szczegółowo	4 622,00	839 312	-	-
	Legnica-pole Zachodnie	Złoże rozpoznane szczegółowo	4 613,36	863 638	-	-
	Ruja	Złoże rozpoznane wstępnie	1 767,62	345 147	-	-
Kamienie drogowe i budowlane [tys. Mg]	Kosiska-Janowice	Złoże rozpoznane szczegółowo	4,20	tylko pozabilansowe	-	-
	Lubień	Złoże zagospodarowane	16,28	16 701 15 961,22	18 673 17 858,81	745 801,99
	Mikołajowice	Eksploatacja złoża zaniechana	5,93	2 871	-	-

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

				2 870,70	-	-
	Mikołajowice I	Złoże rozpoznane szczegółowo	10,49	10 360,00	-	-
Kwarcy żyłowe [tys. Mg]	Taczalin	Eksploatacja złoża zaniechana	0,80	250,97	-	-
	Taczalin 1	Złoże rozpoznane szczegółowo	2,20	784,25	-	-
				784,25	527,25	-
Rudy złota [tys. Mg]	Mikołajowice	Złoże rozpoznane szczegółowo	36,27	5 028,70	-	-

Źródło: www.pgi.gov.pl, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2022 r. oraz 31.12.2023 r.

W 2023 roku w niektórych złożach oszacowano/obliczono nowe wartości zasobów geologicznych, zasobów przemysłowych i wydobyć (zaznaczone w tabeli kolorem niebieskim).

4.6. Gleby

Na jakość gleb negatywny wpływ mają zanieczyszczenia antropogeniczne ze źródeł punktowych i obszarowych, takich jak: produkcja rolnicza i nawożenie gleb, emisja gazów i pyłów z przemysłu i motoryzacji oraz sytuacje awaryjne, powodujące lokalną emisję zanieczyszczeń fizycznych i chemicznych.

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. 2016, poz. 1395). Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywieniowego.

W latach 2022-2023 nie wykonywano badań gleb na terenie Powiatu Legnickiego.

Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi w Powiecie Legnickim.

Realizując obowiązek wynikający z art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska Starosta Legnicki dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się:

- 1) zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r.,
- 2) zanieczyszczenie które wynika z działalności zakończonej przed dniem 30 kwietnia 2007 r.,
- 3) szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz rejestr bezpośrednich zagrożeń szkoda w środowisku i szkód w środowisku prowadzony jest w systemie teleinformatycznym pod adresem: <https://rejstry.gdos.gov.pl>

Rok 2022

W 2022 r. prowadzono 4 sprawy dotyczące przekazania pisma do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wskazujące źródła informacji na temat kwalifikacji terenów występowania potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

W 2022 r. nie zostały zidentyfikowane nowe miejsca występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, poprzez ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.

Rok 2023

W 2023 r. prowadzono 3 sprawy dotyczące przekazania pisma do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu wskazujące źródła informacji na temat kwalifikacji terenów występowania potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Jednocześnie wystąpiono do 8 organów o przekazanie wszelkich zgłoszonych informacji dotyczących potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz jego możliwych źródłach. Zamieszczono obwieszczenie o możliwości zgłaszania potencjalnych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi. Poinformowano o braku występowania historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie gmin Krotoszyce i Miłkowice.

W 2023 r. nie zostały zidentyfikowane nowe miejsca występowania historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi poprzez ustalenie działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, która była prowadzona na danym terenie przed dniem 30 kwietnia 2007 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu poinformował o aktualizacji wykazu historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi zidentyfikowanych na terenie powiatu legnickiego na podstawie danych przekazanych pismem Starosty Legnickiego z dnia 2 grudnia 2021 r. znak: WS.642.1.2021.

W toku przeprowadzonych postępowań Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, na podstawie dokonanych ustaleń, dokonał wpisu do rejestru o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi w odniesieniu do następujących nieruchomości:

- teren byłej Bazy Paliw w Miłkowicach, ulica Przemysłowa - działki nr 466/39, 466/40, 466/41 obręb Miłkowice;
- teren po nieczynnych warsztatach kolejowych w Miłkowicach, ulica Kopernika – działka nr 466/20 obręb Miłkowice;
oraz umorzył postępowania administracyjne prowadzone w odniesieniu do pozostałych nieruchomości, z powodu braku wystarczających podstaw do dokonania wpisów.

W tabeli poniżej dokonano porównania struktury użytkowania gruntów na terenie Powiatu Legnickiego w latach 2022-2023. Zmniejszeniu uległa ogólna powierzchnia gruntów rolnych o 196 ha (z 56 557 ha do 56 361 ha).

Tabela 18. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Legnickim w latach 2022-2023.

L.p.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]	
		2022	2023
1.	Grunty rolne	56 557	56 361
	Grunty orne	44 565	44 541
	Sady	242	241
	Łąki trwałe	4 257	4 145
	Pastwiska trwałe	3 434	3 347
	Grunty rolne zabudowane	1 533	1 530
	Grunty pod stawami	1 040	1 059
	Grunty pod rowami	539	537
	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	524	539
	nieużytki	423	422
2.	Grunty leśne	12 091	12 092
	Lasy	11 923	11 924
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	168	168
3.	Grunty zabudowane	4 803	4 998
	Tereny mieszkalne	465	481
	Tereny przemysłowe	339	515
	Inne tereny zabudowane	211	220
	Tereny niezabudowane	83	83
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	183	182
	Tereny komunikacyjne:		
	drogowe	2 890	2 899
	kolejowe	409	409
	inne	1	1
	tereny przeznaczone pod budowę dróg lub linii kolejowych	1	1
	Użytki kopalne	221	207
4.	Grunty pod wodami	838	838
	wody płynące	527	527
	wody stojące	311	311
5.	Inne		
	tereny różne	112	112

Źródło: Starostwo Powiatowe w Legnicy.

Uwagi: kolor żółty – zmniejszenie powierzchni, kolor zielony – zwiększenie powierzchni.

4.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej. W latach 2022-2023 z terenu Powiatu Legnickiego odebrano/zebrano następujące ilości odpadów komunalnych:

Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Powiatu Legnickiego w latach 2022-2023

Gmina	Rok	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku [Mg]	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku [Mg]	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]
Gmina Miejska Chojnów	2022	2 778,66	1 864,20	40,2
	2023	2 487,10	1 873,26	43,0
Gmina Wiejska Chojnów	2022	2 524,68	1 019,98	28,8
	2023	2 249,82	1 094,45	32,7
Krotoszyce	2022	545,80	621,41	53,2
	2023	554,09	615,10	52,6
Kunice	2022	1 219,27	1 919,97	61,2
	2023	1 276,52	2 044,69	61,6
Legnickie Pole	2022	1 857,05	1 237,17	40,0
	2023	1 829,10	1 306,82	41,7
Miłkowice	2022	1 154,87	1 631,89	58,6
	2023	1 320,13	1 689,62	56,1
Gmina Miejsko-Wiejska Prochowice	2022	1 788,32	1 263,84	41,4
	2023	1 686,40	1 309,59	43,7
Ruja	2022	382,42	388,02	50,4
	2023	366,37	402,16	52,3
Powiat Legnicki	2022	12 251,07	9 946,48	44,8
	2023	11 769,53	10 335,69	46,8

Źródło: Na podstawie danych GUS, 2024 rok

Składowiska odpadów

Na terenie Powiatu Legnickiego znajduje się jedno nieczynne składowisko odpadów o powierzchni 5 ha w Gminie Chojnów w Białej oraz zamknięte składowisko odpadów w Rogoźniku położone w gminie Ruja, w północno-wschodniej części miejscowości Rogoźnik, na działce o nr 231/2.

Ponadto na terenie powiatu istnieje jedno czynne składowisko odpadów przemysłowych:

- Składowisko Odpadów Polowice dz. 105/2/6/7, Pawłowice Małe (Gmina Krotoszyce) - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne - zarządzane przez KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Huta Miedzi "Legnica" z siedzibą w Legnicy, ul. Złotoryjska 194.

Na wspomnianych składowiskach prowadzony jest monitoring eksploatacyjny lub poeksploatacyjny, zgodny z obowiązującymi przepisami z zakresu eksploatacji składowisk - w zakresie określonym w pozwoleniach zintegrowanych lub w decyzjach o zamknięciu danego obiektu.

Punkty selektywnego zbierania odpadów

Na terenie Powiatu Legnickiego w każdej Gminie zlokalizowany jest punkt selektywnej zbiórki odpadów:

- Chojnów Gmina Miejska – Chojnów, ul. Kraszewskiego 1,
- Chojnów Gmina Wiejska – Biała 118A,
- Krotoszyce Gmina Wiejska – ul. Gwarna 6, Krotoszyce,
- Legnickie Pole Gmina - ul. Nowodworskiej 48 oraz przy ul. Rzeszotarskiej w Legnicy,
- Miłkowice Gmina Wiejska – Miłkowice, ul. Wojska Polskiego 59C,
- Kunice Gmina Wiejska - Ziemnicach przy granicy z gminą Legnica(koło popularnego miejsca rekreacyjnego "Ranczo u Kaczora",
- Prochowice Gmina - ul. Jagiellońskiej na terenie oczyszczalni ścieków Prochowice,
- Ruja Gmina – Ruja 75.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy.

Zasady bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest zostały przedstawione w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu 2009-2032”.

Ilości wyrobów azbestowych, pozostałych do usuniętych z terenu poszczególnych gmin Powiatu Legnickiego do końca 2032 roku, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Ilość wyrobów azbestowych występująca na terenie Powiatu Legnickiego – dane za 2023 r.

Gmina	Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby zawierające azbest [Mg]
Gmina Miejska Chojnów	92,321
Gmina Wiejska Chojnów	2 249,402
Krotoszyce	810,259
Kunice	467,677
Legnickie Pole	1 067,145
Miłkowice	923,900
Gmina Miejsko-Wiejska Prochowice	497,565
Ruja	413,145
Powiat Legnicki	6 521,412

Źródło: Informacje ze strony baza.azbestowa.gov.pl, 2024 rok

4.8. Zasoby przyrodnicze

Na terenie Powiatu Legnickiego ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- rezerваты przyrody:

- Błyszcz – gmina Kunice,
- Brekinia – gmina Prochowice,
- Jezioro Koskowickie – gmina Legnickie Pole,
- Ponikwa – gmina Kunice,
- Torfowisko Kunickie – gmina Kunice,
- Łęg Korea,

- Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Dolina Czarnej Wody – Gmina Chojnów, Gmina Miłkowice,
- Dolina Odry – Gmina Prochowice,

- użytki ekologiczne:

- Torfowisko w okolicach Miłkowic – gmina Miłkowice,
- Torfowisko Szczytniki – gmina Kunice, gmina Prochowice,
- Korytarz Ekologiczny Mierzowice – gmina Prochowice,

- Obszary Natura 2000:

- Łęgi Odrzańskie obszar ptasi – gmina Prochowice,
- Łęgi Odrzańskie obszar siedliskowy – gmina Proszowice,
- Bory Dolnośląskie obszar ptasi – gmina Chojnów,
- Pątków Legnicki obszar siedliskowy – gmina Kunice,
- Irysowy Zagon koło Gromadzynia obszar siedliskowy – gmina Prochowice,

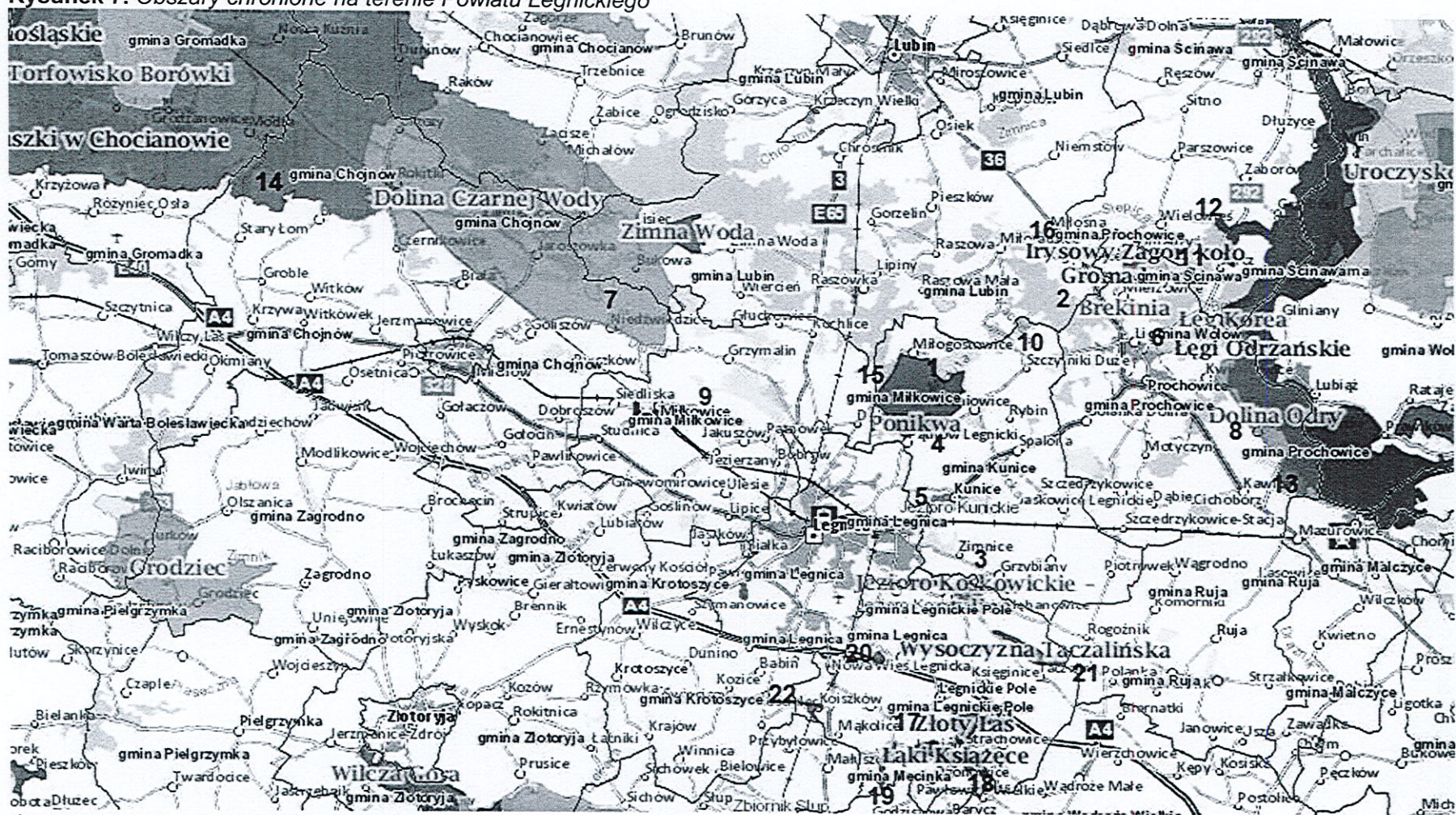
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe:

- Złoty Las – gmina Legnickie Pole,
- Łąki Książęce – gmina Legnickie Pole,

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023*

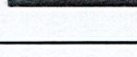

- Dolina Uszewicy – gmina Legnickie Pole,
- Mokradła Gniewomierskie – gmina Legnickie Pole,
- Wysoczyzna Taczalińska – gmina Legnickie Pole,
- Dębowa Dolina Kojszkówki – gmina Legnickie Pole,
- pomniki przyrody.

Rysunek 7. Obszary chronione na terenie Powiatu Legnickiego

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, opracowanie własne.

OZNACZENIA

	granice gmin		7	Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Czarnej Wody	
	1	rezerwat przyrody Błyszcz		8	Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Odry
	2	rezerwat przyrody Brekinia		9	użytek ekologiczny Torfowisko w okolicach Milkowic
	3	rezerwat przyrody Jezioro Koskowickie		10	użytek ekologiczny Torfowisko Szczytniki
	4	rezerwat przyrody Ponikwa		11	użytek ekologiczny Korytarz Ekologiczny Mierzowice
	5	rezerwat przyrody Torfowisko Kunickie		13	Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie
	6	rezerwat przyrody Łęg Korea		15	Obszar Natura 2000 Pątków Legnicki
	12	Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie		16	Obszar Natura 2000 Irysowy Zagon koło Gromadzynia
	14	Obszar Natura 2000 Bory Dolnośląskie		20	zespół przyrodniczo-krajobrazowy Mokradła Gniewomierskie
	17	zespół przyrodniczo-krajobrazowy Złoty Las		21	zespół przyrodniczo-krajobrazowy Wysoczyzna Taczalińska
	18	zespół przyrodniczo-krajobrazowy Łąki Książęce		22	zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dębowa Dolina Koiszkówki
	19	zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Uszewicy			

Rezerваты przyrody

Błyszcz - rezerwat został utworzony 5 stycznia 2001 r. dla ochrony lasów grądowych, łęgowych i podmokłych łąk z unikalną florą. Zajmuje powierzchnię 54,46 ha. Głównym gatunkiem chronionych roślin jest gatunek storczyka- kruszczyk połabski. Występują tu również inne gatunki roślin będące pod ochroną, jest ich 21 w tym 13 znajduje się pod ścisłą ochroną. Gatunków będących pod ochroną częściową w rezerwacie występuje 8. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie 30 gatunków łęgowych, w tym dzięciola średniego *Dendrocopus medius* i czarnego *Dryocopus martius*.

Brekinia – rezerwat został utworzony 31 grudnia 1993 r. jego powierzchnia wynosi 2,29 ha. Położony jest koło wsi Mierzowice przy szosie prowadzącej do Prochowic. Celem ochrony jest jedyne w nizinnej części regionu legnickiego stanowisko jarzębu brekini *Sorbus torminalis*. Wśród roślin kwiatowych na uwagę zasługują okazałe polacie konwalii majowej, którym towarzyszy kokoryczka wielkokwiatowa.

Jeioro Koskowickie – rezerwat został utworzony 13 kwietnia 2004 r. jego powierzchnia wynosi 55 ha i posiada maksymalną głębokość 2,8 m. Jezioro Koskowickie jest największym i najcenniejszym obiektem z roślinnością szuwarową. Znajduje się tu trzcinowisko, zarazem jedyne trzcinowisko z pływającymi wyspami. Sytuacja ta ma miejsce dzięki zaawansowanym naturalnym procesom starzenia się jeziora. Jezioro Koskowickie jest głównym miejscem egzystencji roślinności wodnej, reprezentowane przez zbiorowiska roślin o liściach zanurzonych w toni wodnej. Charakterystyczne jest ubóstwo zbiorowisk o liściach pływających - zupełny brak grzybieni i grążeli. Jezioro Koskowickie jest siedliskiem wielu gatunków ryb, charakterystycznych dla wód stojących. Systematyczne dorybianie akwenu, jako łowiska ryb atrakcyjnych pod względem wędkarskim, oraz bardzo wysoka żyzność zbiornika. Rybostan jeziora składa się z 20 gatunków: ukleja, amur, ciernik, karas srebrzysty, karaś, jazgarz, słonecznica, sandacz, tołpyga biała, zdręga, kielb, lin, płoć karp, krąp, leszcz szczupak, okoń, sum, rozpiór.

Ponikwa – rezerwat został utworzony 5 stycznia 2001 r. jego powierzchnia wynosi 8,32 ha. Leży w gminie Kunice, około 300 m na północ od wsi Pątnów Legnicki. Ochronie podlegają naturalne lasy grądowe, łęgowe i olsowe z licznymi źródłiskami i strumieniami będące miejscem występowania unikalnych gatunków roślin i zwierząt.

Torfowisko Kunickie – rezerwat został utworzony 12 listopada 1996 r. jego powierzchnia wynosi 11,83 ha. Rezerwat zlokalizowany jest przy granicy zabudowań wsi Kunice, około 200 m od szosy Kunice-Pątnów. Celem ochrony jest zachowanie fitocenoz bagiennych oraz pokładów torfu. W skład rezerwatu wchodzi obszary leśne i zabagnione odznaczające się dużą różnorodnością zespołów roślinnych (łącznie 27 zespołów) szczególnie, gdy weźmie się pod uwagę niewielką, bo wynoszącą prawie 12 ha, pow. tego rezerwatu. W rezerwacie stwierdzono 558 taksonów roślin: 267 stanowią glony, 32 to mchy, 6 paprotników, 253 rośliny okrytonasienne.

Łęg Korea, to obszar leśno-bagienny ze zwartą kępą łęgu jesiennie-wiązowego w kompleksie z grądem niskim oraz łęgiem wierzbowo-topolowym i płatami olesu porzeczkowego. Ze zbiorowisk nieleśnych, występuje tu *arcydzięgiel nabrzeżny*, *łąka wyczyńcowa* oraz *szuwar trzcinowy*.

Obszar Chronionego Krajobrazu

Dolina Czarnej Wody - ochroną objęte są w nim wartościowe krajobrazowo tereny, związane z doliną Czarnej Wody i jej dopływów, tworzące ważny korytarz ekologiczny. Grunty leśne znajdujące się w nim włączono do różnych gospodarstw w zależności od pełnionych przez nie funkcji oraz warunków siedliskowych i drzewostanowych. Powierzchnia jaką zajmuje wynosi 10330 ha, a znajduje się w zasięgu terytorialnym trzech nadleśnictw: Chocianów, Złotoryja i Legnica.

Dolina Odry - ochroną w nim objęte są wartościowe krajobrazowo tereny ekosystemów związanych z rzeką Odrą, głównie lasy łęgowe. Praktycznie cała (99%) powierzchnia obszaru została włączona do gospodarstwa specjalnego. Jest on również ważnym korytarzem ekologicznym, łączącym obszary objęte formami ochrony wyższej rangi. Powierzchnia jaką zajmuje wynosi 1270 ha.

Użytki ekologiczne

Torfowisko w okolicach Miłkowic położone w okolicach Miłkowic o powierzchni 1,67 ha, śródpolne jeziorko otoczone szeroką strefą trzciny i lasu olchowego. Ze względu na małe zacienienie lustra wody, występuje dużo *grążela żółtego*, a także *rzęsa wodna*, *rzęsa trójrowkowa*, *spirodela*, *plywacz zwyczajny*, *rogatek krótkoszyjkowy*, *żabiściek pływający*. W strefie roślin wynurzonych rosną płatami: *oczeret jeziorny*, *pałka szerokolistna*, *narecznica błotna* i inne gatunki bagiennie. Największą powierzchnię zajmuje jednogatunkowy zwarty łąk trzciny.

Torfowisko Szczytniki - jego obszar obejmuje 6,73 ha . Torfowisko wskazujące duże wahania wód, zajmującego lokalne zniżenie terenu, bogatego w zbiorowiska roślinności bagiennej i torfowisk przejściowych z zbiornikiem wodnym, pełniącym funkcję małej retencji oraz poprawiającego stosunki wodne w skali lokalnej. Występuje tu bardzo rzadka na Śląsku turzyca Hartmana (*Carex Hartmannii*). Miejsce rozrodu płazów. Żerowisko bociana czarnego (*Ciconia nigra*).

Korytarz Ekologiczny Mierzowice - jego obszar zajmuje 155,25 ha, zlokalizowany jest między miejscowościami Mierzowice i Gromadzyń. Celem ochrony obiektu jest zachowanie pozostałości pasa lasów i wilgotnych łąk na styku mezoregionów Pradoliny Wrocławskiej i Obniżenia Ścinawskiego z mezoregionem Wysoczyzny Lubińskiej wraz z występującymi na jego obszarze wieloma chronionymi gatunkami roślin.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Tabela 21. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie Powiatu Legnickiego.

Lp.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Data utworzenia	Podstawa prawna	Gmina	Lokalizacja	Opis
1.	Złoty Las	22.04.2004	Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie uznania sześciu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (DZ.Urz.Woj. Dol. z 7.04.2014 r. Nr 63, poz. 1262)	Legnickie Pole	Las położony pomiędzy Legnickim Polem, a Mikołajowicami; kierunek na północny-wschód od Legnickiego Pola w obrębie Legnickie Pole.	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Złoty Las" utworzono w celu ochrony i zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt.
2.	Łąki Książęce	22.04.2004	Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie uznania sześciu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (DZ.Urz.Woj. Dol. z 7.04.2014 r. Nr 63, poz. 1262)	Legnickie Pole	Obszary położone pomiędzy Lubieniem, a Strachowicami w kierunku wschodnim od Lubienia.	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Łąki Książęce" utworzono w celu ochrony i zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt.
3.	Dolina Uszewicy	22.04.2004	Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie uznania sześciu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (DZ.Urz.Woj. Dol. z 7.04.2014 r. Nr 63, poz. 1262)	Legnickie Pole	Lasy i łąki pocięte wąwozami położone na wschód od Czarnkowa.	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Dolina Uszewicy" utworzono w celu ochrony i zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt.
4.	Mokradła Gniewomierskie	22.04.2004	Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie uznania sześciu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (DZ.Urz.Woj. Dol. z 7.04.2014 r. Nr 63, poz. 1262)	Legnickie Pole	Położone na zachód od Gniewomierza.	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Mokradła Gniewomierskie" utworzono w celu ochrony i zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt.
5.	Wysoczyzna Taczalińska	22.04.2004	Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie uznania sześciu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (DZ.Urz.Woj. Dol. z 7.04.2014 r. Nr 63, poz. 1262)	Legnickie Pole	Ciąg lasów i pastwisk położonych na północ od Taczalina.	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Wysoczyzna Taczalińska" utworzono w celu ochrony i zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt.
6.	Dębowa Dolina Kojszkówki	22.04.2004	Uchwała Nr XIII/66/2004 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie uznania sześciu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (DZ.Urz.Woj. Dol. z 7.04.2014 r. Nr 63, poz. 1262)	Legnickie Pole	Tereny zalesione, łąki i pastwiska, stawy rybne, położone we wsi Kojszków	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Dębowa Dolina Kojszkówki" utworzono w celu ochrony i zachowania cech charakterystycznych krajobrazu naturalnego, ukształtowanego przez siły natury, siedlisk roślin i zwierząt.

Źródło: RDOŚ Wrocław

Obszary Natura 2000:

Łęgi Odrzańskie obszar ptasi PLB020008

Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa. Obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płyty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Lasy są intensywnie eksploatowane. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza, są w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk. Najbardziej na południe wysuniętą część obszaru tworzą tzw. Zielone Łąki koło Miękini. Jest to rozległy kompleks wilgotnych i świeżych łąk, częściowo użytkowanych kośnie, oraz olsów i łęgów olchowych.

Ostoja ptasia o randze europejskiej w której występuje co najmniej 35 łęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Gnieździ się ok. 100 gatunków ptaków. W okresie łęgowym obszar zasiedla kania czarna (PCK), muchołówka białoszyja, dzięcioł średni, kania ruda (PCK), dzięcioł, czapla siwa, świerszczak oraz trzmielojad i srokosz. Stosunkowo licznie występuje żuraw.

Obszar odznacza się dużym bogactwem siedlisk rzadkich i zagrożonych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej. Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami jak: goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski czy czosnek kątowaty. Na terenie ostoi stwierdzono obecność 13 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady m.in.: kielbia białopłetwego i bolenia oraz kilku rzadkich gatunków motyli.

Łęgi Odrzańskie obszar siedliskowy PLH020018

Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki, wraz z ujściowym odcinkiem doliny Baryczy. Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płyty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Lasy są intensywnie eksploatowane. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza, są w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk.

Ostoja ptasia o randze europejskiej występuje tu co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady w tym 7 gatunków osiągających liczebność kwalifikującą ostoję (tzw. gatunki kwalifikujące: bielik, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, kania czarna, kania ruda, łabędź krzykliwy, muchołówka białoszyja) oraz 18 pozostałych gatunków (bocian biały, bocian czarny, bąk, bączek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł czarny, gąsiorek, kropiatka, jarzębatka, lelek, lerka, muchołówka mała, ortolan, trzmielojad, zielonka, zimorodek, żuraw). Łącznie w granicach ostoi gnieździ się ponad 100 gatunków ptaków.

Obszar odznacza się dużym bogactwem rzadkich i zagrożonych siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię). Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami jak: goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski czy czosnek kątowaty.

Na terenie ostoi stwierdzono występowanie kilku rzadkich gatunków bezkręgowców (motyli, chrząszczy i ważek) oraz rzadkich gatunków ryb (m.in. kielbia białopłetwego i bolenia).

Obszar spełnia rolę bardzo ważnego korytarza ekologicznego (m.in. w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska (Liro 1998): południowa część obszaru stanowi międzynarodowy obszar węzłowy "17M - Dolina środkowej Odry", a północna - międzynarodowy korytarz ekologiczny "18m - Głogowski Odry").

Bory Dolnośląskie obszar ptasi PLB02005

Obszar stanowi jeden z największych kompleksów leśnych Polski położony w dorzeczu Odry. Główną rzeką jest Bóbr. Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana, przeważają tereny równinne. Południkowo przecinają je doliny rzek. Występują tu zwarte drzewostany sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówka. W podszycie występuje jałowiec i żarnowiec. Panującym gatunkiem jest sosna, domieszkowo występuje dąb, brzoza, buk oraz jodła i świerk. W bardziej żyznych rejonach występują bory mieszane i lasy liściaste (fragmenty buczyn i grądów). Doliny rzeczne stanowią enklawy z bardziej bujną i wielowarstwową roślinnością. Urozmaicenie stanowią także liczne stawy rybne. Niektóre z nich są porośnięte szuwarami, natomiast część jest pozbawiona roślinności wskutek ich renowacji. Występuje tu co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedlają następujące gatunki ptaków: bielik (PCK), bocian czarny, cietrzew (PCK), dzięcioł zielonosiwy, głuszec (PCK), kania czarna (PCK), rybitwa czarna, sóweczka (PCK), włośchatka (PCK); w stosunkowo wysokiej liczebności występuje kania ruda (PCK) i żuraw. Jest to najważniejsza ostoja bielika, cietrzewia i głuszcza w Polsce południowo-zachodniej. Stwierdzono tu także jedno z największych liczebności włośchatki i sóweczki w porównaniu z innymi ostojami krajowymi. Liczebności tych sów dochodzą tu do 80 par lęgowych.

Pątków Legnicki obszar siedliskowy PLH020052

Obszar stanowi mozaikę lasów, łąk, zarośli tarniny i innych krzewów, szuwarów oraz stawów hodowlanych. W granicach obszaru znajdują się leśne rezerваты przyrody "Błyszcz" i "Ponikwa" utworzone dla ochrony cennych fragmentów lasu, głównie łągu i grądu ze stanowiskami bardzo rzadkiego storczyka kruszczyka połabskiego oraz kruszczyka siniego. Poza rezerwatami drzewostan jest sztucznie nasadzany dębem oraz sosną i tylko nieliczne fragmenty mogą być uznane za siedliska kwaśnych dąbrów. W centralnej części zwartego kompleksu leśnego znajduje się niewielka, podłużna powierzchnia łąki zmiennowilgotnej.

Na wschodzie obszaru znajdują się dwa duże kompleksy łąk świeżych, użytkowanych, sąsiadujących z polami uprawnymi. Najbardziej charakterystycznym elementem krajobrazu jest kompleks stawów. Składa się z dziesięciu zbiorników o regularnych kształtach oddzielonych groblami oraz dwóch osobnych stawów przylegających do lasu. Ekstensywna gospodarka rybacka oraz sąsiedztwo łąk i lasów sprzyja występowaniu kumaka nizinnego. Kompleks stawów jest przecięty drogą łączącą Bieniowice i Miłogostowice.

Lasy, łąki i stawy w wielu miejscach graniczą z zaroślami głogu i tarniny, a wilgotny klimat i nasłoneczniona wystawa są korzystne dla rozwoju barczatki kataks. Z tego względu obszar ma kluczowe znaczenie dla przetrwania tego motyla na Dolnym Śląsku. Stanowi też ostoję innych motyli z Czerwonej Listy Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce ogończyka akacjowca, mieniaka tęczowca i sówki.

Obszar położony jest w dorzeczu rzeki Kaczawy, a przez jego środek z zachodu na wschód, przepływa dopływ Kaczawy - rzeka Młokita. Zasila ją szereg kanałów i drobnych cieków, w tym kilka biorących początek na terenie rezerwatu „Błyszcz”. Lasy leżące na terenie obszaru należą do Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) na odcinku łączącym Lasy Milickie i Dolinę Baryczy z Borami Dolnośląskimi. Obszar nie ma bezpośredniego powiązania z innymi obszarami Natura 2000. Obszar leży w obrębie planowanej eksploatacji złóż węgla brunatnego.

Irysowy Zagon koło Gromadzynia obszar siedliskowy PLH020051

Obszar ostoi Irysowy Zagon koło Gromadzynia położony jest pomiędzy miejscowościami Mierzowice i Gromadzyń w gminie Prochowice, w powiecie legnickim.

Cała ostoja leży w zlewni Odry. O stosunkach wodnych ostoi decyduje niewielki ciek Jastrzębia. Roślinność obszaru stanowią głównie łąki kośne, zadrzewienia śródłukowe, lasy łąkowe oraz zbiorowiska ziołorośli, turzycowisk i pól uprawnych. Największe znaczenie dla obszaru ostoi ma zespół łąk trzęślicowych, stanowiący miejsce występowania rzadkich i cennych gatunków flory i fauny, w tym gatunków zagrożonych w skali kraju i regionu. Obszar ostoi zlokalizowany jest na terenach użytkowanych głównie rolniczo. W związku ze spadkiem opłacalności rolnictwa w regionie, obecnie w granicach ostoi obserwuje się zjawisko masowego porzucania gruntów rolnych, co powoduje zanikanie najcenniejszych powierzchni użytków zielonych.

Pomniki przyrody

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu na terenie Powiatu Legnickiego zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Tabela 22. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Legnickiego.

Nazwa pomnika	Kod	Obiekt	Gmina/ Opis lokalizacji
Gmina Wiejska Chojnów			
Aleja dębów - pasterze	0209022.119	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 159cm; obwód: 499cm; wysokość: 25m	Pątnów wśród pól, ciągnąc się od wysuniętych na północ zabudowań wsi w kierunku północnego wschodu
Tatar	0209022.120	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 187cm; obwód: 587cm; wysokość: 23m	We wschodniej części przysiółku Pątnów, na zakręcie leśno-polnej drogi prowadzącej na południowy wschód
Jacek:	0209022.121	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> ; pierśnica: 148cm; obwód: 465cm; wysokość: 19m	Okmiany 63 przy plebanii
Konrad	0209022.122	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 213cm; obwód: 669cm; wysokość: 20m	Konradówka, przy drodze w pobliżu placu zabaw
	0209022.123	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 162cm; obwód: 509cm; wysokość: 22m	Piotrowice, na łące 45 m od rzeki Skora na tyłach dawnego Młyna i gospodarstwa
Młynarz	0209022.124	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 182cm; obwód: 572cm; wysokość: 22m	Piotrowice, na łące 45 m od rzeki Skora na tyłach dawnego Młyna i gospodarstwa
	0209022.125	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 192cm; obwód: 603cm; wysokość: 28m	Zamienice, przy kościele w centrum wsi
	0209022.126	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 128cm; obwód: 402cm; wysokość: 27m	Konradówka, w parku podworskim nad rzeką Skorą
	0209022.127	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 197cm; obwód: 619cm; wysokość: 21m	Strupice, przy wschodniej ścianie budynku wielorodzinnego z nr 31
	0209022.128	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 127cm; obwód: 400cm	Strupice, rośnie samotnie w ogrodzonej części podwórka, na wschód od budynków mieszkalnych
	0209022.129	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 137cm; obwód: 430cm; wysokość: 23m	Niedźwiedzice, przy lewym brzegu rzeki Skora w pobliżu mostu
Babcia	0209022.130	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 172cm; obwód: 540cm; wysokość: 10m	Niedźwiedzice, W narożniku placu przy kościele
Birkut	0209022.131	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 147cm; obwód: 462cm; wysokość: 22m	Niedźwiedzice, przy doprowadzeniu wody do stawu
Kukulka	0209022.132	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 399cm; obwód: 399cm; wysokość: 19m	Od strony Jaroszkówki, na początku wsi przed lasem
	0209022.133	Tulipanowiec amerykański - <i>Liriodendron tulipifera</i> ; pierśnica: 96cm; obwód: 302cm; wysokość: 21m	Konradówka, w parku nad rzeką Skorą
Gerwazy	0209022.134	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 23m	Budziwojów, rośnie przy południowo-zachodnim narożniku stawu, na północny-zachód od pałacu, w sąsiedztwie innego pomnikowego dębu
Protazy	0209022.135	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 157cm; obwód: 493cm; wysokość: 23m	Budziwojów, przy południowo-zachodnim narożniku stawu, na północny-zachód od pałacu, w sąsiedztwie innego pomnikowego dębu
	0209022.136	Topola biała - <i>Populus alba</i> ; pierśnica: 111cm; obwód: 349cm; wysokość: 27m	Przy przystanku autobusowym na początku wsi od strony Rokitek

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Radomir	0209022.137	Wiąz pospolity (Wiąz polny) - Ulmus minor; pierśnica: 108cm; obwód: 339cm; wysokość: 17m	Przy drodze między pierwszym a drugim stawem od Goliszowa, nad rowem
Kumy	0209022.138	Topola biała - Populus alba; pierśnica: 183cm; obwód: 575cm; wysokość: 29m	Przy przystanku autobusowym na początku wsi od strony Rokitek
Bogacz	0209022.139	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - Acer platanoides; pierśnica: 149cm; obwód: 468cm; wysokość: 24m	Po drugiej stronie drogi od posesji Rokitki nr 79
Trzygłowa	0209022.140	Lipa drobnolistna - Tilia cordata ; pierśnica: 145cm; obwód: 456cm; wysokość: 19m	Okmiany 89, na placu przy skrzyżowaniu dróg koło przystanku
	0209022.141	Grupa 4 drzew - Dąb szypułkowy (Quercus robur)	W środkowej części wsi Stary Łom, przy sklepie, po prawej stronie od drogi (od strony wsi Groble)
Huzar	0209022.142	Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 143cm; obwód: 449cm; wysokość: 19m	Przy drodze Piotrowice - Osetnica, powyżej zabudowań
Maciej	0209022.143	Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 155cm; obwód: 487cm; wysokość: 23m	Na skrzyżowaniu przy posesji Biskupin 31
Gmina Miejska Chojnów			
„Jacuś”	0209011.144	Klon jawor (Jawor) - Acer pseudoplatanus ; pierśnica: 82cm; obwód: 258cm; wysokość: 15m	Chojnów Przy skrzyżowaniu S. Konarskiego i Królowej Jadwigi
„Kolczatka”	0209011.145	Grupa 4 drzew -Iglicznia trójcierniowa (Gleditsia triacanthos)	Chojnów przy ul. Anny i Juliana Pożniaków na działce nr 300/2, obręb 4 miasta
„Grześ”	0209011.146	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica; pierśnica: 86cm; obwód: 270cm; wysokość: 17m	Chojnów Miasto/Chojnów ul. Piotrowicka 2 – własność osoby fizycznej, dz.nr 192/2
„Szafer”	0209011.147	Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 105cm; obwód: 330cm; wysokość: 27m	Chojnów W centralnej części szkolnego parku należącego do Powiatowego Zespołu Szkół
„Witos”	0209011.148	Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica); pierśnica: 109cm; obwód: 342cm; wysokość: 21m	Chojnów Przy ogrodzeniu szkolnego parku należącego do Powiatowego Zespołu Szkół a Gimnazjum nr 2
„Jowisz”	0209011.149	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior; pierśnica: 93cm; obwód: 292cm; wysokość: 16m	Chojnów W parku należącym do Powiatowego Zespołu Szkół, przy budynku szkoły
„Orfeusz”	0209011.150	Wiąz szypułkowy - Ulmus laevis (Ulmus pedunculata; Ulmus effusa); pierśnica: 81cm; obwód: 254cm; wysokość: 21m	Chojnów W parku należącym do Powiatowego Zespołu Szkół, przy budynku szkoły
„Druid”	0209011.151	Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 123cm; obwód: 386cm; wysokość: 18m	Chojnów Między ulicą Kazimierza Wielkiego a Jana Długosza na terenach zielonych przed budynkami
„Lech”	0209011.152	Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 125cm; obwód: 393cm; wysokość: 27m	Chojnów Na posesji należącej do Powiatowego Zespołu Szkół (budynek stołówki) przy ulicy Mikołaja Reja
„Czech”	0209011.153	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior; pierśnica: 107cm; obwód: 336cm; wysokość: 24m	Chojnów Nad lewym brzegiem rzeki Skory na wschód od mostu na ul. Wolności
„Rus”	0209011.154	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - Aesculus hippocastanum; pierśnica: 109cm; obwód: 342cm; wysokość: 17m	Chojnów Przy boisku Gimnazjum nr 2 na ul. Konarskiego 4
„Schiller”	0209011.155	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - Aesculus hippocastanum; pierśnica: 97cm; obwód: 305cm; wysokość: 24m	Chojnów We wschodniej części Parku Śródmiejskiego przy ul. Wolności

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

„Słowacki”	0209011.156	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i> ; pierśnica: 106cm; obwód: 333cm; wysokość: 24m	Chojnów We wschodniej części Parku Śródmiejskiego przy ul. Wolności
„Mickiewicz”	0209011.157	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 111cm; obwód: 349cm; wysokość: 24m	Chojnów W Parku Śródmiejskim na zachód od placu zabaw
„Siedmiu Wspaniałych”	0209011.158	Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i> ; pierśnica: 150cm; obwód: 471cm; wysokość: 19m	Chojnów W północno-wschodniej części Parku Śródmiejskiego
„Lem”	0209011.159	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> ; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 22m	Chojnów W Parku Śródmiejskim na wysokości Placu Zamkowego
„Miłosz”	0209011.160	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i> ; pierśnica: 80cm; obwód: 251cm; wysokość: 20m	Chojnów Od strony Parku Śródmiejskiego pomiędzy budynkami Plac Zamkowy 1 i 2
„Reymont”	0209011.161	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> ; pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 22m	Chojnów W północno-zachodniej części Parku Śródmiejskiego przy narożniku ogrodzenia
„Sienkiewicz”	0209011.162	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i> ; pierśnica: 85cm; obwód: 267cm; wysokość: 21m	Chojnów W północno-zachodniej części Parku Śródmiejskiego przy narożniku ogrodzenia
„Jasiu”	0209011.164	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i> ; pierśnica: 109cm; obwód: 342cm; wysokość: 21m	Chojnów W zachodniej części Parku Śródmiejskiego
„Piotruś”	0209011.165	Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i> ; pierśnica: 85cm; obwód: 267cm; wysokość: 19m	Chojnów W zachodniej części Parku Śródmiejskiego
„Zbysiu”	0209011.166	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i> ; pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 21m	Chojnów W południowej części Parku Śródmiejskiego przy polanie
„Jurek”	0209011.167	Dąb czerwony - <i>Quercus rubra</i> ; pierśnica: 121cm; obwód: 380cm; wysokość: 22m	Chojnów W centralnej części Parku Śródmiejskiego na środku polany
„Majka”	0209011.168	Topola kanadyjska - <i>Populus scanadensis</i> ; pierśnica: 123cm; obwód: 386cm; wysokość: 21m	Chojnów We wschodniej części Parku Śródmiejskiego od strony ul. Wolności
„Pocztowiec”	0209011.169	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i> ; pierśnica: 41cm; obwód: 129cm; wysokość: 10m	Chojnów Przy budynku Poczty Polskiej przy ul. Dąbrowskiego 20
„Jagiełło”	0209011.170	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i> ; pierśnica: 97cm; obwód: 305cm; wysokość: 15m	Chojnów Przy posesji ul. Jarosława Dąbrowskiego 8
„Kopernik”	0209011.171	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> ; pierśnica: 113cm; obwód: 355cm; wysokość: 17m	Chojnów W zachodniej części szkolnego parku znajdującego się przy Powiatowym Zespole Szkół
Gmina Miłkowice			
	0209062.1070	Grupa 3 drzew - Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Za zabudowaniami gospodarczymi przy ul. Sportowej 17, na grobli, miejscowość Kochlice
	0209062.1071	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 224cm; obwód: 704cm; wysokość: 19m	Przy drodze z Grzymalina do Niedźwiedzic po drugiej stronie rzeki Skora
	0209062.1072	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> ; <i>Ulmus effusa</i>); pierśnica: 145cm; obwód: 456cm; wysokość: 24m	Rośnie w parku w Kochlicach od strony polany przy gospodarstwie
	0209062.1073	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 124cm; obwód: 390cm; wysokość: 21m	Przy strumieniu i drodze w pobliżu boiska sportowego w Kochlicach
Gmina Krotoszyce			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

0209032.620	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 171cm; obwód: 537cm; wysokość: 22m	Warmątowice Sienkiewiczowskie- Przy kanale zasilającym staw przypałacowy ok. 70 m na północ od pałacu
0209032.621	Grupa 5 drzew Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Warmątowice Sienkiewiczowskie- W parku podworskim na południowy- zachód od pałacu przed linią drzew parku
0209032.622	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 175cm; obwód: 550cm; wysokość: 17m	Warmątowice Sienkiewiczowskie- Przy krańcu wsi, na terenie sadu, ok. 1 m od płotu
0209032.624	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 204cm; obwód: 641cm; wysokość: 23m	Czerwony Kościół- W parku podworskim przy południowo-zachodnim narożniku pałacu, w pobliżu stawu
0209032.625	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 241cm; obwód: 757cm; wysokość: 28m	Krotoszyce- W parku podworskim, teren obecnego hotelu
0209032.626	Grupa 3 drzew Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	W pobliżu drogi prowadzącej do Winnicy, przy wale przeciwpowodziowym
Gmina Legnickie Pola		
0209052.719	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 207cm; obwód: 650cm; wysokość: 17m	Koskowice-Rośnie na prawym brzegu potoku Chłodnik, 50 m od jeziora Koskowickiego
0209052.720	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 157cm; obwód: 493cm; wysokość: 18m	Koskowice-Rośnie na prawym brzegu potoku Chłodnik, 40 m od jeziora Koskowickiego
0209052.721	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 187cm; obwód: 587cm; wysokość: 13m	Legnickie Pole/Koskowice-Rośnie na prawym brzegu potoku Chłodnik, 25 m od jeziora Koskowickiego
0209052.722	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 178cm; obwód: 559cm; wysokość: 18m	Koskowice-Przy południowo-wschodnim brzegu jeziora Koskowickiego
0209052.723	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 162cm; obwód: 509cm; wysokość: 17m	Koskowice-Przy południowo-wschodnim brzegu jeziora Koskowickiego
0209052.724	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 303cm; obwód: 952cm; wysokość: 17m	Koskowice-Przy południowo-wschodnim brzegu jeziora Koskowickiego
0209052.725	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 191cm; obwód: 600cm; wysokość: 18m	Po prawej stronie drogi Koskowice- Grzybiany, na wysokości jeziora, przy rowie
0209052.726	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 194cm; obwód: 609cm; wysokość: 8m	Po prawej stronie drogi Koskowice- Grzybiany, na wysokości jeziora, przy rowie
0209052.727	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 127cm; obwód: 399cm; wysokość: 13m	115 m po prawej stronie od mostku na drodze Koskowice-Grzybiany wzdłuż potoku Smug (w kierunku wsi Grzybiany)
0209052.728	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 127cm; obwód: 399cm; wysokość: 19m	530 m od drogi Koskowice-Kłębanowice w kierunku północnym przy potoku Smug
0209052.729	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 162cm; obwód: 509cm; wysokość: 19m	465 m od drogi Koskowice-Kłębanowice w kierunku północnym przy potoku Smug
0209052.730	Jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>) - ; pierśnica: 72cm; obwód: 226cm; wysokość: 19m	Legnickie Pole- Wschodnia część boiska między ulicami Stanisława Wyspiańskiego a Asama
0209052.731	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i> ; pierśnica: 79cm; obwód: 248cm; wysokość: 19m	Legnickie Pole- Południowa część boiska między ulicami Stanisława Wyspiańskiego a Asama
0209052.732	Jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i> ; pierśnica: 84cm; obwód: 264cm; wysokość: 16m	Legnickie Pole- Pomiędzy szkołą a Urzędem Gminy przy ul. Asama
0209052.733	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> ; pierśnica: 92cm; obwód: 289cm; wysokość: 20m	Legnickie Pole- Przy ogrodzeniu szkoły od strony północnej, przy pojemnikach na śmieci
0209052.734	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 172cm; obwód: 540cm; wysokość: 23m	Kolszków- Na południowym brzegu sadzawki w dawnym parku przypałacowym
0209052.735	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	Kolszków- Na grobli pomiędzy stawami

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

0209052.736	Topola czarna - <i>Populus nigra</i> ; pierśnica: 92cm; obwód: 289cm; wysokość: 25m	Kojszków- Na grobli pomiędzy stawami
0209052.737	Topola czarna - <i>Populus nigra</i> ; pierśnica: 145cm; obwód: 456cm; wysokość: 22m	Kojszków- W środkowej części grobli pomiędzy stawami
0209052.740	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	Kojszków- W południowej części grobli pomiędzy stawami
0209052.741	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 22m	Kojszków- Na północnym brzegu stawów przy dawnym parku przyspałacowym
0209052.742	Topola czarna - <i>Populus nigra</i> ; pierśnica: 140cm; obwód: 440cm	Kojszków- Na północno-zachodnim brzegu stawów
0209052.743	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 185cm; obwód: 581cm; wysokość: 24m	Kojszków- W środkowej części wsi, koło wiaduktu kolejowego na skraju zadrzewienia
0209052.744	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 108cm; obwód: 339cm; wysokość: 18m	Kojszków- Na lewym brzegu potoku Kojszówka przed wiaduktem kolejowym od strony wschodniej wsi
0209052.745	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> ; <i>Ulmus effusa</i>); pierśnica: 96cm; obwód: 302cm; wysokość: 18m	Kojszków- Przy mostku nad potokiem Kojszówka w zachodniej części wsi
0209052.746	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Kojszków- Przy mostku nad potokiem Kojszówka w zachodniej części ws
0209052.747	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Kojszków- Przy mostku nad potokiem Kojszówka w zachodniej części wsi
0209052.748	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> ; <i>Ulmus effusa</i>); pierśnica: 106cm; obwód: 333cm; wysokość: 24m	Kojszków- Przy głównej drodze we wsi przy wiadukcie kolejowym
0209052.749	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> ; pierśnica: 102cm; obwód: 320cm; wysokość: 25m	Kojszków- Przy głównej drodze we wsi przy wiadukcie kolejowym
0209052.750	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 131cm; obwód: 412cm; wysokość: 19m	Kojszków- Na lewym brzegu potoku Kojszówka w środkowej części wsi
0209052.751	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> ; <i>Ulmus effusa</i>); pierśnica: 108cm; obwód: 339cm; wysokość: 15m	Kojszków- Przy drodze na południe od stawów, we wschodniej części wsi
0209052.752	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 154cm; obwód: 484cm; wysokość: 21m	Przy drodze pomiędzy wsią Czrnków a Lubieniem, na północnym skraju zadrzewienia
0209052.753	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 153cm; obwód: 481cm; wysokość: 21m	Przy drodze pomiędzy wsią Czrnków a Lubieniem, na północnym skraju zadrzewienia
0209052.754	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	1060 m od ostatnich zabudowań wsi Taczalin w kierunku północno-zachodnim, w polach przy remizie
0209052.755	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	1040 m od ostatnich zabudowań wsi Taczalin w kierunku północno-zachodnim, w polach przy remizie
0209052.756	Szaktlak pospolity (<i>Rhamnus catharica</i>)	1040 m od ostatnich zabudowań wsi Taczalin w kierunku północno-zachodnim, w polach przy remizie
0209052.757	Głóg jednoszyjkowy - <i>Crataegus monogyna</i>	1040 m od ostatnich zabudowań wsi Taczalin w kierunku północno-zachodnim, w polach przy remizie
0209052.758	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 129cm; obwód: 405cm; wysokość: 21m	550 m na północny-wschód od wsi Pawłowice Wielkie
0209052.759	Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i> ; pierśnica: 125cm; obwód: 393cm; wysokość: 18m	Przy północnym krańcu wsi Ogonowice przy drodze, przed znakiem "koniec terenu zabudowanego"

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

	0209052.760	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 132cm; obwód: 415cm; wysokość: 10m	400 m od ostatnich zabudowań od zachodniej strony Raczkowa, przy rowie melioracyjnym
	0209052.761	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 146cm; obwód: 459cm; wysokość: 12m	400 m od ostatnich zabudowań od zachodniej strony Raczkowa, przy rowie melioracyjnym
	0209052.762	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 140cm; obwód: 440cm; wysokość: 14m	400 m od ostatnich zabudowań od zachodniej strony Raczkowa, przy rowie melioracyjnym
	0209052.763	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Ok. 1 km na północ od najdalej wysuniętych na zachód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.764	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Ok. 1040 m na północ od najdalej wysuniętych na zachód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.765	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 96cm; obwód: 302cm; wysokość: 20m	Ok. 1030 m na północ od najdalej wysuniętych na wschód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.766	Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i> ; pierśnica: 83cm; obwód: 261cm; wysokość: 23m	Ok. 1030 m na północ od najdalej wysuniętych na wschód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.767	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Ok. 1050 m na północny-zachód po prawej stronie drogi (od strony Taczalina) na granicy pól i remiz
	0209052.768	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Ok. 1 km na północ od najdalej wysuniętych na zachód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.769	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Ok. 1040 m na północ od najdalej wysuniętych na zachód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.770	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 56cm; obwód: 176cm; wysokość: 11m	Ok. 1170 m na północny-zachód po prawej stronie drogi jadąc od Taczalina na granicy pól i remiz
	0209052.771	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 68cm; obwód: 214cm; wysokość: 15m	Ok. 1160 m na północny-zachód po prawej stronie drogi jadąc od Taczalina na granicy pól i remiz
	0209052.772	Sosna zwyczajna (<i>Sosna pospolita</i>) - <i>Pinus sylvestris</i> ; pierśnica: 65cm; obwód: 204cm; wysokość: 23m	Ok. 1035 m na północny-wschód od ostatnich zabudowań Taczalina w środku lasu
	0209052.773	Sosna zwyczajna (<i>Sosna pospolita</i>) - <i>Pinus sylvestris</i> ; pierśnica: 55cm; obwód: 173cm; wysokość: 25m	W lesie nad Taczalinem od strony wsi Polanka
	0209052.774	Głóg jednoszyjkowy (<i>Crataegus monogyna</i>)	Ok. 1030 m na północ od najdalej wysuniętych na wschód zabudowań wsi Taczalin, na granicy pól i remiz
	0209052.775	Topola czarna - <i>Populus nigra</i> ; pierśnica: 111cm; obwód: 349cm; wysokość: 17m	Na drodze polnej z Bartoszowa w kierunku południowo-wschodnim do wsi Psary
	0209052.776	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 106cm; obwód: 333cm; wysokość: 18m	Nowa Wieś Legnicka- Przy wejściu głównym na teren przykościelny
	0209052.777	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 108cm; obwód: 339cm; wysokość: 19m	Nowa Wieś Legnicka- Przy wejściu głównym na teren przykościelny
	0209052.778	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 171cm; obwód: 537cm; wysokość: 15m	Legnickie Pole- Przy ul. Świętej Jadwigi na trawniku przed wejściem do kościoła
Gmina Kunice			
	25.10.1994	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus hispanica</i>); pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 18m	Kunice- Rośnię z lewej strony bramki wejście na plac kościelny naprzeciwko plebani
Gmina Prochowice			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

0209073.1377	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 193cm; obwód: 606cm; wysokość: 28m	Prochowice- W parku miejskim, przy rzece płynącej wokół parku
0209073.1378	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 159cm; obwód: 499cm; wysokość: 25m	Prochowice- W parku miejskim, przy rzece płynącej wokół parku
0209073.1379	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 147cm; obwód: 462cm; wysokość: 27m	Prochowice- W parku miejskim, w południowej części parku
0209073.1380	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 134cm; obwód: 421cm; wysokość: 24m	Prochowice- W parku miejskim, przy rzece płynącej wokół parku
0209073.1381	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 131cm; obwód: 412cm; wysokość: 23m	Prochowice- W parku miejskim, w jego centralnej części
0209073.1382	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 131cm; obwód: 412cm; wysokość: 18m	Prochowice- W północnej części parku miejskiego
0209073.1383	Olsza czarna - <i>Alnus glutinosa</i> ; pierśnica: 102cm; obwód: 320cm; wysokość: 24m	Prochowice- W parku miejskim, przy rzece płynącej wokół parku
Gmina Ruja		
0209082.1509	Gledicja trójcierniowa (<i>Iglicznia trójcierniowa</i>) - <i>Gleditsia triacanthos</i> ; pierśnica: 81cm; obwód: 254cm; wysokość: 16m	Strzałkowice- Rośnie na terenie parku, kilkadziesiąt metrów od budynku remizy strażackiej
0209082.1510	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 165cm; obwód: 518cm; wysokość: 20m	Strzałkowice - Rośnie na terenie parku, przy budynku remizy strażackiej
0209082.1511	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 111cm; obwód: 349cm; wysokość: 20m	Strzałkowice - Rośnie na terenie parku, przy budynku remizy strażackiej
0209082.1513	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i> ; pierśnica: 65cm; obwód: 204cm; wysokość: 16m	Polanka - Rośnie przy szkole podstawowej
0209082.1516	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>); pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 23m	W Parku wiejski w Rogoźniku
0209082.1519	Sosna czarna - <i>Pinus nigra</i> ; pierśnica: 79cm; obwód: 248cm; wysokość: 20m	Dzierżkvice - Rośnie na terenie gospodarstwa rolniczego, w zabudowanym parku około kilkunastu metrów na północ od drogi, na przeciwko posesji nr 7
0209082.1520	Topola biała - <i>Populus alba</i> ; pierśnica: 156cm; obwód: 490cm; wysokość: 30m	Janowice - Rośnie w południowej części wsi, ok. 70 m na wschód od drogi głównej, przy cieku wodnym

Źródło: gdos.gov.pl, 2024 r.

5.8.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Największe skupiska terenów leśnych występują w północnej części powiatu na terenie gmin: Prochowice, Chojnów i Kunice. Pozostały obszar to przede wszystkim tereny o intensywnym zagospodarowaniu rolniczym – lasy występują tu w mniejszych i rozdrobnionych kompleksach.

Tereny leśne to obszary cenne pod względem florystycznym, ekologicznym i krajobrazowym większość chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt bytuje właśnie w lasach. Występujące na terenie powiatu siedliska lasowe to bór mieszany świeży, las mieszany świeży, bór świeży i las łąkowy. Skład drzewostanów średnio zróżnicowany, odbiega od naturalnego. Przeważają bory sosnowo-dębowe i sosnowe. Dominujący udział w drzewostanie młodszych klas wieku wynika z dużego udziału powierzchni zalesionych po okresie wojennym. Pod względem składu gatunkowego dominującym gatunkiem drzewa jest sosna. Licznie występuje też brzoza, dąb, jesion, klon i świerk. Przewaga drzewostanów jednogatunkowych z niewielką bioróżnorodnością oraz długim okresem wymiany aparatu asymilacyjnego jest przyczyną tego, że są to lasy najbardziej narażone na występowanie szkodliwych owadów, grzybów i innych czynników. Przebudowa drzewostanów zarówno pod kątem składu gatunkowego, jak i zróżnicowania przestrzennego to główne zadanie gospodarki leśnej na terenie powiatu. W obowiązujących w nadleśnictwach planach urządzania lasu oraz wykonanej dla lasów niepaństwowych inwentaryzacji stanu lasu ustalone są zasady gospodarki leśnej uwzględniające jako nadrzędny jej cel zachowanie ekosystemów leśnych w stanie zrównoważonego rozwoju oraz rozwój funkcji ochronnych lasów.

Zagrożenia

Największymi zagrożeniami są: wzrost urbanizacji i uprzemysłowienia, zanieczyszczenie wody, powietrza i ziemi, zmiany stosunków wodnych oraz fragmentacja ekosystemów o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Listę gatunków objętych ochroną oraz sposoby wykonywania ochrony określa odpowiednie rozporządzenie Ministra Środowiska. Ochrona zwierza polega m.in. na wprowadzeniu zakazu: zabijania, chwytania, przetrzymywania, płoszenia, niszczenia gniazd, nor itp. Dotyczy to wszystkich osobników z gatunków uznanych za chronione oraz ich gąsienic, piskląt i jaj. Zakazany jest również handel chronionymi zwierzętami (żywymi i martwymi) a także ich preparowanie.

Lasy stale są zagrożone przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne. Do głównych czynników abiotycznych zakłócających funkcjonowanie ekosystemów leśnych należą emisje przemysłowe, przede wszystkim SO₂ i NO_x. Osłabione przez emisje przemysłowe drzewa łatwo ulegają masowemu pojawowi szkodników owadzi pierwotnych - boreczników, osnu gwieździstej i brudnicy mniszka oraz wtórnych - przyplaszczka granatka, cetyńcy. Znacznym zagrożeniem obszarów leśnych jest również występowanie chorób powodowanych przez grzyby.

4.9. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.).

Na terenie województwa dolnośląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi.

Rok 2022:

Na terenie województwa dolnośląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na ogólną liczbę 52 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie województwa dolnośląskiego wyróżniono 26 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 26 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Powiatu Legnickiego znajduje się jeden zakład ZDR, spełniający wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. nr 30, poz. 208):

- Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. w Płocku, Baza paliw nr 10 w Kawicach.

Rok 2023:

Na terenie województwa dolnośląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na ogólną liczbę 52 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie województwa dolnośląskiego wyróżniono 26 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 26 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Powiatu Legnickiego znajduje się jeden zakład ZDR, spełniający wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. nr 30, poz. 208) - Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. w Płocku, Baza paliw nr 10 w Kawicach.

W tabelach poniżej przedstawiono liczbę miejscowych zagrożeń zanotowanych na terenie Powiatu Legnickiego w 2022 i 2023 roku, w odniesieniu do wielkości zagrożeń:

Tabela 23. Liczba miejscowych zagrożeń w podziale na wielkość zagrożenia w 2022 i 2023 roku.

Wielkość zagrożenia	2022	2023
małe	105	89
lokalne	532	508
średnie	17	24
duże	0	2

Źródło: Dane statystyczne KG PSP (www.kgsp.gov.pl)

5. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2022-2023 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW

Poniżej przedstawiono realizację zadań związanych z ochroną środowiska jakie zostały wykonane na terenie Powiatu Legnickiego w latach 2022-2023. Ze względu na liczne zmiany w prawodawstwie krajowym oraz w strategiach i źródłach finansowania zadań inwestycyjnych (wydatków majątkowych), odniesiono się do konkretnych zadań które zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym. Część sprawozdawczą niniejszego opracowania podzielono na rozdziały tematyczne.

5.1. Powietrze atmosferyczne

Powiat Legnicki w celu poprawy powietrza atmosferycznego zrealizował następujące zadania:

Tabela 24. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
<i>Remonty i modernizacje dróg na terenie powiatu</i>		
Przebudowa drogi w Koskowicach	3 362 037,62	752 687,97
Remont drogi w Szczytnikach nad Kaczawą	170 840,50	-
Remont drogi nr 2210D w m. Miłkowice	2 304 589,71	-
Zimowe utrzymanie dróg powiatowych	97 685,40	126 546,47
Remont odcinka drogi powiatowej nr 2180D w m. Szczytniki nad Kaczawą od km 9+103,50 do km 10+353,50	228 519,79	2 235 554,59
Przebudowa drogi powiatowej nr 2177D relacji Legnica-Ujazd Górny na terenie miejscowości Koskowice	6 895 341,00	-
Rozbudowa drogi powiatowej nr 2179D w miejscowości Dąbie wraz z rozbudową odcinka drogi powiatowej nr 2184D	5 400 949,03	394 494,52
Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 2220D na odcinkach od drogi krajowej 94 do m. Witków i od miejscowości Groble do m. Witków o łącznej długości 4533m	471 643,50	9 003 661,50
Modernizacja drogi powiatowej nr 2192D Rogoźnik-Tyniec Legnicki	14 760,00	-
Przebudowa dróg powiatowych nr 2222D i 2223D w miejscowości Prochowice w zakresie budowy przejścia dla pieszych w ramach zadania "Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w obrębie skrzyżowania dróg powiatowych nr 2222D i 2223D w miejscowości Prochowice"	21 525,00	21 525,00
Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2204D i 2203D w m. Wilczyce	205 102,50	3 904 942,50
Modernizacja dróg powiatowych nr 2192D i 2200D koło m. Tyniec Legnicki	30 750,00	77 326,19
Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 2194D w m. Chojnów	33 210,00	-
Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 2190D z drogą gminną w m. Krajów - etap II	41 694,28	-
Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 2206D w m. Winnica na odcinku od mostu do granicy powiatu legnickiego	147 477,00	-
Modernizacja drogi powiatowej nr 2269D w m. Krzywa	683 167,04	-
Modernizacja drogi 2210D od m. Miłkowice do m. Jakuszów	-	115 068,00
Modernizacja dróg powiatowych w Wilczycach	-	21 059,50
Przebudowa i rozbudowa skrzyżowania dróg w m. Jaśkowice Legnickie	-	120 000,00
Rozbudowa drogi od m. Mikołajowice do m. Księginice	-	100 000,00
Przebudowa i rozbudowa drogi w Goślinowie	-	130 000,00
Przebudowa skrzyżowania w m. Chojnów	-	132 487,83
Modernizacja odcinków dróg powiatowych w m. Wilczyce	-	3 904 942,50
Rozbudowa i przebudowa drogi w Złotnikach	-	50 000,00
Modernizacja nawierzchni drogi w m. Janowice	-	399 999,46

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Przebudowa skrzyżowania drogi powiatowej nr 2226D (ul. Kolejowa) z drogą wojewódzką nr 328 w miejscowości Chojnów	-	132 487,83
Przebudowa drogi powiatowej nr 2180D w m. Pątnów w zakresie budowy wyniesionego przejścia dla pieszych w ramach zadania "Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 2180D w m. Pątnów"	-	73 800,00
Rozbudowa i przebudowa drogi powiatowej nr 2203D w m. Złotniki	-	50 000,00
Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 2194D w m. Goliszów	-	100 000,00
Wymiana nawierzchni ciągów pieszo-jezdnych na terenie Pobenedyktynskiego zespołu klasztorowego w Legnickim Polu	-	1 199,25
Remont nawierzchni drogi powiatowej nr 2192D na odcinku Tyniec Legnicki - Dzierżkowice i na odcinku Dzierżkowice - Strzałkowice	-	709 940,71
Remont drogi powiatowej nr 2216D na odcinku od DK94 - do skrzyżowania Gołocin/Pawlikowice, długości 950m	-	429 844,41
Okmiany, droga dojazdowa do gruntów rolnych	733 856,17	-
Remonty nawierzchni dróg powiatowych w Gminie Ruja	-	452 693,51
<i>Termomodernizacje obiektów, wymiany źródeł ciepła, poprawa efektywności energetycznej</i>		
Powiatowy Zespół Szkół w Chojnowie - aktualizacja kosztorysu na modernizację centralnego ogrzewania w budynku przy ulicy Pożniaków	615,00 zł	-
Zakup kotła gazowego z zasobnikiem ciepłej wody użytkowej na potrzeby Domu Dziecka w Golance Dolnej	17 000,00	-
Powiatowy Zespół Szkół w Chojnowie - lampy LED do wymiany w pomieszczeniach szkolnych	-	9 694,00

5.2. Klimat akustyczny

Zadania własne Powiatu Legnickiego, realizowane w ramach poprawy klimatu akustycznego na terenie powiatu przedstawione zostały także w podrozdziale 5.1., w zakresie remontów dróg i modernizacji nawierzchni, które jednocześnie przyczyniają się do ochrony powietrza atmosferycznego.

Tabela 25. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
Budowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z przebudową skrzyżowania i odcinka drogi nr 2178D w m. Ziemnice	2 969 302,06	-

W latach 2022-2023 Starostwo Powiatowe w Legnicy nie wydawało decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu do środowiska.

5.3. Gleby

Powiat Legnicki w zakresie poprawy jakości gleb zrealizował następujące zadania:

Tabela 26. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
Scalenie gruntów wsi Niedźwiedzice, Gmina Chojnów, Powiat Legnicki	523 605,14	686 499,32
Pomiary geodezyjne oraz sprawdzanie klasyfikacji gruntów	5 900,00	8 302,50
Przeciwdziałanie erozji gleb i ruchom masowym ziemi na gruntach rolnych TFOGR	30 000,00	60 004,80

5.4. Gospodarka odpadami

Powiat Legnicki w zakresie zasobów geologicznych i poprawy jakości gleb zrealizował następujące zadania:

Tabela 27. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
Usuwanie pojazdów z dróg na terenie powiatu legnickiego i umieszczanie ich na parkingu strzeżonym oraz prowadzenie całodobowego parkingu strzeżonego dla parkowania usuwanych pojazdów	119 390,00	115 000,00

5.5. Zasoby przyrodnicze

Powiat Legnicki w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i kształtowania terenów zieleni zrealizował następujące zadania:

Tabela 28. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
Sporządzenie dokumentacji na „Park pomników przyrody w Chojnowie”	28 404,00	-
Wykonanie dokumentacji na realizację i zagospodarowanie Placu Słowiańskiego	50 430,00	-
Nadzór nad gospodarką leśną	61 648,04	34 965,08
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	28 404,00	-
Zagospodarowanie terenu przy budynku szkoły Powiatowego Zespołu Szkół w Chojnowie, ul. Wojska Polskiego 16 w zakresie bulvaru, placu do gry w koszykówkę, wymianę części istniejącej nawierzchni utwardzonej oraz wykonania ścieżek i aranżacji zieleni” – wykonano projekt	-	15 775,94
Rybołówstwo i rybactwo	-	5 000,00

5.6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Zadanie realizowane jest poprzez:

- doposażenie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego,
- utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii,
- zapobieganie wystąpieniu ryzyka awarii przemysłowych przez przedsiębiorstwa (głównie zakłady o dużym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i zwiększonym ryzyku powstania poważnej awarii przemysłowej (ZZR)) z terenu Powiatu Legnickiego.
- prowadzenie rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz potencjalnych sprawców awarii - rejestr zakładów prowadzony jest przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom lub opracowanie planu operacyjno-ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii - Zadanie realizowane przez prowadzącego zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku.

System przeciwdziałania poważnym awariom składa się z szeregu uregulowanych prawnie procedur. Pierwszym elementem całego systemu jest sprawdzenie, czy dany zakład w ogóle stwarza zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej. Do tego celu służy procedura zaliczenia zakładu do kategorii zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

System ten ma za zadanie zapobiegania możliwości wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz ograniczenia do minimum skutków poważnej awarii w odniesieniu do ludzi, mienia i środowiska. Powiat Legnicki w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska zrealizował następujące zadania:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Tabela 29. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
Wykonanie przeglądów systemu wykrywania i sygnalizacji pożaru, zainstalowanego w obiekcie Starostwa Powiatowego w Legnicy przy pl. Słowiańskim 1	11 955,60	11 403,12
Dostosowanie obiektów mieszkalnych Domu Pomocy Społecznej w Legnickim Polu do spełnienia norm bezpieczeństwa w zakresie ppoż.	44 601,81	-
Ochotnicze straże pożarne	6 348,00	14 999,93
Zarządzanie kryzysowe	9 323,56	7 063,45

5.7. Zagadnienia horyzontalne

Powiat Legnicki w ramach zagadnień horyzontalnych zrealizował następujące zadania:

Tabela 30. Realizacja zadań w latach 2022-2023.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł]	
	2022	2023
Opracowanie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027	2 212,50	-
Nagrody konkursowe	-	8 000,00
Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	-	350,00
Kampania edukacyjna pn. "Działaj Ekologicznie w Powiecie Legnickim" Program Edukacji Ekologicznej Powiatu: Wydatki na Program Edukacji Ekologicznej w 2023 roku obejmowały: 1/ bony podarunkowe na konkurs Gospodarstwo Przyjazne Naturze 2/ nagrody - konkurs plastyczny :Mój EKOPOWIAT za 25 lat 3/ nagrody - konkurs fotograficzny: Przyroda Powiatu Legnickiego w obiektywie 4 rollup, bilbord, naklejki- materiały promocyjne, wykonanie projektu dla kampanii edukacyjnej pn. Działaj Ekologicznie w Powiecie Legnickim 5 wykonanie lekcji e-learningowych , które dostępne są na stronie powiatu: powiat-legnicki.eu w zakładce Edukacja Ekologiczna, link: https://kee.edu.pl/ Pakiet lekcji jest ogólnie dostępny i wykorzystywany przez szkoły do edukacji ekologicznej , lekcje prowadzone są przez nauczycieli w szkołach powiatu.	-	161 566,67
Wykonanie raportu z realizacji programu ochrony środowiska	3 936	-
Realizacja szkolenia z zakresu ochrony drzew	26 200,00	-

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

5.8. Realizacja zadań monitorowanych z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego

W tabeli poniżej umieszczono zadania monitorowane z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 realizowane w latach 2022-2023:

Tabela 31. Realizacja zadań monitorowanych z planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego.

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2022	2023
Zadania monitorowane				
Minimalizacja składowanych odpadów (...)	Gmina Chojnów	Gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym m.in.: odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, prowadzenie PSZOK – ilość zebranych odpadów komunalnych z terenu powiatu [Mg]	3 319 115,77 zł	3 243 072,36 zł
	Miasto Chojnów		4 820 172,78 zł	4 971 470,35 zł
	Gmina Miłkowice		1 655 646,95 zł	1 938 469,85 zł
	Gmina Krotoszyce		1 167 885,04 zł	1 192 638,90 zł
	Gmina Legnickie Pole		1 167 727,89 zł	2 194 697,00 zł
	Gmina Kunice		3 147 752,99 zł	3 510 176,06 zł
	Gmina Prochowice		3 053 883,48 zł	3 439 851,52 zł
	Gmina Ruja		824 135,94 zł	863 829,03 zł
	Gmina Chojnów	-	-	
		b.d.	b.d.	
	Miasto Chojnów	Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	Do dnia 01.05.2021 r. obowiązywała umowa na zarządzanie, wykonanie dokumentacji przeprowadzenia rekultywacji oraz świadczenie usług rekultywacyjnych i zamknięcia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Biała, Gmina Chojnów, zawarta w dn. 19.12.2017 r. z firmą Recult Sp. z o.o. Sp. k. z Wrocławia. W dniu 01.05.2021 r. z firmą Recult Sp. z o.o. Sp. k. z Wrocławia zawarta została umowa na zarządzanie składowiskiem odpadów w m. Biała.	
	Gmina Miłkowice	0,00 zł	0,00 zł	
	Gmina Krotoszyce	Na terenie powiatu funkcjonuje Składowisko Odpadów Polowice dz. 105/2/6/7, Pawłowice Małe (Gmina Krotoszyce)		

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2022	2023
			- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne - zarządzane przez KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Huta Miedzi "Legnica" z siedzibą w Legnicy, ul. Złotoryjska 194 na którym prowadzony jest monitoring odpadów	
			b.d.	b.d.
	Gmina Legnickie Pole		0,00 zł	0,00 zł
	Gmina Kunice		3 444,00 zł	2 022,12 zł
			(dotyczy nieczynnego składowiska odpadów w Pątnowie Legnickim (dz. nr 26))	
	Gmina Prochowice		b.d.	b.d.
	Gmina Ruja		10 824,00	6 765,00
	Gmina Chojnów		50 092,00 zł	23 801,04 zł
	Miasto Chojnów		0,00 zł	0,00 zł
	Gmina Miłkowice		27 856,13 zł	19 620,36 zł
	Gmina Krotoszyce		2 657,66	39 661,06
	Gmina Legnickie Pole		0,00 zł	23 937,96 zł
	Gmina Kunice	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	0,00 zł	Maksymalna kwota dofinansowania przez Gminę Kunice wynosi 50% kosztów, ale nie więcej niż 1 000,00 zł. Z terenu Gminy Kunice 18,66 Mg wyrobów zawierających azbest.
	Gmina Prochowice		0,00 zł	15 366,40 zł
	Gmina Ruja		30 897,75 zł	33 395,30 zł

Źródło: na podstawie informacji z gmin Powiatu Legnickiego.

6. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

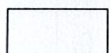
W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego zostały określone wskaźniki postępów i skutków realizacji programu. Poniżej w tabeli określono zestaw wskaźników w latach raportowania, tj. 2022-2023, obejmujący wszystkie obszary interwencji, w oparciu o dane aktualnie dostępne, co pozwala na szerokie obrazowanie kategorii ilościowych i jakościowych, powszechnych w ocenianiu stanu środowiska. Pozyskanie danych wskaźnikowych opiera się głównie na standardowo dostępnych źródłach: danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych GIOŚ-RWMS we Wrocławiu. Na podstawie tak przygotowanego zestawu wskaźników możliwe jest określenie tendencji zmian w poszczególnych komponentach środowiska. Zastosowano następujące oznaczenia w tabeli ze wskaźnikami monitoringu:

- poprawa wskaźnika,

- pogorszenie wskaźnika,

- brak wyraźnej tendencji/istotnych zmian lub brak danych.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Tabela 32. Wskaźniki monitoringu dla Powiatu Legnickiego.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
Powietrze atmosferyczne					
1.	Stężenie poziomu 24h dwutlenku siarki na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	30,1	17	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
2.	Stężenie średnioroczne dwutlenku azotu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	23	15	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
3.	Stężenie średnioroczne tlenków azotu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	41	b.d.	Brak możliwości porównania ze względu na brak pomiarów wartości substancji.
4.	Stężenie średnie 8-h kroczące tlenku węgla na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	3,9	2	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
5.	Stężenie średnioroczne benzenu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	1,1	2	Brak przekroczeń dla substancji, pogorszenie wartości wskaźnika
6.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	37	23	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
7.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM2,5 na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	25	14	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
8.	Stężenie średnioroczne B(a)P na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	ng/m ³	6,03	1	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
9.	Stężenie średnioroczne ołowiu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	µg/m ³	0,043	0,027	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
10.	Stężenie średnioroczne arsenu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	ng/m ³	17,41	5,5	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
11.	Stężenie średnioroczne kadmu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	ng/m ³	0,86	0,4	Brak przekroczeń dla substancji, poprawa wartości wskaźnika
12.	Stężenie średnioroczne niklu na najbliższej stacji pomiarowej (Legnica, ul. Rzeczypospolitej)	ng/m ³	0,98	1,1	Brak przekroczeń dla substancji, pogorszenie wartości wskaźnika
13.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży powiat	klasa	Klasa C: O ₃ , PM10, B(a)P, arsen	klasa C: PM10, B(a)P, As	Wszystkie zanieczyszczenia powinny mieścić się w klasie A, na liście substancji w klasie C nie ma ozonu
14.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	2	3	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych uległa zwiększeniu o 1 Mg/rok
15.	Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok] z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	25 739	30 896	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych uległa zwiększeniu o 5 157 Mg
Klimat akustyczny					
16.	Powierzchnia obszarów Powiatu Legnickiego eksponowanych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej (określane w ramach mapy akustycznej)	wg mapy akustycznej	dla mapy akustycznej 2012: dla L _{DWN} : <5 dB– 1,018 km ² , 5-10 dB–0,415 km ² , 10-15dB–0,156 km ² , 15-20dB–0,052 km ² , >20 dB–0,006 km ² . dla L _N : <5 dB– 0,813 km ² , 5-10 dB–0,427 km ² , 10-15dB–0,171 km ² , 15-20dB–0,060 km ² , >20 dB–0,008 km ² .	dla mapy akustycznej 2022: <u>drogi krajowe:</u> dla L _{DWN} : <5 dB– 0,152 km ² , 5-10 dB–0,027 km ² , 10-15dB–0,001 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² . dla L _N : <5 dB– 0,111 km ² , 5-10 dB–0,007 km ² , 10-15dB–0,001 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² . <u>drogi wojewódzkie:</u>	Mapa akustyczna wykonywana jest co 5 lat, dla poszczególnych wartości przekroczeń powierzchni obszarów we wszystkich zakresach uległy zmniejszeniu

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
				dla L_{Dw} : <5 dB– 0,006 km ² , 5-10 dB–0,000 km ² , 10-15dB–0,000 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² . dla L_N : <5 dB– 0,008 km ² , 5-10 dB–0,002 km ² , 10-15dB–0,000 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ²	
Pola elektromagnetyczne					
17.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg GIOŚ-RWMS	Brak przekroczeń wartości dopuszczalnych	Brak przekroczeń wartości dopuszczalnych	Brak przekroczeń wartości dopuszczalnych.
18.	Średnie natężenie PEM dla obszarów miast woj. dolnośląskiego poniżej 50 tys. mieszkańców	V/m	0,25	0,56 (dla miast w przedziale od 20 do 50 tys. mieszkańców)	Brak przekroczeń. Średnie natężenie PEM dla obszarów miast woj. dolnośląskiego od 20 do 50 tys. mieszkańców zwiększyło się o 0,31 V/m
19.	Średnie natężenie PEM dla obszarów wiejskich woj. dolnośląskiego	V/m	0,23	0,44	Brak przekroczeń Średnie natężenie PEM dla obszarów wiejskich woj. dolnośląskiego zwiększyło się o 0,21 V/m
Zasoby i jakość wód					
20.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Gołocin – II klasa, Kwiatkowie – IV klasa, Goliszów – IV klasa	Gołocin – II klasa, Kwiatkowie – IV klasa, Goliszów – IV klasa	W punktach w których pomiary były wykonywane dla roku bazowego i obecnie nie notowano zmiany klas jakości wód podziemnych
21.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Stan/potencjał ekologiczny JCWP: - <u>stan/potencjał ekologiczny</u> <u>dobry</u> : o Lubiatówka,	Stan/potencjał ekologiczny JCWP nie był określany. <u>Elementy biologiczne</u> : - dla czterech JCWP – III klasa, - dla trzech JCWP – IV klasa,	Brak możliwości porównania ze względu na brak określenia stanu/potencjału ekologicznego w roku 2022.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
			<ul style="list-style-type: none"> o Skora od Kraśnika do do Czarnej Wody, o Kaczawa od Nysy Szalonej do Czarnej Wody, - <u>stan/potencjał ekologiczny umiarkowany:</u> o Czarna Woda od źródła do Karkoszki, o Czarna Woda od Karkoszki do Kaczawy, o Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego, o Cicha Woda, o Wierzbiak od Chotli do Kojszkówki, o Nysa Szalona, zbiornik Słup, o Kaczawa od Kamiennika do Nysy Szalonej, o Bobrzyca od Osiki do Bobru, o Wierzbiak od Kojszkówki do Kaczawy, o Niecka, - <u>stan/potencjał ekologiczny słaby:</u> o Kaczawa od Czarnej Wody do Odry, o Chłodnik z jeziorem Koskowickim, - <u>stan/potencjał ekologiczny zły:</u> Pawłówka. 	<ul style="list-style-type: none"> - dla dwóch JCWP – V klasa, <u>Elementy hydromorfologiczne:</u> - dla jednej JCWP – I klasa, - dla czterech JCWP – III klasa, - dla jednej JCWP – IV klasa, - dla dwóch JCWP – V klasa, <u>Elementy fizykochemiczne:</u> - dla ośmiu JCWP – >II klasa, <u>Elementy fizykochemiczne - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:</u> - dla dwóch JCWP – I klasa, - dla jednej JCWP – II klasa 	<p>W roku 2022 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).</p>
Gospodarka wodno-ściekowa					
22.	Zwodociągowanie powiatu	%	96,9	97,2	Wskaźnik zwodociągowania powiatu zwiększył się o 0,3 punktu procentowego
23.	Skanalizowanie powiatu	%	75,1	77,5	Wskaźnik skanalizowania powiatu zwiększył się o 2,4 punktu procentowego

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
24.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	563,0	639,0	Długość sieci kanalizacyjnej wzrosła o 76,0 km
25.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	78,8	83,5	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wzrósł o 4,7 punktu procentowego
26.	Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków	RLM	61 924	61 163	Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków uległa zmniejszeniu o 761 RLM
27.	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia	%	97,36	77,79	Ilość ścieków przemysłowych i komunalnych oczyszczanych w % ścieków wymagających oczyszczenia uległa zmniejszeniu o 19,57 punktu procentowego
28.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	dam ³	10 166,8	9 260,2	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem zmniejszyło się o 906,6 dam ³
29.	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	0,6	1,7	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem wzrósł o 1,1 punktu procentowego
30.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	595,1	665,9	Brak możliwości porównania – obecnie GUS podaje długość eksploatowanej sieci wodociągowej, w latach wcześniejszych podawana była długość sieci rozdzielczej bez przyłączy
31.	Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	24,4	31,2	Zużycie wody na 1 mieszkańca wzrosło o 6,8 m ³ / mieszkańca/rok
Zasoby geologiczne					
32.	Liczba przypadków wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji	szt.	0	0	Liczba przypadków wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji nie uległa zmianie
Gleby					
33.	Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku ogółem	ha	8,9	83,88 (rok 2022) 0,00 (rok 2023)	W 2023 r. nie dokonywano rekultywacji gruntów, w roku 2022

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
					rekultywacji poddano 83,88 ha gruntów
34.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem	ha	346,33	126,19	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem uległa zmniejszeniu o 220,14 ha
Gospodarowanie odpadami					
35.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	Mg	21 984,526	11 769,53	Tendencja zmierza w dobrym kierunku – coraz mniej zbieranych jest odpadów zmieszanych
36.	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	Mg	8 836,46	10 335,69	Tendencja zmierza w dobrym kierunku – coraz więcej zbieranych jest selektywnie odpadów
37.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	40,2	46,8	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów uległ zwiększeniu o 6,6 punktu procentowego
38.	Ilość występujących odpadów zawierających azbest	Mg	6 732,658 – ilość zinwentaryzowana w 2009 r.	6 521,412	Konieczność usunięcia wyrobów zawierających azbest do końca 2032 r.
Zasoby przyrodnicze					
38.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	8 941,7	8 937,75	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) uległa zmniejszeniu o 3,95 ha
39.	Obszary NATURA 2000	szt.	5	5	Liczba obszarów NATURA 2000 na terenie powiatu nie uległa zmianie
40.	Parki Krajobrazowe	ha	0,00	0,00	Powierzchnia parków krajobrazowych nie uległa zmianie
41.	Rezerваты przyrody	ha	140,69	154,02	Powierzchnia rezerwatów przyrody wzrosła o 13,33 ha
42.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	8 280,00	8 280,00	Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu nie uległa zmianie
43.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	359,60	355,70	Powierzchnia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych uległa zmniejszeniu o 3,9 ha

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa w Programie Ochrony Środowiska	Wartość aktualna	Uwagi/trendy
44.	Użytki ekologiczne	ha	163,70	163,70	Powierzchnia użytków ekologicznych nie uległa zmianie
45.	Pomniki przyrody	szt.	152	135	Liczba pomników przyrody uległa zmniejszeniu o 17 szt.
46.	Lesistość powiatu	%	15,6	15,6	Lesistość powiatu nie uległa zmianie
47.	Powierzchnia lasów	ha	11 572,91	11 613,87	Powierzchnia lasów wzrosła o 40,96 ha
48.	Powierzchnia gruntów leśnych	ha	11 865,87	11 911,62	Powierzchnia gruntów leśnych wzrosła o 45,75 ha
49.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	94,78	86,51	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem nie uległa zmianie
Zagrożenia poważnymi awariami					
50.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	0 16 446 89	2 24 508 89	Liczba miejscowych zagrożeń według informacji podawanej przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i charakteryzuje się coroczną zmiennością. Trudno jest na tej podstawie rozstrzygać o poprawie czy pogorszeniu wskaźnika.

Źródła: www.stat.gov.pl, GIOŚ-RWMS Wrocław, Starostwo Powiatowe w Legnicy, SMH 2022

6.1 Analiza wskaźników monitoringu POŚ

Analizując tendencję wskaźników w tabeli monitorowania:

- stan środowiska dla 12 wskaźników określony został jako bez zmian w odniesieniu do roku bazowego,
- dla 26 wskaźników zanotowano poprawę w odniesieniu do roku bazowego,
- dla 12 wskaźników zanotowano pogorszenie stanu w odniesieniu do roku bazowego.

Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego jest przedmiotem systematycznego procesu monitorowania i oceny. Zgodnie z wymogiem ustawowym co dwa lata Zarząd Powiatu Legnickiego sporządza raport z jego realizacji. Dla efektywnego wdrażania Programu konieczne jest regularne zbieranie, analiza i ocena danych. System monitoringu skupia się przede wszystkim na efektywności wdrażanych działań i zadań oraz opiera na obiektywnych i dostępnych wskaźnikach monitorowania, których porównanie w kolejnych raportach daje obraz gradientu zachodzących zmian w środowisku Powiatu Legnickiego.

7. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego priorytety, cele i działania zgodne były z kierunkami Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, obowiązującej w trakcie opracowywania Programu. Skonkretyzowanie zadań dotyczy Powiatu, jednak obejmuje także tematycznie funkcjonowanie innych jednostek terytorialnych, w tym przede wszystkim Gmin. Akceptacja celów i zadań w przyjętym Programie Ochrony Środowiska nie oznacza powstania budżetu inwestycyjnego na potrzeby Programu Ochrony Środowiska. System budżetowy samorządów obejmuje 1 rok działania, a więc planowanie odbywa się w krótkim cyklu i dostosowywane jest do doraźnych ram i sytuacji. Realizacja Programu w miarę jego realizacji stwarza więc problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych dysponując niewielkim udziałem własnym) jak i innej natury (np. nadrabianie niedoinwestowania z lat poprzednich, zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa etc.)

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego dla każdego obszaru interwencji określono cel główny oraz miarę dla każdego celu. Stopień realizacji celów głównych i wielkości miary celu w odniesieniu do wartości bazowych określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego przedstawiono w tabeli poniżej:

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023

Tabela 33. Wartości mierników celów głównych dla poszczególnych obszarów interwencji.

L.p.	Obszar interwencji	Miara celu	Wartość miary		Uwagi
			bazowa	aktualna	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego	Liczba zanieczyszczeń, których wartość przekroczyła poziom dopuszczalny w rocznej ocenie jakości powietrza	4	3	Liczba zanieczyszczeń, których wartość przekroczyła poziom dopuszczalny w rocznej ocenie jakości powietrza uległa zmniejszeniu o 1 zanieczyszczenie.
2.	Zagrożenia hałasem	Powierzchnia obszarów Powiatu Legnickiego ekspozycyjnych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej (określane w ramach mapy akustycznej dla głównych dróg)	dla mapy akustycznej 2012: dla L _{DWN} : <5 dB– 1,018 km ² , 5-10 dB–0,415 km ² , 10-15dB–0,156 km ² , 15-20dB–0,052 km ² , >20 dB–0,006 km ² . dla L _N : <5 dB– 0,813 km ² , 5-10 dB–0,427 km ² , 10-15dB–0,171 km ² , 15-20dB–0,060 km ² , >20 dB–0,008 km ² .	dla mapy akustycznej 2022: <u>drogi krajowe:</u> dla L _{DWN} : <5 dB– 0,152 km ² , 5-10 dB–0,027 km ² , 10-15dB–0,001 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² . dla L _N : <5 dB– 0,111 km ² , 5-10 dB–0,007 km ² , 10-15dB–0,001 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² . <u>drogi wojewódzkie:</u> dla L _{DWN} : <5 dB– 0,006 km ² , 5-10 dB–0,000 km ² , 10-15dB–0,000 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² . dla L _N : <5 dB– 0,008 km ² , 5-10 dB–0,002 km ² , 10-15dB–0,000 km ² , 15-20dB–0,000 km ² , >20 dB–0,000 km ² .	Mapa akustyczna wykonywana jest co 5 lat, dla poszczególnych wartości przekroczeń powierzchnie obszarów we wszystkich zakresach uległy zmniejszeniu
3.	Pola elektromagnetyczne	Liczba pomiarów realizowanych przez GIOŚ-RWMS w których stwierdza się przekroczenia poziomów dopuszczalnych	brak przekroczeń wartości dopuszczalnych.	brak przekroczeń wartości dopuszczalnych.	Brak przekroczeń wartości dopuszczalnych.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

4.	Gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno - ściekowa	Udział JCWP o dobrej i powyżej dobrej jakości wód.	60 %	W roku 2022 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).	Brak możliwości porównania ze względu na brak określenia stanu/potencjału ekologicznego
5.	Zasoby geologiczne	Liczba udokumentowanych złóż surowców mineralnych [szt.] <i>Udokumentowane zasoby bilansowe kopalni - roczne wydobycie surowców</i>	wg tabeli nr 17	wg tabeli nr 17	Niewielkim zmianom uległo wydobycie poszczególnych surowców mineralnych.
6.	Gleby	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem ha, Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem w ha	8,9 346,33	0,00 126,19	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem uległa zmniejszeniu o 220,14 ha
7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]	40,2	46,8	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów uległ zwiększeniu o 6,6 punktu procentowego
8.	Zasoby przyrodnicze	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) w ha	8 941,7	8 937,75	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) uległa zmniejszeniu o 3,95 ha

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023**

9.	Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	0 16 446 89	2 24 508 89	Liczba miejscowych zagrożeń według informacji podawanej przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i charakteryzuje się coroczną zmiennością. Trudno jest na tej podstawie rozstrzygnąć o poprawie czy pogorszeniu wskaźnika.
----	-------------------------------	--	----------------------	----------------------	--

Wartości mierników celów głównych, analizując tendencję mierników w odniesieniu do wartości bazowych:

- dla 4 mierników określono stan jako bez zmian w odniesieniu do roku bazowego,
- dla 4 mierników zanotowano poprawę w odniesieniu do roku bazowego,
- dla 1 miernika zanotowano pogorszenie stanu w odniesieniu do roku bazowego.

Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądane przez ogół mieszkańców Powiatu kierunki - np. poprawę stanu powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego, wód powierzchniowych i podziemnych. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego zadania należy stwierdzić:

- zrealizowane zostały najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody oraz gospodarki odpadami,
- dodatkowo w różnych obszarach interwencji zrealizowano szereg zadań (sklasyfikowanych jako „inne”) nie ujętych w Programie, jednakże wpisujących się w ramy ogólnie pojętej ochrony środowiska.

Powodem braku realizacji niektórych zadań było:

- braki środków finansowych na realizację niektórych zadań,
- przesunięcie terminu realizacji zadania na kolejne lata,
- zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie powiatu,
- bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie powiatu.

8. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA

Przeprowadzona analiza zakresu (lata 2022-2023) i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego odbywała się w czasie obowiązywania Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko.

Obecnie cele, kierunki i priorytety dla programów ochrony środowiska wyznaczane są przez Politykę Ekologiczną Państwa 2030.

Kolejny Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego powinien być oparty na zapisach następujących aktualnych dokumentów:

- *Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku* (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin,
- *Wytyczne Ministra Środowiska do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, które podają sposób i zakres dokumentu oraz wskazówki, co do zawartości programów; do podstawowych zasad tworzenia programów ochrony środowiska należą:
 - zwięzłość i prostota,
 - spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi,
 - konsekwentne i świadome stosowanie terminów,
 - oparcie na wiarygodnych danych,
 - prawidłowe określenie celów,
 - przygotowanie założeń do POŚ,
 - włączenie interesariuszy w proces opracowania POŚ,
 - przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W wytycznych określono następujące obszary interwencji:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. zagrożenia hałasem,
3. pola elektromagnetyczne,
4. gospodarowanie wodami,
5. gospodarka wodno-ściekowa,
6. zasoby geologiczne,
7. gleby,
8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,

9. zasoby przyrodnicze,
10. zagrożenia poważnymi awariami.

Wymienione powyżej obszary interwencji powinny uwzględniać zagadnienia horyzontalne (przekrojowe, dotyczące wszystkich dziedzin), tj.:

- adaptację do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- działania edukacyjne,
- monitoring środowiska.

16 lipca 2019 r. Rada Ministrów uchwałą nr 67 przyjęła strategię "Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" (Dz.U. 2019 poz. 794).

"Polityka ekologiczna państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Stanowi on równocześnie najważniejszy dokument z punktu widzenia celów i priorytetów środowiskowych w przygotowywanych programach ochrony środowiska. Z tego powodu przy opracowaniu kolejnej aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego należy wziąć pod uwagę nowe cele szczegółowe i kierunki interwencji wyznaczone przez „Politykę ekologiczną państwa 2030”.

"Polityka ekologiczna państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Rolą "Polityki ekologicznej państwa" jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Cel główny "Polityki..." - *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców* został przeniesiony wprost ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określanie granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu. W kontekście coraz częstszego występowania na terenie Polski fali upałów i nocy tropikalnych oraz susz na znaczeniu zyskują działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Ich celem jest przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz

powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. *Polityka ekologiczna państwa 2030* przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepienia gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochrony produkcji rolnej. Chronione i rozwijane będą zadrzewienia śródpolne i przydrożne (szczególnie o charakterze unikalnym przyrodniczo lub kulturowo) oraz prowadzone będą nowe przydrożne nasadzenia z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości.

Polityka ekologiczna państwa 2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r." w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 stanowił podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie w latach 2022-2023. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach - od krajowego do gminnego - jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie powiatowym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd powiatu i gmin oraz podmiotów gospodarczych. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatu wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie powiatu.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w latach 2022-2023 - do najważniejszych z nich można zaliczyć zadania w zakresie:

- ochrony powietrza:
 - remonty i przebudowy dróg,
 - działań związanych z poprawą efektywności energetycznej,
 - realizacji działań termomodernizacyjnych przez mieszkańców,
- klimatu akustycznego:
 - redukcji hałasu, przede wszystkim dzięki działaniom w zakresie poprawy stanu technicznego dróg oraz usprawnienia ruchu drogowego,
 - dotacji na zadanie "Budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej nr 2178D wraz z przebudową skrzyżowania w m. Ziernice"
- zasobów geologicznych i gleb:
 - skalaniem gruntów,
 - pomiarami geodezyjnymi,
- gospodarki odpadami:
 - gospodarowania odpadami komunalnymi (gminy),
 - usuwania pojazdów z dróg,
- zasobów przyrodniczych,

*RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU LEGNICKIEGO
NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025 ZA LATA 2022-2023*

- bieżącego utrzymania terenów zieleni (pielęgnacja, koszenie, wycinka drzew, nasadzenia),
- nadzwyczajnych zagrożeń środowiska:
 - wsparcia finansowego dla Ochotniczych Straży Pożarnych,
- edukacji ekologicznej:
 - organizacji przedsięwzięć ekologicznych w placówkach oświatowych,
 - organizacji działań promujących przedsięwzięcia dotyczące ochrony środowiska,
 - szkoleń w zakresie ochrony środowiska,
 - zakupu sprzętu i wyposażenia do przeprowadzania zajęć dydaktycznych z zakresu ekologii, ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii.

Podsumowując należy zauważyć, iż większość zadań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji (zadania ciągłe).

10. LITERATURA

1. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Legnickiego na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025.
2. Sprawozdania z realizacji budżetu Powiatu Legnickiego za lata 2022-2023.
3. Rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska.
4. Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za rok 2022 i 2023, GIOŚ-RWMŚ Wrocław.
5. Ocena wód powierzchniowych w województwie dolnośląskim GIOŚ-RWMŚ Wrocław.
6. Ocena stanu czystości wód podziemnych województwa dolnośląskiego GIOŚ-RWMŚ Wrocław.
7. Badania PEM GIOŚ-RWMŚ Wrocław.
8. www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych.
9. www.mos.gov.pl
10. Materiały Starostwa Powiatowego w Legnicy.
11. Materiały pozyskane z poszczególnych Gmin Powiatu Legnickiego.